

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

Kálvin ígehirdetésének külső lefolyása.*

Mindenekelőtt a rendelkezésünkre álló összes Kálvin-kutató munkák segítségével mutatunk reá Kálvin ígehirdetői tevékenységének külső lefolyására.

A Colladon-Béza életrajz tanúsága szerint megállapítható, hogy Kálvin az első prédikációját még franciaországi tartózkodása alatt mondotta el, és pedig a Noyon mellett fekvő Pont Eveque falucskában. A második adat Kálvin ígehirdetői munkásságáról jogászkodása idejére esik, amidőn Bourgesban van az 1529—31. esztendőben. Valószínű valamelyik nagyobb földbirtokos engedélyével prédikálhatott itt. Kálvin Bourges vidékén mint evangéliumi ember beszél ugyan, azonban az általa meglátott és a római egyház tanításaitól merőben elütő hitigazságokat egyszerűen csak ismerteti, nem hívja föl a hallgatóságot a római egyháztól való eltávolodásra és az új vallás követésére. Nem volt ez még reformatori prédikáció. (Op. 49:55.) Tehát elsősorban vidéken prédikál. A C. R.¹ tanúsága szerint Kálvin egyszer, a tanács előtt Genfben úgy nyilatkozott, hogy »Párisban kész volt magát halálba prédikálni«, azaz halálra szántan prédikált. Ez a kijelentése az egyetlen közelebbi adat arra vonatkozólag, hogy Kálvin Párisban is prédikált volna. Ha másik híres életrajz-íróját Bungenert kérdezzük meg, vagy fellapozzuk Doumerguet, Kálvin egyik legkiválóbb ismerőjét, látjuk, hogy lehetetlen pontos adatot találni Kálvin párisi prédikációinak idejére, alkalmára, tényére. Van egy levele, melyet 1529-ben keltez, még

* Nagy József theol. m. tanár, dévai ref. lelkész tollából közöljük ezt a Kálvin tanulmányt, mely a szerző »KÁLVIN IGEHIRDETÉSE« c. ötíves tanulmányából való. A tanulmányt csehszlovákiai ref. testvéreink tud. folyóirata, a Ref. Világ szemle adja ki, tetszetős kiállításban, fekete kartonkötésben és ára 100 Lei. A tanulmány tartalomjegyzéke mindennél többet mond: §. Az ígehirdetés Kálvin idejében. 2. §. Kálvin ígehirdetésének külső lefolyása. 3. §. Kálvin prédikációnak képei. 4. §. Isten ajándékai. 5. §. Az Alkotó és törvénye. 6. §. A bűn. 7. §. A váltság. 8. Istenfogalom. — Végszó. Irodalom. Négy eredeti Kálvin prédikáció magyar fordításban: Soli Deo Gloria! Karácsony, Husvét, Pünköst. — A tanulmány megrendelhető Nagy József, ref. paróchia Déva, jud. Hunedoara címen.

¹) R. R. — Corpus Reformatorum.

1532-ben is Párisban van és Stephen le Forge párisi kereskedő házában előbb titkon, majd elüzetésig nyílt összejöveteleket tart. Ezekből és a tanács előtt elmondott fenti kijelentéséből magunk részéről biztonsággal megállapíthatjuk, hogy Kálvin Párisban ezeken az összejöveteleken Igét hirdetett, vagy legalább is Bibliát magyarázott, mert elképzelhetetlen, hogy reformációja forrásponjtján a személyes bizonyoságtétel erejével ne állott volna oda az Evangélium igazságainak emberi szóval való védelmezésére. S hogy ezek a prédikációi valóban már reformátori bizonyoságtételek voltak, megállapítható — közvetve — abból, hogy házigazdája református hite miatt nem sokkal később (1535-ben) mártíromságot szenved, tehát a nála rendezett összejövetelek feltétlenül a reformáció szellemében folytak és itt Kálvinnak vezető szerep jutott, és abból, hogy Kálvin is menekülni kénytelen Párisból.

Az 1540. esztendőig nagyon hiányos adataink vannak ismét Kálvin igehirdetői munkásságáról. Genfben nem lelkész eleinte, csupán vallásoktató. Arra kötelezte magát, hogy a »Szentírásról tanításokat fog tartani.« Hogy ezek a tanítások milyenek lehettek, láthatjuk abból a kifakadásból, mely hallgatói ajkán kelt. »Azzal bízott meg (Kálvin t. i.), hogy magyarázza az írást. Milyen joggal tesz tehát egyebet, miért beszél az erkölcsökről, és miért bírálja ezeket? Azon kellett volna igyekeznie, hogy a misét, a pápát és a gyónást egészen elfeledtesse velünk, hogy merészeli tehát ezeket a számunkra megsemmisült hatalmasságokat feleleveníteni, értjük alatta a gyónás kényszerű cselekedeteit, miért képzei magát a város gyóntatójának és bűnbánatot hirdető prédikátorának?

E mögött a kifakadás mögött Kálvin azon álláspontja rejlik, melyet egyik levelében említ az egyházi fegyelemmel kapcsolatban, hogy t. i. »nem kellett volna a gyónást eltörölni anélkül, hogy valami hasonlót, az Evangélium szellemének megfelelőt tegyünk helyébe.« Ezért vezeti be az urvacsoravizsgát, melynek az urvacsora-osztásokat szerinte meg kellett előznie. Ez az urvacsoravizsga a bűnök öntudatosítása, a mélységes bűnbánatra való felhívás, erre vonatkozó több napon át tartó írásmagyarázatból állott. Ez ellen tiltakoznak a genfiek, mert ők a reformációban mindenféle béklyótól való felszabadulást, lelki szabadság helyett szabadosságot képzeltek el. Kalvinnak mennie kell Genfből. (Burgener).

Strassburgban azonnal gyülekezetet szervez és prédikál itt. Idézzük egyik levelét, melyet Farelhez intéz 1538 szeptemberében: »...itt prédikáltam vasárnap. Mivel prédikációmra strassburgi szolgatársaim előre felhívták a figyelmet, (Kálvin kedvesen írja: die mich lobende Kollegen), sokan vettek ezen istentiszteleten részt. Részint hallgatók, részint kíváncsiskodó bámészkodók. Az itteni gyülekezet tagjai azt gondolják, hogy mihelyt kisebb gyülekezet tömörül, azonnal

osszuk ki az urvacsorát...² — A Strassburgból való visszatérése után genfi igehirdetői munkássága sem áll még teljesen tisztán előttünk egészen az 1549. esztendőig. Feltehetjük azonban leveleiben néhány odavetett megjegyzés, mellékmondat alapján, hogy prédikációinak hangja szigorubb volt, mint az 1549. év után elmondottaké. Többször kell harcolnia ezekben a városi vezetőség munkája ellen. 1545-ben írja Viretnek (II. hó 12-én): »Városi belpolitikánk helyzetéről mintegy tiz prédikációban beszéltem. De vajjon miért térjek ki levelemben ennek az összevisszaságnak, ennek a káosznak jellemzésére?...¹ A genfiak dobozódásaival, erkölcstelen életével is foglalkoznia kellett prédikációiban. Ezt bizonyítja ugyanis ugyancsak Viret-hez, 1546. nov. 14-én intézett levele: »egy másik (genfi) azon a napon, amidőn urvacsorát akartunk osztani, titokban szeretőjéhez akart az ablakon keresztül bemászni s lezuhanva onnan, rettenetesen összetörte magát. Így fejeztem be ez alkalommal prédikációm: Amig titeket a pokol házaitokkal el nem nyel, nem hisztek Istenben, aki kinyújtotta már ítélő karját felétek!... Láttam, hogy nagyon soknak nem tetszett, amit mondtam, mivel nem nagyon szeretik az emberek, ha álmoságukból valaki fel akarja rázni őket; nem is gondolod kedves Viretem, mennyi ember lelkiismerete szunyadozik még!² Prédikációinak itéletes hangjára következtethetünk még Doumerguenél található idézetből is »több, mint száz ebből a negyedből — a st. gervaisiekre gondol Kálvin — nyomorultabb, gonoszabb, mint az állatok.«³

1549. esztendőig lefolyt prédikációs tevékenységéről még két feljegyzésre kell utalnunk, két prédikációjára, melyek hangját részint Kálvin saját kijelentéseiből, részint magából a fennmaradt prédikációból láthatjuk. Meg kell állapítanunk, — Kálvin fenntebb idézett leveleinek kifejezései dacára, — hogy ő csak a bűnöket ostorozta. Nem volt fanatikus, elvakult prédikátor, amint azt nagyon sokan beállítani szeretnék. Minden igaz alap nélkül. Erre val prédikálásával kapcsolatosan az az esemény, amidőn Coppal szemben ugyanabban az évben Genfben érkező vándorszínészek védelmére kel amidőn határozottan kijelenti, hogy »elvégre nem lehet mindenféle szórakozástól a népet megfosztani!« És mikor Cop mégis »kipredikálja« őket, Kálvin helyteleníti ezt és Copot mérsékletre inti. Ez a jelenet azért is igen fontos, hogy ne alkalmazzuk — mint annyian felelőtlenül tették, — a tanácsnak 1548. év márciusában hozott ha-

²) Schwarz: Kalvins Briefe. (I. kt. 45. oldal.)

¹) Schwarz I. m. 210. oldal. — ²) Schwarz: I. m. I. 258. lapon. —

³) Doum. Calvin, III. kt. 49. lapon.

Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a mai komor, gyermeki természettel össze nem egyeztethető tantermet, emlékeztető módszeres, mozdulatlanságot, halálos csendet követelő fegyelmet — bizony nagyon nehéz az aktivitásra született gyermekkel megkedveltetni, de ha a kérdés mélyére hatolunk, be kell látnunk, hogy nagy jelentősége van a kérdéses elvnek.

Előre leszögezhetjük, hogy a gyermek az iskolát maradék nélkül csak akkor kedvelné meg, ha magát az iskolát, annak módszerét, fegyelmezési módját a gyermek korának és természetének megfelelően alakítanák át, vagyis mese formájában, játszva tanítanánk, Gárdonyi Gézától, a nagy lélekismerőtől és tanítómestertől származik a fentieket igazoló következő mondás:

»Az elemi iskolai tanítás akkor jut pedagógiai tökéletességre, mikor a tanító mindennapi munkáját ezzel a mondással kezdi meg: Játszunk iskolásdit!«

Nincs olyan gyermek, aki ne szeretné a játékot és a mesét. Nincs hát olyan gyermek, aki játszva és mesélve ne tanulna szívesen; aki ne vágya oda, ahol játszanak vele és mesélnek neki.

Bizony ezt az elvet nem nagyon veszi figyelembe a tanterv, magának a tanítónak kell tehát találékonynak lennie és az iskolát egy barátságos otthonná kell átalakítania, a játék és mese elvét a lehetőségek végső határáig alkalmaznia, a mozdulatlanságra kárhözottatott gyermeknek a lehető legnagyobb mozgási lehetőséget biztosítania.

Emellett az iskola vonzó erejét legjobban biztosítja a megértés, szeretet és az igazságosság.

Aki a gyermektől a felnőtt komolyságát, meggondoltságát, higgadtságát stb. követeli, az nem érti meg a gyermeket. A legnagyobb nevelési hibát követi el az a tanító, aki pajkosságáért üldözi a gyermeket, sokkal helyesebb azt a visszafojthatatlan tenniakarást valami hasznos tevékenységbe bele fektetni. Az legyen itt az elv, hogy a gyermek sohase legyen foglalkozás nélkül. Ha nincs más tenni való, furjon, faragjon vagy rajzoljon a gyermek.

Ami a szeretetet illeti, elmondhatjuk, hogyha valahol, hát a nevelésnél érvényesül a maga teljességében a szeretet magasztos eszméje, amely lassantűrő, nem gyul haragra, mindent befedez stb. Aki a gyermeki természetet ismeri és a gyermeket szereti, az nem ítéli el az u. n. csintalan gyermeket, mert amelyik gyermek nem élénk, vagy beteg, vagy természetellenes, aki nem a maga, hanem a felnőtt életét éli. A mozgékony gyermeket az élet nagy küzdőporondján nem lehet majd egykönnyen félretaszítani, míg a bátor-

talánul meghuzódó gyermek, még ha tehetséges is — ezen a sokszor véres arénán rendesen alul marad.

Egy szeretetteljes figyelmeztetés hatásosabb, mint száz korholás és a gyermek megérzi ezt a szeretetet és sokszor nagyon hálás tud lenni érte. Vállal és megold sokszor erejét felülmuló feladatot is és viszonzásul megszereti ő is a tanítót meg az iskolát.

Éppen ilyen fontos a harmadik, az igazságosság elve. Oh, mennyi igazágtalanság történik a gyermekkel úgy a családban, mint az iskolában. Pedig a gyermeknek igen magas fokon áll az igazságérzete. Ha a gyermek játékos természeténél fogva nem tud beleilleszkedni a család munkaközösségébe, örökös szidás az osztályrésze és kiábrándul szüleiből. Vagy gondoljunk arra, midőn a tanító vagy tanár hevenyészetten odadobott leckéjét a legjobb akaratunk mellett sem tudtuk megtanulni és jöttek a diszitó jelzők, meg a büntetés — micsoda mély keserűséget érzett a szívünk és megutáltuk a tanárt, meg az iskolát. Vajjon nem a tanár módszertelenségében rejlik-e a legtöbb tanár kigunyolása? ! És micsoda szeretet övez egy-egy tanítót, vagy tanárt, aki — ha szigorú is — de megértő és igazságos!

Hogy mire vezet a gyermek meg nem értése s tetteinek az igazágtalan elbírálása, igazolja a következő eset:

Egy 6 éves gyermek nagyobb testvére elujságolja, hogy Pityu öngyilkos akart lenni, anyja csavarta ki kezéből apja revolverét. Miért akartad azt tenni Pityu? — kérdezem a közönyösen hallgató gyermeket. Mert nem tudok az apám kedvére tenni — válaszol egykedvűen a fiucska.

Pityu az iskolában első tanuló lett és kifogástalanul viselkedett.

Nagyon vigyázzunk a gyermek tetteinek az elbírálásánál. Ne a magunk, hanem a gyermek lélektanát vegyük alapul s akkor megértők, szeretetteljesek és igazságosak leszünk iránta. Ezt pedig megérzi a gyermek és szívesen teljesíti kötelességét és vágni fog az iskolába.

Tóth Zsigmond.

Egyházmegyei közgyűlés.

A nagybányai egyházmegye augusztus 30-án tartotta évi közgyűlését Nagybányán. A közgyűlést megelőzőleg alkalmi istentisztelet volt a templomban, melyen a gyűlés alkotó tagjain kívül a gyülekezet tagjai is szép számmal vettek részt. A lelkészi szolgálatot Gy. Kovács József ombodi lelkész, e. m.-i tanácsbíró végezte. Az istentisztelet végeztével a közgyűlés tagjai a templomból a Polgári Olvasókörbe vonultak át — a lelkészek palástosan — ahol délelőtt 10 órakor kezdődött a közgyűlés.

A XC. zsoltár közös eléneklése után Boros Jenő esperes imádkozott és Dr. Böszörményi Emil e. m.-i gondnok mondott megnyitó beszédet. Majd az alkotó tagok számbavétele és a tárgysorozat megállapítása következett, melynek megtörténtével, az esperes jelentését az egyházmegye 1937 évi állapotáról nagy érdeklődés mellett tárgyalta a közgyűlés és az ahhoz füződő javaslatokat határozati erőre emelte. Ugyancsak mély figyelemmel hallgatta meg az időszaki változásokról szóló esperesi jelentést is és azzal kapcsolatban kegyelettel örökitette meg a Dávid Sándor batizi, Juhász Péter szatmárudvarii és Sziky Ádám volt sárközi lelkészek emlékét és jó reménységgel iktatta be tagjai sorába Makay György szatmárudvari lelkészt. A szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvét Visky Ferenc főjegyző terjesztette elő, melyből megtudtuk, hogy a gyülekezetek impozáns szótöbbséggel Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkészt és dr. Ajtay Nagy Gábor nagybányai főgondnokot választották meg tanácsbíróul, kiket az eskületétel után, Boros Jenő esperes üdvözölt meleg szavakkal és akik külön-külön mondtak köszönetet az üdvözlésért, bizalomért, igérvén, hogy azt odaadó munkával igyekeznek meghálálni. A számvevőszék jelentéséből megdöbbenéssel értesült a közgyűlés a nagymérvű egyházi adóhátralékokról és kimondotta, hogy a hátralékosok kimutatását minél hamarabb küldjék be a lelkészek az esperesi hivatalhoz, hogy az a behajtás érdekében a további lépéseket megtehesse. A tanügyi bizottság jelentéséből örömmel értesült az iskoláinkban folyó eredményes munkáról és utasította a fentartókat az iskolai szerek beszerzésére, illetve pótlására. A lelkészi és tanítói kar javaslatait a nyugdíjintézeti alapszabály módosítása tárgyában pártolólágg terjesztette fel az egyházkerületi közgyűléshez, valamint a missziói bizottság javaslatait is.

A missziói bizottság jelentése alapján előterjesztést tett a közgyűlés az egyházkerületi közgyűléshez, hogy az egész kerületből gyűjtse össze az egyházi gyűléseket és vallásos összejöveteleket eltiltó hatósági rendeleteket és az elnökség útján kérje a minisztertől azoknak hatályon kívül helyezését és az egyházi összejövetelek egyszersmindenkorra való engedélyezését, ami ha nem vezetne eredményre, úgy egy memorandumba foglalva, az ügyet terjessze Ofelsége elé.

Az általános érdekű ügyek után az egyes egyházakból beérkezett közigazgatási ügyeket tárgyalta le a közgyűlés, melyek közül kiemelkedett a darai presbytérium renitens magatartása és a józsefházai egyház zilált helyzete, melyek közül az előbbit úgy oldotta meg a közgyűlés, hogy a darai presbytériumot felfüggesztette és az egyház vezetését a szatmár-németi-i presbytériumra bízta, a józsef-

háza gyülekezetbe pedig egy bizottságot küldött ki a helyzet megvizsgálására, felhatalmazván az elnökséget a további intézkedések megtételére. A batizi és vetési presbytériumnak a lelkesi díjlevelek csökkentését célzó határozatait megsemmisítette, míg a pusztadaróczi új lelkesi díjlevél megerősítésével kapcsolatban meleg ovációk mellett, szavazott köszönetet Ember Gézáne-Nagy Adél urnőnek, Kanizsay Jenő, Nagy Béla és Madarassy Árpád földbirtokosoknak a lelkesi javadalom céljára juttatott szép adományaikért.

Adás-vételi szerződések, új alapítólevelek és adókulcsok jóváhagyása, segélykérvények, építkezési engedélyek és egyéb közigazgatási ügyek szerepeltek a 69 pontból álló tárgysorozaton, melyeket fél 8 órára tárgyalt le a közgyűlés.

Délután az egyházmegyei bíróság ülésezett, amely 4 fegyelmi és közigazgatási bírósági ügyben hozott ítéletet.

Délben a nagybányai presbytérium által adott közebeden vettek rész a közgyűlés tagjai, melyet a nagybányai református asszonyok állítottak elő gazdagon és izletesen, a felszolgálat pedig a református leányok látták el nagy körültekintéssel és ügyesen. Vacsorán Kovács Gyula presbyter látta vendégül a közgyűlésnek még ott maradt tagjait. A szíves vendéglátásért az ebéden Boros Jenő esperes, a közgyűlés végén pedig dr. Böszörményi Emil gondnok mondottak szívből jövő köszönetet.

IRODALOM

Egyházi beszédek. Az egyházi esztendő vasárnapjaira és ünnepeire.

Irta: Pálur Miklós, szilágysámsoni lelkész. Nyolcadrét alakban 177 oldal és 18 pótfoldal.

Szerző, aki lelkileg a legmelegebb ragaszkodással viseltetik egyházkerületünk iránt, édesanyja emlékének ajánlja művét, akinek életében az igehirdetők könyvei legkedvesebb olvasmányai közé tartoztak. A mű megjelentetésére az a gyakorlati cél készítette, hogy végre olyan prédikációs könyvet adjon elsősorban a lelkipásztorok kezébe, amelyből nemcsak gondolatokat merithetnek, hanem a valóságos élethez közelálló kész beszédeket. Ezért közöl az egyházi év minden alkalmára több beszédet is, sőt olyan alkalmakra is, amelyek a gyülekezet életével függnek össze. 26 alkalomra 52 beszédet közöl a szerző. Ezen kívül 2 úrvacsoraosztás utáni beszédet, míg a függelékben 10 halotti beszédet és egy óesztendőkor mondandó imát.

Miután szerző előtt a fentiekben vázolt cél lebegett műve kiadásában, beszédei tematikusak, minélfogva a reformátori theológia felfogása szerinti tiszta igehirdetés szorul háttérbe. Ez azonban szinte kikerülhetetlen abban az esetben, ha az igehirdetés tárgya az ünnep tartalma által már előre meg van határozva.

Beszédeinek felépítését tervszerűen, a szónoklattan követelményei szerint végezte. Gondolatmenete gördülékeny, nyelvezete, természetes, stílusa népies. A beszédeken érezni lehet, hogy falusi élő gyülekezethez szóltak.

Szeretettel ajánljuk lelkésztestvéreink figyelmébe. A könyv megrendelhető egyházkerületünk iratterjesztésénél. *O. Gy.*

HIREK

Egyházkerületi nőszövetségi konferencia és közgyűlés. Az egyházkerületi Nőszövetség nov. 20. és 21-én tartja közgyűlését, konferenciával egybekötve. Első napon, illetve este nagyszabású műsoros vallásos estély lesz Nagyváradon. Előre is felhívjuk úgy az egyházközségi, mint az egyházmegyei nőszövetségek és tagjainak figyelmét.

Lelkészmeghívás. A Dávid Sándor elhunytával megüresedett batizi lelkészi állásra a hivek Miszlay János szatmári s. lelkészt hívták meg.

Püspökszentelés Debrecenben. A tiszántuli egyházkerület püspöki székébe egyhangulag megválasztott új püspök: dr Révész Imre felszentelése és beiktatása október 3-án volt, minden nagyobb ünnepélyesség nélkül, a püspök határozott kívánságára.

Templomszentelés Érkeserűben. Szept. 18-án nyári verőfény ragyogott az új, csillogó toronytetőn, amikor a zsufozásig megtelt templom, mint egy ünneplőbe öltözött fiatal lány, tisztán, virágdiszesen várta

az áldó szavakat. Szárnyalt a szentelő imádság Szabó Zoltán esperes ajkáról s az áhitatos gyülekezet szivéből, hogy utána lélegzetfojtó csöndben hallgassák meg az érmihályfalvai vegyeskar kedves énekét Tóth Zsigmond kiváló betanításában és vezényletével, utána pedig Csernák Béla ker. főjegyző, szivből jövő és szivhez szóló predikációját, mely az Isten iránti hála és emberi szorgalom dicsérete mellett a láthatókon tulin, a lélek-templom megépítésére és épségben tartására hívta fel a gyülekezetet. Boldogan hallgatták az áldozatot hozó hivek a fenkölt beszédet. Király Béláné, a főgondnok neje, özv. Fehér Sándorné urnő és Boruzs Magda tanítónő vezetése mellett a falu asszonyai, lányai gondoskodtak a testi táplálékról egy kitűnő közebed keretében, melynek végeztével ismét templomba vonult az istenes sereg, hol Boruzs Lajos kiskereki-i lelkész beszélt a református lélek alázatos, de öntudatos vallásáról. Majd Szakács Gyula helybeli ifju gazda szépen zengő szóló éneke után az érmihályfalvai ref. szavalókórus adta

elő Várady Antal: »Az ítélet« c. költeményét mély hatással. Ez előadást bevezette, utána pedig a templomrenoválás történetét ismertette Balaskó Vilmos s.-lelkész. Az érkeserüi reformátusság áldozatossága annál dicséretesebb, mert ez év júniusában kegyetlen jégverés tette tönkre legszebb reményüket s mégsem estek kétségbe, nem hagyták máskorra tervüket, végrehajtották a 110 ezer leit felemésztő nagy munkát. Ez összegből 37341 leit a ref. dalárda adományozta, amelyet Virágh Sándor k.-tanító vezetett éveken át céltudatos gondossággal s gyűjtötte a magtárát a jó gazda szívós takarékoságával, hogy a templomrenoválásnak ez legyen a magva. A többi a hivek vállalták, amiért is illesse dicséret és elismerés őket. Áll a templom szépen, tisztán s jár a toronyóra, mely évtizedig állt. A szép és boldog ünnepségen csak azt sajnálta mindenki, hogy az egész műnek a lelke, a hűséges lelkipásztor, Orosz Lajos nem lehetett jelen betegsége miatt. És az egyházmegye lelkészi és világi kara is nagyon kicsiny számmal volt képviselve. Pedig meg kellene ragadnunk minden ilyen istenáldotta alkalmat, hogy testvéri együttérzésben kezét szoríthassunk és összedobbanjon a szívünk. Áldott legyen az Isten, hogy ismét segédelmet adott egy omladozó templom megépítésére!

B. L.

Egyházmegyei értekezlet.

A nagybányai egyházmegye kebelébe tartozó lelkészek augusztus 18-án Szatmáron tartották egyetemes értekezletüket, amelyen 38 lelkész jelent meg. Az

értekezletet a CXXXV. zs. közös eléneklése után Gy. Kovács József elnök nyitotta meg imával és rövid beszéddel, amelyben rámutatott azokra a kérdésekre, amelyek a lelkészeket és az egyházat közelről érdeklik s amelyeknek megtárgyalása végett gyűlt össze az értekezlet. Majd Kósa Rezső dabolczi lelkész, idős Kürthy Károly lelkésztől, Balla Zoltán aranyosmegyesi lelkész pedig Szabó József lelkésztől tartottak szépen felépített, megható emlékbeszédeket, amelyekért hálás köszönetet szavazott az értekezlet, elrendelvén az emlékbeszédeknek az értekezleti jegyzőkönyvhöz való csatolását. Az egyházkerületi nyugdíjintézet néhány paragrafusának módosítására tett ezután javaslatot Gyöngyössy Bálint nagykolcsi lelkész, melyet az értekezlet elfogadott, kifejezvé az óhaját is, hogy a nyugdíjintézeti tőke lehetőleg ingatlanba helyeztessék. Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkész arról tartott igen érdekes előadást, hogy a múltban miképpen gyakorolták a nagybányai egyházmegyében a fegyelmet. Az egyes körökből beérkezett javaslatok alapján előterjesztést tett az értekezlet az egyházkerületi lelkész-értekezletnek arra nézve, hogy gyűjtse össze a különböző vallássérelmeket és azokat memorandumba foglalva, az elnökség útján juttassa el Öfelségéhez, kérve a sérelmek orvoslását. A Református Jövő hathatósabb terjesztése és nivósabbá tétele érdekében, kéri az értekezlet a terjesztői jutalék megadását és írói gárda szervezését. Az Önszegélyző Egyesület pénztári jelentését Tóth Jenő pénztárcs

ismertette, melyet tudomásul vett az értekezlet. Végül Kiss Bertalan szatmári lelkész tartott előadást arról a kérdéstről: »Hogy nyerhetjük meg az ifjúságot Krisztusnak?« Kürthy Károly halmi lelkész pedig arról értekezett, hogy: »Mit tehetünk az úrvacsorázók számának növelése érdekében?«

Szatmárhegy kettős ünnepe. A szatmárhegyi gyülekezet megható módon áldozott a világháboruban elesett hősök emlékének, amikor szeptember 11-én a cinteremben emlékművet állított fel. A délelőtti istentiszteleten a gyülekezet hatalmasan szárnyaló éneke után, Magoss Árpád helybeli lelkész az Ezékiel próféciája 37. r. 1—14 verseit olvasta fel és mondott alkalmi imádságot. Sás Jolán bibliakörös leány énekelt egy vallásos műdalt a Váry Imre aranyosmeggyesi kántor orgonakíséréte mellett, majd Kiss Bertalan szatmári lelkész a Római levél 14. r. 7. verse alapján mondott ünnepi beszédet. Istentisztelet végeztével történt meg az emlékmű leleplezése, amikor a XC. zsoltár 1—2. verseinek eléneklése után, Magoss Ferenc mikolai lelkész, e.-m.-i tanácsbíró mondott felavató imádságot. — Az ünnepély második része az udvaron felállított lombátorban folyt le, ahol a helybeli Hitelszövetkezet tartotta 25 éves fennállása alkalmából jubiláris diszkozyulését, amelyen Muzsnay László központi kiküldött és a hiripi, magyaréresi, vetési szövetkezetek megbizottai is megjelentek. — A délután tartott istentiszteleten Papp Imre helybeli segédlelkész szolgált. Sás Jolán a Sipos Béla helyi kántor orgona-

kíséréte mellett énekelt és Erdei Lajos VII. é. tanítójelölt pedig szavalt. Végül a gyülekezet énekével zárult az ünnepség.

Palesztinában egy angol régész írásjegyes agyagcserepeket talált, amelyekből Jeremiás próféta iratainak egyes részeit sikerült kibetűznie. A lelet közelebbi körülményei még tisztázatlanok, a kutatók nagyrésze azonban hajlandó a felfedezett írásdarabokat eredetieknek elfogadni és bennök a kánoni Jeremiás-könyv hitelességének egy újabb bizonyítékát látja.

A Vörös-tenger környékén az amerikaiak végeznek ásatásokat, egy város maradványaira bukkantak, melyet Esiongábernek tartanak. Erről a várossal I. Kir. 9; 26—28-ban ezt olvassuk: »És hajókat is csináltata Salamon kitaly Esiongáberben, mely Elót mellett van a Veres-tenger partján, az Edom földén. És elküldé Hiram az ő szolgálit a hajókon, akik jó hajósok és a tengeren jártasak valának, a Salamon szolgálival. És egész Ofirig menének, és hozának onnét négyszázhusz tálentom aranyat, és vivék azt Salamon királyhoz. A kutatók meglehetősen biztonsággal vallják, hogy a mai Tel-el Chelife mellett, az Akaba öböltől északra kiásott romok Salamon kikötővárosának maradványai. A romok közül kiásott hajózási eszközök megerősíteni látszanak mindazt, amit az Írás Izrael nagyszabásu, habár mindenestre rövid ideig tartó hajózásáról feljegyzett. A Biblia feljegyzéseinek hitelességét sokan kétségbe vonták. Az utóbbi évek leletei és tudományos kutatásai mindinkább megszegyenitik ezt a bizalmatlanságot.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

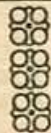

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nagyt. Lelkész uraknak szives figyelmébe ajánlom

REFORMÁTUS papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges infor-
mációért a helybeli le k. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel: **CSAPÓ LAJOS** papi szabósága
Satu-Mare, Ștefan Cel Mare 7.

Alapítási év 1897.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETŰS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Roman Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

Kálvin igehirdetésének külső lefolyása.

(Folyt. és vége.)

A genfi könyvtár kézirat katalógusa alapján megállapítható Kálvin ma meglévő prédikációinak száma. E szerint a katalógus szerint Kálvin a Genesis alapján 120, a Deuteronomiumról 200, a Jób könyve alapján 159, a Zsoltárokról 72 prédikációt mondott. Megállapítható, hogy Kálvin 16. Zsoltárnál kezdte meg Zsoltárpredikációit és a magyarázatából kihagyta azokat, melyeket Marot már versbe ültetett át, melyeket a gyülekezet, tehát már nem énekelt. Érdekes itt megjegyeznünk, hogy például a 97. Zsoltárról 22 prédikációt mondott Kálvin. Ezt mint jellemző sajátoságot itt csak említjük, a Kálvin prédikációinak közelebbi ismertetésénél külön reátérünk ennek különös jelentőségére, mert az tény, hogy erről a zsoltárról olyan számos prédikációt mondott el, bizonyítja Kálvin igehirdetésének legközpontibb gondolatát a »soli Deo gloriá-«t. A legtöbb predikációját az Ézsaiás könyvéről mondotta el számszerint 343 prédikációt. A Jeremiás próféciás könyve alapján 91, a Siralmak könyvéről 25, Ezékiel alapján 174, Dániel alapján 47, Hózsaiás alapján 63, Joel alapján 17, Ámos alapján 43, Abdiás alapján 5, Jónás 6, Mikeás 27, Sofoniás alapján 18 prédikációt mondott Kálvin. Rendkívül érdekes az, hogy ez a genfi katalógus kimutatás — egyenlőre az ó-szövetségi prédikációknál maradvá — hiányos. A C. R.-ban ezeken kívül a következő prédikációkat lehet fellelni: 1552 júniusában Nahum (C. R. 49:72, 75. — 1561 februártól kezdődőleg) Birák könyve (C. R. 49:91 és u. o.): Sámuel könyvei 1561, 62, 63. években; ezt a könyvet 1563 februárjában fejezte be. Ezután a Királyok első könyve következett és ezzel a könyvvel végezte be Kálvin hétköznapi beszédeit is, mert hétköznap utóljára 1564 február 2-án hirdette az Igét.

A fentemlített genfi katalógus szerint az Új-szövetségből Kálvin a következő könyvek alapján hirdetett Igét: Apostolok Cselekedetei: 149, I. Korinthus 110, Galata levél 70 a két Thessalonika-i levél: 46, Thimótesu első levél 55 (!). II. [levél 31, Titushoz írott levél: 48 (!). A genfi katalógus adatai alapján feltűnő mindennek előtt az, hogy Kálvin az evangéliumokról egyszer sem prédikált,

1866
48
20
2
68

hogy az Efézusi levél teljesen hiányzik, hasonlóan a zsidókhöz írott levél, a II. Korinthus-i levél, a János evangéliuma, a Jelenések könyve és a katolikus levelek. hogy a Római 'leveleket ne is említsük!

A genfi katalógus itt is tévedésben van s téved Pruzsinszky is, aki ugyszólván szolgálai módon követi Watier Albert: »Calvin prédicateur« című munkáját, mert 1549-től kezdődőleg a következő beszédek találhatók még itt: 1549 augusztus haváig a Zsidó levélről elmondott prédikációi, 1558 május 15-től Efézus-i levél (C. R. 49:82 s köv.) a II. Korinthus-i levélről 1557 február 29-től (C. R. 49:82), a szinoptikusokról az Efézus-i levél magyarázatának bevégzése után, 1559 július elején kezdett prédikálni és az utolsó vasárnapi beszédjéig, 1564 február 6-ig erről prédikált. Egyformán legtöbbet foglalkozott Kálvin Igehirdetésében a szinoptikusokkal és az apostolok cselekedeteivel. Előbbiről 1559 júliusától 1564 februárjáig, utóbbiról 1549 augusztus 25-től 1554 február elejéig. Az ó-szövetségi könyvek közül, — amint már említettük — legtöbbet Ezsaiás könyvével foglalkozott, 1556 júliusától 1559 júliusáig.

Kálvin vasárnap délelőtt, délután és hétköznapokon prédikált. 1558 szeptemberétől 1559 májusig betegsége miatt nem prédikálhatott. (C. R. 49:87, 89.) Érdekes megjegyeznünk, hogy vasárnap délelőtt csak az Új-szövetség alapján beszélt. Vasárnap délután a Zsoltárokat vette fentemlitett sorban, Érdekes pld. az is, hogy az Ap. cselekedeteiről írott könyvből is vannak délutáni beszédei a 20. résztől kezdődőleg s a C. R.-ban csak ezek jelentek meg. A vasárnap d. e. elmondott beszédei csak kéziratban maradtak fenn. Ugyancsak délután foglalkozik még a Máté evangéliumával a 28. résztől kezdődőleg délután is. Ezek a beszédei mind husvéti, illetőleg pünkösti beszédek. — Hétköznapokon reggel kerültek sorra az Ó-szövetség könyvei.

Különös az, hogy a Timótheushoz intézett első levélről 55 prédikációt mondott Kálvin! De ha ismerjük ezen levél tartalmát: a tiszta Evangélium mellett való megmaradás, a magam bűnének hangsúlyozása (a bűnösök között az első én vagyok), Krisztus, az egyetlen közbenjáró (gondoljunk arra, hogy Kálvinnak szinte állandóan küzdenie kellett a szentek és egyéb közbenjárók hite ellen!), az egyházi hivatalnokok tiszte, kötelessége, élete és a 3. rész 46. verse, mely a válság-mű lókus klasszikusa, a mindennapi élet erkölcsi törvényei, a társadalmi és kor-különbségek sokféle problémája, a mértékletesség, a megelégedettség kérdése, mind olyanok, melyek megértetik velünk, hogy Kálvin miért foglalkozott oly sokat ezzel a levéllel.

Sokkal csodálatosabb az, hogy nem maradt egyetlen beszéde semm fenn a Római levélről, a János evangéliumáról, a Jelenések könyvéről és a katolikus levelekről. Mi az oka ennek? — kérdezzük. Hogy lehet, hogy épen a Római levél, a predestináció gyönyörű igazságai, melyeket leginkább Kálvin hozott felszínre egyéb munkáiban, vagy a János Evangéliuma, a Logos mélyságes problémája nem szerepel igehirdetése során? Hogy lehet, hogy a cselekedetek (Jakab) a pokol és a kulcsok hatalma (Péter) és az »omega« (Jelenések) kérdése nem kerül igehirdetői bizonyágtételei közé? Erre talán sokkal könnyebben meglehet felelnünk, mintsem a probléma születése pillanatában gondoltuk. Kálvin 55 éves volt, amikor meghalt. Mélységes hitén keresztül látta, hogy épen a predestináció kérdése igehirdetői szempontból a legmerészebb feladat elé állítja az Ige hirdetőjét. Talán az ezen bibliai könyvek felett elmondandó beszédek lettek volna igehirdetői munkásságnak koronája. Kommentáraiban szétboncolta, Instituciójában tantétellé fogalmazta és reáépítette egész életét és hitét. S ha a Római levélről egyetlen beszéde nem is maradt reánk, egész igehirdetése a Római levél predestinációs gondolatán épül fel. És az, hogy az Ige hirdetését épen ő tartotta az ember legmerészebb vállalkozásának, bizonyítja, hogy a Logos probléma körülengi minden szavát, melyet [az igehirdetés folyamán elmond. A Jelenések könyvével nem végzett spekulációkat és bűvészi mutatványokat. Érezte, hogy itt az a hely, ahol az igehirdető épen a Jelenések könyvével áll, különösen, felettébb szent hely. Ezért várt talán ezeknek alapján való [prédikációkkal. Élete rövid volt ahhoz, hogy szándékát végrehajthassa. Ismételjük, ezen állításunk tisztán feltevés. Kálvin műveiben való forgolódásunk során azonban újra és újra csak idejutunk el ennek a kérdésnek születése óta. Érdekes itt megemlítenünk, hogy például Ritschl, Seeberg, de Doumergue, a nagy Kálvin kutató, Loofs, és talán Bohatec kivételével minden Kálvinnal foglalkozó teológus közül egyik sem nem látta meg, hogy Kálvin igehirdetésének középponti gondolatát a kettős predestináció mélysége foglalja el. Ritschl például¹⁾ azt mondja, hogy Kálvinnak a megváltásról szóló tanában a predestináció fontos függvény s nyomában a többiek is hasonlóan irnak. (A Doumergue álláspontja: »Le dogme central de la Réformation me parait avoir été celui de la Prédestination.«²⁾) Ritschl-nél a tévedés a teológiai felfogásban van, mely teljesen eltávolodott a reformátori teológiától s mely épen ezért nem tudta

¹⁾ Gesamm, Aufs. 103. olv.

²⁾ I. m. IV. 363. old.

meglátni, amit pedig Kálvin mindig kibangsulyozottan vallott, hogy Isten kegyelmének, megváltásának leghatalmasabb záloga, hatalmának legnagyobb szerű kifejezése a predestináció.

Nagy József.

Vallásos versek gyűjteménye.

(Egyházkerületi antológia.)

Belmissziói látogatásaim során, akár lelkész, akár tanítótestvéreimmel, vagy egyházunk többi vezetőivel a vallásos ünnepélyekről beszélgettem, mindnyájoknak az az egybehangzó véleményük volt, hogy a legnagyobb gond számukra a vallásos versek előteremtése. Most ezt az általános szükségét akarjuk pótolni egy olyan vallásos versek gyűjteményével, mely eddig teljesen ismeretlen, új anyagot fog tartalmazni. Írói mind a Királyhágómelléki egyházkerület területén élnek, amire különös gondot fordítottunk s így e vallásos versek gyűjteményét joggal nevezhetjük egyházkerületi antológiának. Sajnos nem mindegyik válaszolt kérő szavunkra, a legtöbben azonban örömmel siettek szolgálni tehetségükkel.

Alább felsoroljuk antológiánk íróit és írónőit, hogy már a mű megjelenése előtt bemutathassuk őket:

1. Ajtay Gábor vallástanító lelkész Arad.
2. Ungerné Asztalos Boriska tanítónő Szatmár.
3. Dr Balogh Ernő ig. főorvos Borosjenő.
4. Berde Mária írónő Nagyvárad.
5. Debreczeni István lelkész Temesvár.
6. Gyenge Gyula kereskedő Lugos.
7. Jörgné Draskóczy Ilma Temesvár.
8. Kirjákné Kovács Emma írónő Sárköz.
9. Kürthy Károly lelkész Halmi.
10. Krüzselyi Erzsébet írónő Felsővisó.
11. László Marcella írónő Kolozsvár.
12. Lovász Róza tanítónő Végvár.
13. Losonczi Nagy Ilona írónő Szatmár.
14. Mészáros Anna tanítónő Egri.
16. Mézesné Kovács Eta Kisjenő.
17. Nagy Zoltán lelkész Kisjenő.
18. Nits István lelkész Fratelia.
19. Pröhle Vilmos uradalmi intéző Sárköz.
20. Illésné Sass Jolán írónő Temesvár.
21. Siető Pál lelkész Amacz.
22. Sietőné K. Piroska Amacz.
23. Saszet Győző lelkész Kisnyégerfalva.
24. Sárközi Gerő gazdálkodó Árpád.
25. Streletzky Sándor lelkész Klopódia.
26. Diószeghyné Székely Kató Temesvár.
27. Tóth Zsigmond ig. tanító Érmihályfalva.
28. Vincze Sándor gazdálkodó Hegyközszentimre.

A felsorolt írók és írónők kézíratai birtokunkban vannak. Kiadni azonban az antológiát csak abban az esetben tudjuk, hogyha megfelelő számú előfizető jelentkezik. Végzetesen szomorú lenne, hogyha ez a nemes célú vállalkozás is csődöt mondana közönyös-

közös munkája. 4. A tanító mint presbyter. 5. A tanító közéleti tevékenysége.

A körü gyűlések ideje: október, december, február, április, május havának második csütörtöke, d. u. 2 órai kezdettel.

Az érmihályfalvai körben az értekezletek a következő sorrendben lesznek:

Okt.: Érkeserü, dec.: Érsemjén, febr.: Piskolt, ápr.: Érmihályfalva, májusban: Éradony.

Oradea—Nagyvárad, 1938. aug. 25-én.

Tóth Zsigmond,
elnök.

7318—1938-I.

Lelkészerterkekezleti ügyek.

KÖRLEVÉL,

az egyh.-megyei lelkészerterkekezletek elnökeihez, titkáraihoz.

1. Felhivom a Cimet, hogy nyolc nap alatt jelentse alulirott titkárhoz azoknak nevét és lakóhelyét, kiket egyházmegyénk az egyházkerületi lelkészerterkekezlet közgyűlésére képviselőül kiküldött.

2. Ugyancsak a fenti címre küldendő azoknak a tárgyaknak megnevezése, amelyeket az egyházmegyei lelkészerterkekezletek tárgyalatni kívánnak az egyházkerületi lelkészerterkekezlet választmányával. Ez a jegyzőkönyvi határozat hiteles másolatában terjesztendő fel. Felterjesztési határidő: f. é. november 10.

Oradea—Nagyvárad, 1938. október 6.

Lelkésztstvéri szeretettel:

Peleskey Sándor,
titkár.

Sulyok István,
elnök.

Templom és toronyszentelési ünnep Patóházán

A nagybányai egyházmegye területén ez évben megtartott egyházi ünnepélyek sorában úgy a nivót, mint a lelki gazdagodást és anyagi sikert tekintve — a patóházi reformátusok örömmünnepe az első helyet foglalja el. Szeptember 25-én ülte e fényes és jól sikerült ünnepet Patóháza népe a környékről nagyszámban összesereglett hivekkel, atyafiakkal és boldogságban ösztönözó helybeli gör. katólikusokkal — amikor az 1925 augusztus 25-én vihar

által ledöntött tornya helyébe — új tornyot és kívül belül rendbe hozott pompásan kifestett templomot, megrenovált orgonát adott át újból rendeltetésének: Isten dicsősége szolgálatának. Az ünnepek lefolyása a következő volt:

Délelőtt szorongásig megtelt a diszes templom ünneplő sokasággal. Felcsendült az ének: »Im bėjöttünk nagy örömmel felséges Isten...« Áhitatos szívek, lelkek mélyéből törtek elő a gyönyörű dallamok, amikor Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkész, e. m.-i tanácsbíró bibliaolvasás és buzgó könyörgés által készítette elő a gyülekezetet az ige hallgatására. A helybeli egyházi énekkar Erdei Gábor karnagy vezetésével textus felvétel előtt nagyszerűen énekelt. Ezután Boros Jenő esperes János ev. XV. rész. 8. verse alapján tartott ünnepi beszédet, melyben a lelki gyümölcs termés látható, maradandó jeleire mutatott rá megkapó erővel. Beszéde után, Várady Józsefné — Lénárd Margit lelkészné gyönyörködtette énekével a hallgatóságot, majd Barkász Imre helybeli lelkész ismertette a toronyépítés és templom ujjá alakítását, amelyből megtudtuk, hogy az alig 400 lelket számláló gyülekezet ez évben a nem régen beszerzett új harangon kívül, közel kétszázezer leut áldozott és hozott össze saját erejéből a fenti munkálatokra. A templomba be nem fért gyülekezetnek Mislai János szatmári esperes s. lelkész hirdette az ígét.

Délben a patóházai Nőszövetség és Leánybibliakör Barkász Imréné lelkészné vezetésével nagyszerű izletes ünnepi ebéddel látta el a közel 400 főből álló vendégsereget. Barkász Imre lelkész üdvözölte a közebed közönségét és mondott köszönetet a szives megjelenésért. Boros Jenő esperes, dr. Böszörményi Emil e. m.-i gondnok, Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkész, Tóth László helybeli főgondnok, Kánya György gondnok, Csecskedy Károly szatmári kántor frappáns köszöntőkben éltették a gyülekezetet, annak áldozatkészségét, előjáróit, nőtagjait; a segítséget nyújtó más felekezet hiveit.

A lelki és testi táplálékkal felüdült, megelégedett ünneplő gyülekezet a délutáni vallásos ünnepélyen is kitartott állhatatosan — mind jobban fokozódó lelkesültséggel. A délutáni ünnepség középontja Kiss Bertalan szatmári lelkész igehirdetése volt, aki János Jel. könyve XII. rész 12—14. versei alapján megragadó érvekkel rajzolta meg az ünnepet ülő gyülekezet további kötelességét. Az új templom után — következni kell, jönni kell a megújított egyházi életnek. Utána a gyülekezet Csecskedy Károly szatmári kántor művészi orgonajátékában merült el mind jobban. Ezután Várady József szamoskrassói lelkész tartott gyújtó hatású előadást arról, hogy az Isten háza szent hely. Majd Seress József ének szoloja, valamint Hoffmann Ferencz országos karnagy hegedűjátéka, emelte a lelkeket

Csecskedi Károly halmi-i lelkész olvasott fel azokból a költeményeiből, melyekben a templom és toronyépítés áldozatos munkáját magasztalta, »Légyen te kő falaidban, csendesség és jó békesség... « című LXXII. zsoltár, mint záró ének rekesztette be a gazdag műsorú ünnepet.

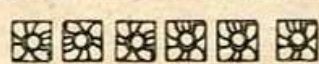
A patóházai egyház eredményes munkálkodása és azt betetőző örömnépe legyen többre biztatás és elkötelezés arra nézve, hogy az elért értékjelző színvonalról lejjebb ne szálljon semmi tekintetben.

KÜLFÖLD

A baseli Bibliatársaság jelentése szerint a Biblia iránti érdeklődés általános növekedéséről számol be. Különösen erősödik a katolikus biblia-mozgalom, melyről egy katolikus folyóirat az alábbi figyelemreméltó megállapítást tett: »A katolikus klérus hálás azért a lelkipásztori segítségért, melyet a Biblia nyújt«. Érdekes a jelentésnek az a része, mely a bibliaterjesztők munkájáról számol be. Az egyik női bibliaárus beszámolójából ragadjuk ki az alábbiakat:

»Nehéz időket éltem át. Hetekig jártam házról-házra és kopogtattam be az ajtókon hiába. Szinte mindennap azzal a tudattal tértem haza, hogy semmit sem végeztem és jobb volna abba hagyni. De másnap mégis mennem kellett, mert éreztem, hogy Ő küld. — Azelőtt gyakran gondoltam arra, hogy milyen nehéz a meggyőződéses kommunistával a Bibliáról, Istenről beszélni. Nem egyszer zavartak el durván, reám kiabáltak, dühbe gurultak az emberek. Ma már ilyesmi nem történt, de azért szinte vissza kívántam ezeket az időket. Nem mintha rosszul bántak volna velem. De azért... Például megtörtént, hogy becsengettem egy lakásba. Egy férfi nyitott ajtót. Megmondtam, hogy honnan és miért jöttem. Á — mondta félig unatkozva, félig gunyosan — nagyon köszönöm és ezzel az orrom előtt becsapta az ajtót. Egy emelettel feljebb virágzó harminc év körüli hölgy jelenik meg többszöri csengetésem után. Mikor elmondom, hogy ki vagyok és miért jöttem hozzá, a hölgy irtó kacagásba tör ki: »Nagyon szép, hogy elfáradt hozzám is — mondja — de ha jól megnézett meneküljön, mert én ugyanis modern pogány vagyok.« S kacag hangosan, gondtalanul. De amikor azt felelem, hogy annál inkább beszélni szeretnék vele, kész meghallgatni. Persze a levegőbe beszélek. Nem meggyőződésből pogány, hanem kényelemből. Mindent ráhagy, amit mondok engedelmesen, hogy igazam van, de azért Bibliára s mindarra, amiről én beszélek neki nincs szüksége, hiszen mindene van, ugymond: étele, lakása,

rádiója, örömei, szórakozása — és egy egészen rendes férje is. Végül azzal bocsát el, hogy majd ha egyszer öreg lesz és szomorú, még mindig foglalkozhat ilyen dolgokkal, egyelőre azonban mindez, őszintén szólva, nagyon unalmas neki. — Hál'Istennek volt más tapasztalatom is. Egy fiatal asszonykát a Biblia szó a boldog és vidám gyermekkorra emlékezteti, amikor még vasárnapi iskolába járt, s amikor még minden tiszta és világos volt, ami most szennyes és foltos. Sokáig elbeszélgetünk s a végén kijelenti: »Most mégis csak hiszem, hogy Isten még mindig szeret és keres engem, mert különben Ön sem jött volna hozzám.«

HIREK

Püspökünk 50 éves lelkeszi jubileuma. Október hó 28-án lesz ötven éve, hogy a nagyvárad református egyház eljegyezte lelkipásztorául *Sulyok Istvánt*, a debreceni kollégium egykori segédtanárát, a szegedi református egyház segédlelkészét. A félszázad alatt bölcsen kormányzó és maradandó alkotásokat létrehozó lelkipásztorból a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke lett. — Egyházközsége hálával és szeretettel készül, hogy a ritka szép évfordulót október 23-án a nagyvárad Református Kulturpalota nagytermében tartandó diszpresbiteri gyűlésen megünnepelje.

Lelkészcseréltetés. A nagybányai egyházmegyében levő vetési gyülekezet a Szarka Károly nyugalomba vonulásával megüresedett lelkeszi állásra *dr. Koronka Pál* adorjáni lelkeszt választotta meg.

Elmaradt a debreceni kollégium ünnepe. Az okt. 3—4-re tervezett nagyszabású 400 éves jubileumi ünnepséget, a rendező-bizottság a közvetlenül megelőző napok eseményei miatt elhalasztotta, mivel olyan-

kor szeretnének ünnepelni, amikor a legtávolabbi külföldi vendégek is mind elmehetnek.

A bányai e. m. nőszövetségének konferenciája. Sok halogatás és tervezgetés után 24-én d. u. érkeztek meg ref. asszonyaink Ujmosnicára. Este a templomban Bokor Sándor helybeli lelkész és Bokor Sándorné imádsággal, az Isten szent igéjével köszöntötték a vendégeket. Szept. 25-én regge Nits István frateliai lelkész tartott rövid bibliamagyarázatot. Utána Debreczeni István temesvári lelkész hirdette az igét Róm. 2:16 alapján meggyőzően, lelkesülten. Ezután Keresztes Józsefné az e. m. nőszövetség h. elnöknője nyitotta meg hittel, szeretettel, intő, buzdító szavaival a közgyűlést, amely elhatározta, hogy a szórványokban elszórtan élő ref. családokat, a nagyvárad ref. árvaházat jó szívvvel támogatni fogja. Keresztes József resicai lelkész a ref. nő lelki erejéről, lelki fegyvereiről beszélt. Nits István frateliai lelkész a bányai különféle vallásai között élő ref. nőket mutatta fel előadásában. Orth Győző kerületi belmissziói titkár pedig azt

ismertette, hogy mi a kötelessége a ref. nőnek a kerületi irat-terjesztéssel kapcsolatban. Megrázó és elszomorító statisztikai példákkal tüntette fel, hogy míg alkoholra és dohányra ref. családjaink milliókat dobnak ki, addig iratainkra alig áldoznak egy néhány leut. A jól sikerült műsoros estélyt Elekes Gyula lippai lelkész bibliaolvasása és imádsága vezette be, majd Nemes Elemér esperes beszédében a háromféle ref. női típust rajzolta a hallgatók elé. A buzgóságban áldásos konferencia Streleczy Sándor szavaival ért véget

Imahét. Az Ifj. Ker. Egységek szokásos imahétét nov. 13—19. napjain tartjuk meg. A részletes sorrendet a jövő számban közöljük.

Szépen sikerült templomi ünnepélyt rendeztek szeptember 4-én a Hegyközujlak-i vasárnapi iskolások. A begyült perselypénzt, — 109 Leit, — a kövesegyházi szórvány-egyházközségben építendő templom javára küldték el.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

4276—1938. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebeli lelkészi hivatalnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 1936—67-e és 1937—38-e határozata alapján saját személyes felügyeletem mellett elkészítettem a kerületi Korfirmációs Kátét. Fenntartottam azt az elvet, hogy a Kátét lehetőleg nem kérdések szerint, hanem összefüggő, fejezetek szerinti előadásban kell tanítani. Azonban számot vettem azzal is, hogy technikai okokból ez sok esetben kivihetetlen. Ezért a Kátét úgy szerkesztettem meg, hogy a kérdések szerinti tanításra is alkalmas legyen.

A Káté alapja a Szoboszlai—Révész-féle régi jóhírű Konfirmációs Káté volt. Azonban a mi szükségleteink ennek a Káténak lényeges kibővítését követelték meg. Olyan könyvet akartam a konfirmációra készülők kezébe adni, hogy abban megtalálják rövid foglatban mindazt, amit a keresztyén református embernek egyházaról tudni kell, vagy legalább felébredjen benne az érdeklődés egyházának hitbeli alapjain és erkölcsi törvényein kívül egyházának története, szervezete és szertartásai iránt. Gazdag bibliaolvasó kalauz kíséri a Konfirmációs Kátét, úgy, hogy aki azt megőrzi, hosszú évekre utbaigazitást nyer arra, hogy a bibliaolvasás útján igaz református emberhez méltóan, erősítse és fejlessze hitét. Bőséges anyag foglaltatik tehát a rövid Kátében, de azért terjedelme alig nagyobb az eddig használatos Debreczeni-féle Káténál, s annak is egy harmadrészét a kérdések foglalják el.

A konfirmációi előkészítéssel foglalkozók számára további könnyítésül kiválasztottam azokat a kérdéseket, amelyek különösen fontosak, s azokat a nyomásban vastagabb számokkal különböztettem meg.

Természetesen az összes elmondottak után is fennmarad két dolog:

1. Föltétlenül szükséges a legjobb Káté mellett is, hogy az előkészítés végzője teljes elméleti tudását, pedagógiai érzékét, ügybuzgalmát és hitbeli meggyőződését fektesse bele a konfirmációi előkészítésbe.

2. Emberi munka ez a Káté, ezenkívül több szempontból úttörő kísérlet, tehát nem lehet hibátlan alkotás, bár minden illetékes tényező legjobb képességeivel járult hozzá. Épen ezért már most elrendelem, hogy az összes konfirmációi előkészítést végzők tapasztalataikat gondosan gyűjtsék össze, s annak idején az esperes urak útján gondoskodni fogok ezer tapasztalatok szakszerű felhasználásáról.

A Káté előreláthatólag okt. 20-ig kikerül a nyomdából, tehát a megrendeléseket már most meg lehet tenni.

Árát 15 Leiben szabta meg az elnökség.

Ezen Káté használatát kötelezőleg elrendelem a folyó iskolai évtől kezdve a konfirmációi előkészítés egész területén, kivéve a ref. elemi iskolák VII. és a bármely jellegű középiskolák IV. osztályos növendékeit, mert ezeket továbbra is a Debreczeni-féle Valástani kézikönyv alapján kell előkészíteni. Oradea—Nagyvárad, 1938. okt. 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

7304—1938-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Az 1750 bis — 1938. minisztertanácsi jegyzőkönyv 2. és 3. pontjával kapcsolatban valahányszor az állami ellenőrző közegek hiányos épület, felszerelés, tüzelőanyag-ellátás, szóval az iskola anyagi szükségleteinek hiányai miatt a látogatási jegyzőkönyvben kifogásokat tesznek, követelni kell annak megállapítását és jegyzőkönyvbe vételét, hogy a közoktatásügyi minisztérium szervezeti törvényének megjelenése, tehát 1930 óta mennyi tényleges részesedést kaptak a községi 14%.-os kvótából.

Ha azt állapítják meg, hogy a tanszemélyzet fizetése nem elegendő, követelni kell annak jegyzőkönyvbe foglalását, hogy az elemi oktatási törvény megjelenése óta annak 160 fej. 4. bek. értelmében államsegélyben csak az 1929 és 30. években részesültek.

Ha az ellenőrző közeg nem veszi jegyzőkönyvbe ezeket a megállapításokat, a jegyzőkönyv másolatának beküldésével egy időben be kell küldeni a következő nyilatkozatot: *Declarația. În legătura cu constatările procesului verbal de inspectie din (dátum) la școala prim. ref. (hely) pct..... și anume (a jegyzőkönyv kifogásai anyagi tekintetben) declarăm că dela apariția legii de organizare a Ministerului Ed. Naț în anul 1930 care prevede participarea școalelor noastre în cota comunală de 14% școala prim. ref. dina primit următoarele sume (év és összeg) dela comună.*

Lipsa participării legale este cauza lipsurilor materiale Constatate. Presedintele comitetului școlar (a lelkész aláírása.) Directorul școalei (az áll. tanító aláírása.)

A második pontra nézve nem kell nyilatkozat, mert az adatokat a püspöki hivatal ismeri. Oradea—Nagyvárad, 1938. okt. 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

**Ref. Egyházkerületünk
kiadásában megjelent**

Kisbetűs

Hangjegyes

Énekeskönyv

szines és fekete vászonkötésben

Ára 60 Lei.

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelőszerkesztő: KOVÁCS J.

IGE ÉS FEGYELEM.

— Részletek dr RÉVÉSZ IMRE püspöki székfoglalójából. —

Most programot kellene adnom. Nem fogom tenni! A református püspök programja az, amire megesküszik. Eskümet a bennem élő Krisztus erejétől és csakis attól hordoztatva az Isten Fiába vetett hit által meg fogom tartani, míg az Úr ebben a székben megtűr, megtartom élve vagy halva. Három év és három hónap múlva, 1941. végén alkotmányos formák között megadom a lehetőséget az egyházkerület minden presbiteriumának, hogy teljes szabadsággal nyilvánítsa véleményét arról, hogy kötelességemet teljesítettem-e?

A Krisztus igaz egyháza ott van, ahol az Isten igéjét helyesen hirdetik, a sákramentumokat helyesen szolgáltatják ki és az egyházfegyelmet Krisztus parancsa és az apostolok példája szerint gyakorolják. A helytelenül hirdetett Ige a sákramentumok kiszolgáltatásának helyességét is semmivé teszi s ennek következtében érvénytelenné vált sákramentumok érvénytelenné teszik az egyházfegyelmet is, mert hiszen az egyházfegyelemnek rendeltetése az egyház Urának akaratából éppen az, hogy az Igének szerezzen feltétlen érvényt és a sákramentumoknak feltétlen megbecsültetést. Kuyper Ábrahám, a század legnagyobb államférfia szerint az egyház életműködése az Igéről való bizonyágtétel. Az egyház, ahol az Igét teljesen, de nem tisztán hirdetik, az a szekták, zürzavar egyháza. Végül az egyház, ahol az Igét bár tisztán és teljesen, de nem szakadatlanul, bőségesen és lankadatlan hűséggel hirdetik, hasonlít azon emberhez, aki dús vizü kristályforrás mellett önmagát itéli lassu, önkéntes szomjhalálra, mert kényelmetlennek találja a forráshoz újra meg újra lehajolni. Ha a mi református egyházunk sajnál a tiszta és teljes igehirdetésnek drága életajándékával élni, bőven és szakadatlanul, úgy, ahogy a levegővel, a vízzel és a kenyérrel élünk: akkor egyházunk a lassu öngyilkosság útjára tér.

Az Isten Igéjének zuhognia és áradnia kell, ebből nem lehet engedni. Az Igéről való bizonyágtétel azonban nemcsak a lelki-

pásztorok kötelessége, hanem az egyház minden élő tagjáé. Kiváló mértékben igehirdető és bizonyágtevő feladatot tulajdonítok a református iskolának. Kollégiumunk s vele minden magyar református iskola az Isten Igéje által lett amivé lett. A szánktól is meg kell vonnunk a falatot, hogy ilyen iskoláink minden fokon ma is elegendő számban és erőben, minden más világnézeti iskolával mérközni képes színvonalon legyenek. Teljes szívem a hitvallásos és hitvalló iskoláé, de csak ezé. 15—20. év múlva már csak ott lesznek hűséges presbitereink, megáldott életü diakonisszáink, hitvalló férfiaink, anyaság szent szenvedéseire, megáldoztatásaira boldogan kész nőink, ahol már ma is tiszta és mély magvetésü vallásos ifjúsági munka folyik.

Az úri szent vacsora asztalának egyetemes vonatkozásban a szeretetközösség asztalává kell tágulni. Mélységes kapcsolat van egy gyülekezet úrvacsorával élése és szeretetmunkája között. Potemkinfalvakat mindenütt lehet felépíteni karácsonyi felruházásokból, húsvéti kalácsosztogatásokból és mindezeket állítólag lehetőségessé tevő »egyházi bálókból«, ez a két szó pontosan úgy illik össze, mintha ezt mondanám: »Christian flirt«, de mindezek mögött csak sivatag van. A szentek egyességévé tett református gyülekezet nem fogja elviselni, hogy legkisebb és legnévtelenebb tagja is elhagyottan szenvedjen inséget, munkanélküliséget, bármely lelki vagy testi nyomort.

Még néhány szót az egyházfegyelemről. Alighogy jelöltetésem megtörtént, máris mutattak nekem levelet, melynek írója aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy olyan valaki lesz a püspök, »aki a papok iránt semmiféle elnézést és irgalmat nem ismer.« Van ebben a kerületben egy lelkipásztor, aki iránt én semmiféle elnézést és irgalmat nem fogok ismerni, ezt az egyet azonban Révész Imrének hívják. Minden más lelkipásztor és nem lelkipásztor testvéreimmel szemben Kálvin intelmét tartom szem előtt: az egyházfegyelem sohasem fajulhat hóhérolássá. Viszont a fegyelem elhanyagolása, vagy laza és felelőtlen kezelése miatt nem egyes egyéneken, hanem magán az egyházon, Krisztus földi testén követünk el hóhérságot. Én Isten nevében mind a két kísértéssel keményen szembe fogok szállni.

A Tiszántul mai református magyarsága Istentől egyetlen dicsőséges kiváltságot kapott, példaként világotni s kifogyhatatlan szellemi, sőt anyagi tartalékkal állni mindig készen minden többi testvérei szolgálatára. »A többségi öntudat« és »tömegező« keresztén nyelvre fokozott éber felelősségérzetet jelent. Minél többen va-

gyünk, annál többel tartozunk. Tiszántul magyarsága egy hatalmas darab carrarai termés márvány: sorsa újra meg újra azon dől el: a Sátán vagy a Krisztuskalapácsa és vésője dolgozik-e rajta? Jöttök-e velem, tiszántuli református magyarjaim. én vérem, én népem lefogni a Sátán kezét és belefogózni Krisztus kezébe?

Tiszántul reformátusságát dicsőséges kiváltsága arra is képe-síti, hogy elsősorban ő legyen a magyar reformátusság lelki egysé-gének, a magyar református egyházi és alkotmányos élet minél szorosabb és szervezesebb egységbefonásának zászlóhordozója és minden partikuláris szellemnek örök ellensége. Történeti értelemben a Tiszántul a magyar református egyház szülőanyja, reá is áll az Ige: »Nem a gyermekek tartoznak kincset gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek.« A református magyarság egészbenvéve kisebbség a nemzet testében, melyre a minden népek Ura a mai többség számára is bizott üzeneteket és ajándékokat: a tiszta és teljes Ige élő vizét és minden magyarok testvéri szolgálatára kész magyar református sziveknek vérének. Ha ezt készek vagyunk meg-áldozni, kisebbségi helyzetünk maga is kiváltsággá lesz. A magyar református egyház és annak tiszántuli része, ha így él e szent ki-sebbségi kiváltságával, sohasem találhatja magát szemben egyetlen más olyan magyar keresztyén egyházzal sem, melynek mellékcél-zatok nélkül ugyanaz a célja és törekvése, mint az övé, a Krisztus-ról való tiszta bizonyágtétel, az Ő nevében való szolgálat. Ahol szembefordulás van, ott maga ez a cél homályosult el egyik vagy másik, olykor mindkét oldalon, akkor az Úr angyalai eltakarják arcukat.

Mi magyar reformátusok minden olyan keresztyén testvérünk-vel együtt tudunk menetelni, aki velünk együtt hiszi és vallja, hogy nemzetünknek mindenekfelett mégis Krisztusra van szüksége, hogy a magyar fajnak, a nemzetnek kell igazodnia Krisztushoz, nem pe-dig a Krisztus evangéliumának módosíttatnia a magyar faj, nép és nemzet állítólagos szuverén érdekei szerint. Krisztust mi emberek csak saját romlásunkra módosíthatjuk. De Krisztus módosíthat min-ket a megújulásra.

Kérem, annyit várjanak tőlem, amit és amennyit a Szentlélek Istentől megvilágosított lélekkel egy esendő bűnös ember testvérük-től az Ige alapján várhatnak és főképp ne várjanak csodát.

Vezér nem vagyok, nem leszek és nem akarok lenni semmi-féle címen és formában. A mi egyházunkban egy vezér van, a Jézus Krisztus. Mi többiek mind csak vezetettek lehetünk. Amíg itt

leszek, szüntelen kérem és kérjétek velem együtt ti is, hogy én folyton »szálljak alább és Krisztus folyvást növekedjek.« Mikor pedig innen elmegyek, eltűnő árnyékom se zavarja többé az Ő királyi arcának majd bizonyára még teljesebben felragyogó fényét.

Lelkésznétekezleti ügyek.

7582—1938. I. sz.

MEGHIVÓK.

I.

Egyházkerületi lelkesnétekezleti választmányi gyűlést f. évl november hó 16-án délelőtt 9 órára Oradea—Nagyvárad, püspöki hivatal kis tanácstermébe hívom meg.

Tárgysorozat: Közgyűlési tárgyak, egyházmegyei munkatervek előkészítése, segély ügyek, számadás vizsgálat, és költségvetés készítése, valamint a beérkezett javaslatok tárgyalása.

Kérem fenti meghívást következő lelkesnétestvérek vegyék tudomásul: Csernák Béla, Debreczeni István, Bagoly Bertalan, Balajthy Jenő, Arday Aladár, Boros Jenő, Kovács Lajos, Boruzs Lajos, Nemes Elemér és Fodor József.

II.

Egyházkerületünk lelkesnétekezletének közgyűlését Oradea—Nagyvárad, a püspöki hivatal kis tanácstermében f. évi november hó 16-án délelőtt 10 órára ezennel összehívom.

Tárgysorozat: Titkári jelentés az ehm. értekezletekről, Debreczeni István jelentése az ehm. értekezletek és körök lelki-szellemi munkájáról, anyagi ügyeket vezető alelnök választása, ehm. javaslatok, anyagi ügyek.

Kérem fenti meghívás szives tudomásvételét a tisztviselők és az alább felsoroltak részéről: Keresztes József, Vadai Béla, Hegedüs Albert, Gy. Kovács József, Kovács Lajos, Jakab Viktor em. lelkesnétekezleti elnökök, valamint Streleczyk Sándor, Nits István, Könyves János, Molnár Zoltán, dr Szabó Lajos, Fodor József, Boruzs Lajos, Sallay Lajos, Sass Kálmán, Donáth László, Boros Jenő, Sárközi Lajos, Oláh Sándor, dr Koronka Pál, Gulya Géza, Gargya Géza, Nagy Zoltán és Czafalvy József lelkesnétestvérek.

Oradea—Nagyvárad 1938 okt. hó 20.

Lelkesnétestvéri szeretettel:

Peleskey Sándor sk.
titkár.

Súlyok István sk.
püspök elnök.

Az Ifjusági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének (YMCA) egyetemes imahete.

AZ IMAHÉT SORRENDJE.

November 13, vasárnap.

Kezdetben teremté az Úr.

Bibliából olvasandó: Mózes I. könyve 1:1—2:3.

Imádkozzunk az IKE világszövetség, Keresztyén Leány egyesületek világszövetsége, Keresztyén Világszövetség és a többi ökumenikus keresztyén mozgalmak munkájának gyümölcseiért.

Előadás témája: Az ifjusági keresztyén munka legjellemzőbb vonásai

November 14, hétfő.

Te vagy a Krisztus!

Bibliából olvasandó: Márk ev. 8:27—38.

Imádkozzunk: az afrikai keresztyén ifjusági munka haladásáért.

Előadás témája: A család jelentősége a keresztyén egyházban és munkában.

November 15, kedd.

Szentlélekkel telve.

Bibliából olvasandó: Ap. csel. 2:1—24; 32—33; 36—39; Gal. 5:16—26.

Imádkozzunk: az Észak-, Közép- és Dél-Afrika különböző országaiban folyó ifjusági keresztyén munkáért. Külmisszió munkájáért, Babos Sándorért és családjáért, az év végén tartandó világmissziói konferencia sikeréért.

Előadás: Hogyan kell nézmem saját munkaközösségemet?

November 16, szerda.

Én választottalak titeket.

Bibliából olvasandó: János ev. 15:12—27.

Imádkozzunk: az Ázsiában folyó ifjusági keresztyén munkánkért.

Előadás témája: A keresztyén nemzet.

November 17, csütörtök.

A hívők sokaságának pedig szive-lélke egy vala.

Bibliából olvasandó: Ap. csel. 4:5—35.

Imádkozzunk: az Oceániában folyó ifjusági keresztyén munkákért. Nőszövetségi, diakonissza és kórházi munkánkért.

Előadás témája: Ki az én felebarátom?

November 18, péntek.

Nincs zsidó, sem görög, egyek vagytok a Krisztus Jézusban.

Bibliából olvasandó: Gal. lev. 3:28; Ap. csel. 11:1—18.

Imádkozzunk: a Britt-szigeteken és Észak-Középeurópában folyó ifjúsági keresztyén munkákért. Leányszövetségünk munkájáért. Előadás témája: A keresztyén ökumenizmus mai állása.

November 19, szombat.

Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?

Bibliából olvasandó: Ap. csel. 9:1—22.

Imádkozzunk: az Európa többi népei között folyó ifjúság keresztyén munkákért. — Kérjük Isten áldását egyházunk lelkipásztoraira, nevelőire, árvaházunkra, iparos-tanonc otthonunkra, sáfársági mozgalmunkra.

Előadás témája: Miért van szükség gyülekezetünkben és egész egyházunkban ifjúsági keresztyén munkára?

UTASÍTÁSOK.

A hét első napjának délelőttjén a templomi igehirdetés szóljon az ifjúsági munka áldásairól. A délután tartandó imaheti összejöveteleken fel kell olvasni a kijelölt bibliai részeket és azok alapján igehirdetést kell végezni. Lehetőleg közös imádkozás: imaóra formájában vigyük Isten elé a kijelölt kéréseket. A megjelölt témákról tartsunk előadásokat. Minden összejövetel végén a résztvevőket hívjuk fel az ifjúsági munka javára való adakozásra. Ahol nem lehet ilyen teljes programu imaheti összejöveteleket rendezni, ott a hétköznap iistentisztelet keretében olvassuk fel, illetve magyarázzuk meg a kijelölt bibliai helyeket, imádkozzunk a kijelöltekért, gyűjtünk adományokat. Az ifjúsági csoportok tegyenek meg mindent, hogy a gyülekezet minél teljesebb részvételével folyjanak ezek az összejöveteleket. Mindazok, akik nem tudnak ezen a héten közösségben részt venni, magános csendes órájukban emlékezzenek meg Isten előtt mindarról, amiről való megemlékezésre Őket kértük.

Az imahéten befolyt perselypénzt Orth Győző egyhker. belmisszói lelkész Oradea, V. Alexandrii 31. címre a legsürgősebben küldjük be. Az imahét lefolyásáról részletes jelentés küldendő.

Nagyon kérjük azokat a testvéreket, akik gyülekezetekben, iskolákban munkálkodnak: lelkipásztorokat, tanárokat, fanitókat, laikus vezetőket, hogy a mostani komoly időkre való tekintettel fokozott mértékben tegyenek meg mindent az imahét sikere érdekében.

Mi hisszük, hogy Isten áldása lesz munkánkon és könyörgéseinken!

A sorrend részletezését a Munkatervben közöljük.

Oradea, 1938 okt. 14.

Atyafiságos üdvözlettel:

Debreczeni István,
egyhker. belm. előadó.

Orth Győző,
egyhker. belm. titkár.

A bihari egyházmegye közgyűlése.

Nagyváradon a Református Otthon tanácstermében Vaday Béla esperes elnöklete alatt, f. hó 12 én tartotta meg a bihari egyházmegye rendes közgyűlését, és a betegeskedő Telegdi József egyházmegyei gondnok helyett Udvarhelyi Béla tanácsbíró. A közgyűlés Vaday esperes imájával és megnyitóbeszédével kezdődött. Az egyházi életben megoldandó legfontosabb feladatokra mutatott rá és pedig arra, hogy mindkét romániai református egyházkerületnek össze kell fognia a belmissziós munkák útjába álló akadályok elhárítására meg kell szervezni az ifjusági élet kézbevitelét, összpontosítani kell az erőket a hivek jövedelmeinek felfokozására, nagyobb tevékenységet kell bevinni a szociális munka terére, több gondot a szétszórtságban élő hivek felkarolására, harcot az egyke ellen, minden anyagi áldozatot a református sajtó teljes kiépítésére, rendezést díjlevelek, lelkészi és tanítói, valamint behivatalnoki hátralékos fizetések kiegyenlítésére, végül pedig mindannak elkövetését, ami saját hibáink kiküszöbölésére vezet.

Az elnöki megnyitó után dr. Szabó Lajos jelentette be, hogy a nemrégiben elhunyt Ujfalussy Sándor tanácsbíró helyére dr. Sólyom Kálmán nyugalmazott törvényszéki bírót, az eltávozott Bagoly Bertalan helyére pedig egyházmegyei jegyzőnek Kovács Sándor paptamási lelkészt választották meg.

Dr. Sólyom Kálmán és Kovács Sándor a bejelentés után letették az esküt mire Vaday Béla esperes üdvözölte Sólyom Kálmánt és Kovács Sándort.

Az elhangzott üdvözlésre elsőnek dr. Sólyom Kálmán tanácsbíró válaszolt:

— Nemcsak azért vállaltam a megtisztelő tisztséget — mondta — mert azt a református egyház minden tagja köteleles elfogadni, hanem mélységes hálából is és törhetetlen ragaszkodásból azzal a református egyházzal szemben, melynek támogatásával, végezhettem el tanulmányaimat. Megemlékezett dr. Sólyom Kálmán elődje dr. Ujfalussy Sándor nagy érdemeiről is. Igéri, hogy mint tanácsbíró, feltétlenül pártatlan lesz, soha sem fogja azonban elfe'ejteni, hogy sem pártatlanságot, sem méltatlanságot nem lehet gyakorolni a közösségek rovására egyesek érdekében. — Mindenkor a közösségnek sorsát, az egyetemesség érdekét fogom védeni — folytatta beszédét — amit Kálvin szavait idézve, fejezett be. — Kovács Sándor paptamási lelkész is megköszöni a bizalmat, amely őt az egyházmegyei jegyzői tisztre emelte.

Az esperes az egyházmegye 1936—37. évi valláserkölcsei és

anyagi állapotáról szóló jelentését dr. Szabó Lajos olvasta fel és javaslatokat tesz ezzel kapcsolatban.

Utána az esperes időszaki jelentését olvasta fel dr. Szabó Lajos egyházmegyei jegyző. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Farkas János kisszántói lelkész és dr. Ujfalussy Sándor élesdi ügyvéd, egyházmegyei tanácsbíró elhunytáról. A továbbiak során bejelentette az esperesi jelentés, hogy az elhunyt lelkész utódjául Kádár Ernő torjai lelkészt, míg az egyházkerületi titkárrá megválasztott Balajthy Jenő helyében pedig Orth Imre végvári lelkészt választották meg. Bagoly Bertalan borsi és Dohy Árpád nagyszalontai lelkészek cseréjét az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyta. Tudomásul vette a közgyűlés Szikszay Erzsébet tanítónőnek nagyváradi, Szőke Ilona biharpüspöki, Farkas Nándor kisszántó, Zöld István hegyközlaki tanítónővé történt megválasztását. Örömmel értesült a közgyűlés Sulyok István püspök 50 éves nagyváradi lelkészségének jubileumáról és az elnökség élén küldöttségileg fogja magát képviseltetni az október 23-iki jubileumi ünnepeken.

Dr. Szabó Lajos belmisziói jelentését, Kiss Károly a tanügyi bizottság és a tanítói értekezlet határozatait terjesztette a közgyűlés elé. Danka József a számvevőszék jelentését ismertette.

Ezután a több apróbb ügyet tárgyalta le a közgyűlés. majd délután közigazgatási és fegyelmi ügyeket tárgyalta az egyházmegyei bíróság.

| ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ | HIREK | ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ |

Dr. Révész Imrét okt. 3-án iktatták be püspöki tisztségébe, a debreceni nagytemplomban, amikor reggel 8 órakor történt meg a püspökszentelés az egyházkerületi közgyűlés keretében. A felszentelő beszédet Porzsolt István esperes mondotta, majd az atyák megáldották az új püspököt, aki ezután Gal. 2:20 alapján predikált. Az istentisztelet után folytatott ker. közgyűlésen a püspök nagyszabású beszéddel foglalta el székét. A beszéd egyes részeit közöljük. Az új püspököt újabb megtiszteltetés érte: a genfi egyetem tiszteletbeli theologiai doctori oklevéllel tüntette ki.

Egyházker. közgyűlés. Az Egyházkerületünk rendes évi közgyűlése nov. 23-n lesz Nagyváradon. Előtte — mint már jeleztük — 20-án és 21-én a kerületi Nőszövetség tartja konferenciáját és közgyűlését.

Lelkészwálasztás. A Torday János elhunytával megüresedett karánsebesi lelkészi állásra a gyülekezet egyhangulag Kiss Sándor nagyercsi lelkipásztort választotta meg.

Dr. Erdős József, a debreceni egyetem emeritus professzora ezelőtt 50 évvel, mint ujsóvéi lelkipásztor, a bécsi ev. theol. fakultástól theol. licentia-

tusi oklevelet nyert. Szintén 50 évvel ezelőtt foglalta el az újszövetségi tanszéket a debreceni theológián. Most az 50-ik évforduló alkalmából a Kollégium 400-os jubileuma alkalmából a bécsi egyetem arany diplomával tisztelte meg.

A színérváraljai református nőszövetség tagjai mintegy 6000 lei értékű urasztali és szószéki terítővel ajándékozták meg az egyházat. Az ajándék használatbavétele alkalmából szeptember 4-én nagyszabásu vallásos délutánt rendeztek, amelyen Fábán György nagybányai s.-lelkész hirdette az ígét, Szabó Endréné lelkészné, Kürthy Erzsébet tanítónő szavalatokkal, Török Bernátné elnöknő szabadelőadással, Sólyom Gyuláné énekszóolóval Török Bernát kántortanító orgonakisérlete mellett, Fekete József, Horváth Gyula, Fekete Nóra, Kató Magda és Kató, Kandó Sándor Beethoven darabokból, Csáky Ica hegedü-szólóval tették művésziessé az ünnepséget, emelvén annak áhítatát. Az ünnepség Szabó Endre záró imádságával és gyülekezeti énekkel ért véget. Ez alkalommal 752 Lei perselypénz gyűlt össze a Nőszövetség céljaira. A kézimunkát Stauderné készítette.

Templomszentelési és másfélszázados jubileumi ünnepély. Lelkesen felemelő és mélyen megható ünnepet ült a bánási egyházmegyében levő kisperegi egyházközség október hó 16-án. 150 esztendeje, hogy a gyülekezet tagjainak ősei e helyen letelepedtek s községet és egyházat alapítottak. A szabolcsmegyei Egyek községből kerültek ide, honnan református

hitükért üzte ki őket az egri püspök, mert nem voltak hajlandók elhagyni hitüket. Évekig tartó bujdosás és keserves szenvedés után települhettek meg jelen lakóhelyükön, hol előbb földbe vájt kunyhókban tengődtek. De Istennek azonnal hajlékot szereztek és 10 év sem telt el, mikor már második hajlékot, rendes imaházat építettek. Majd pedig ezelőtt 150 évvel megépítették mai szép nagy templomukat, melyért most tizedszer hoztak áldozatot, amennyiben kilencedszer javították ki. A 150 éves fordulót a legméltóbban: templomuk kijavításával lelkesen ünnepelték meg. A gyülekezetben 110 év óta immár a harmadik generációban a Szondy családból kerültek ki a lelkipásztorok. A jelenlegi, 56 éve működő lelkipásztor, a 85-ik életévébe lépett Szondy Géza a 150 éves jubileumot azzal ünnepelte meg, hogy megírta a község és egyház történetét. A kettős ünnepen a ragyogó őszi vasárnap reggelén nagy számmal sereglettek össze közelből és távolból a református gyülekezetek tagjai. Különösen sokan jöttek a németperegi leányegyházból és Bodófalváról, a kisperegről odatelepült reformátusok családjai. A templomot zsufozásig megtöltötték a hivek és a más vallásu érdeklődők. A felszentelő istentiszteletet Debreceni István temesvári lelkész végezte, ki Máté 23:17 alapján hirdette az ígét. A tulajdonképeni istentisztelet után urvacso-raosztás tette még bensősége-ssebbé az ünnepet. A szertartást Hegyi Károly ny. esperes. nagy-laki lelkipásztor végezte. Ötszáz-an járultak urasztalához. — Délután templomi ünnep volt.

Helyreigazítás. F. hó 10-i 29. számunkban ezen a helyen megjelent »A tanító köri értekezletek 1938—39. iskolai évi programja« című közlemény első bekezdésébe sajtóhiba csúszott be. Nem az egyházkerületi tanítói elnöki értekezlet állapította meg az 1938—39. isk. év köri értekezleteinek programját, hanem az egyházmegyei tanítói értekezletek elnökei, f. é. aug. hó 25-én tartott összejövetelükön. Az aláírásban szereplő Tóth Zsigmond elnök, mint az egyébként a szövegből kitűnik, az ér-melléki tanítói értekezlet elnöke.

Cserehirdetés. Város melletti lelkészi állásomat elcserélném hasonló jövedelmű lelkészi állással. Díjlevelem következő: 3 szoba, konyha, speiz, iroda, egy kis szoba, magtár és az összes melléképületekből álló lakás, 900 négyszögöl gyümölcsös-kerttel. Evi 4620 lei készpénz, 3 öl, azaz 12 m. tűzifa beszállítva, 32 k. hold szántóföld, 3 kis hold legelő és utána járó legeltetési-jog. Stóla és államségély. Csereajánlatokat a szerkesztőség továbbbit.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

No. 7445—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli is-dolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm a miniszter 140744—1938 sz. rendeletét az iskolai kirándulásokon engedélyezhető vasuti kedvezményekről: 50 százalék kedvezmény engedélyezhető iskolai kirándulások céljára legalább 5 növendékkal, ezek közül esetleg egy kísérő; 75 százalék kedvezmény engedélyezhető legalább 20 növendékből álló csoportnak, ezek közül esetleg egy kísérő. Ha ez utóbbi esetben elemi iskolás vagy a középiskola I—IV. osztályába járó gyermekekből alakult a csoport, a kísérők száma 2 lehet; ha pedig a csoport nagyobb, minden további 9 gyermek után engedélyezhető egy kísérő. A számfeletti kísérők a közönséges csoportos utazásoknál engedélyezett menetdíjat fizetik, hacsak nincs nagyobb kedvezményre jogosító igazolványuk. Oradea—Nagyvárad, 1938 október 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

No. 7623—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm, hogy a miniszterium 181.100—1938 sz. miniszteri határozattal egyházmegyénk területén a következő megyei tanfelügyelőket Revizor Școlar, nevezte ki okt. 1. hatállyal. Tinutul Timiș. Jud. Arad Dogaru Constantin. Jud. Caraș Blăgăilă Joan. Jud. Severin Stoicănescu Ștefan. Jud. Timiș-Torontal Bosica Pavel. Tinutul Someș. Jud. Bihor Anastaziu Constantin. Jud. Maramureș Miscioiu Nicolae. Jud. Satu-Mare Alexandrescu D. Jud. Sălaj Pupăză Vasile. 184910—9938

sz. Min. határozattal irodai segédtanfelügyelőkké (subrevizor școlar de cancelarie.) Tinutul Timiș. Jud. Arad Cădea Ioan. Jud. Caraș Păunescu Vasile. Jud. Severin Martin Voiu. Jud. Timiș-Torontal Căpriță Avram. Tinutul Someș. Jud. Bihor. Borc Constantin. A különböző megyék területén lévő iskolák vegyék nyilvántartásba saját revizoraikat. Oradea—Nagyvárad, 1938 okt. 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

4276—1938. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Az egyházkerületi »Konfirmációra Előkészítő Káté«-ra vonatkozó, u. e. szám alatt f. é. okt. 10-i hiv. lapunkban a 366. oldalon megjelent körrendeletemet azzal egészítem ki, hogy a Káté megjelent és tankönyvraktárunkban kapható. Ára L 15. Ismétlem, hogy ezen Káté használatát kötelezőleg elrendelem a folyó iskolai évtől kezdve a konfirmációi előkészítés egész területén, kivéve a ref. el. iskolák VII. és a bármely jellegű középiskolák IV. osztályos növendékeit, mert ezeket továbbra is a Debreczeni-féle Hittan és erkölcstan alapján kell előkészíteni. Oradea—Nagyvárad, 1938. okt. 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

6205—1938-IV. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. esperesi és lelkészi hivataloknak valamint az összes egyházi intézmények Elnökségének.* A kultuszminiszterium 31.171—1938 sz. leiratával közölte velem a pénzügyminiszterium központi árverési hivatal 156927 és 162989 sz. felhívását, mely szerint fenti hivatal megállapította, hogy a számvetőségi törvény 92. §-ában foglalt rendelkezések ellenére azok az árverezők, akik óvadékaikat nem a letéti pénztárba teszik le — amiről a nyugtát mellékelik — hanem állampapirokban vagy készpénzben, úgy azok az árveréstől vissza lesznek vetve. A fentiekkel szemben figyelmeztetem tehát az összes érdekelteket, hogy a nyilvános árveréseken mindazokat engedjék árverezni, akik óvadéku állampapirt tesznek le — amelyhez természetesen csatolniuk kell a tulajdont igazoló borderout — vagy akik óvadéku a letéti pénztár letéti nyugtáját helyezik le. Oradea—Nagyvárad, 1938 október hó 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

7304—1938 sz. Körrendelet utolsó előtti bekezdés végén nem az állami tanító, hanem az ig. tanító aláírása.

Figyelmeztetés. Megjelent és a tankönyvraktárban kapható az egyházkerületi imalap. Ára L 1, azonban ebből az összegből a szokásos 10 százalék engedmény nem adható.

Figyelmeztetés. Európa térképét iskoláink csak akkor szerezzék be, illetve rendeljék meg, ha a régi térkép a használhatatlanságig elrongyolódott. Az eddig beérkezett rendeléseket a tanszerraktár irattárba helyezte, s azokat nem tartja nyilván. Ha valamelyik iskoláink a fentiek szerint a térképet — halaszthatatlanul — be kell szerezze, a megrendelést azzal a feltűnő megjegyzéssel kell kíséni: »halaszthatatlan,« egyébként a tanszerraktár nem teljesíti. Ha az új kiadású Európai térkép megjelenik, ezen a helyen közölni fogjuk. Tanszerraktár.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nagyt. Lelkész uraknak szives figyelmébe ajánlom

REFORMÁTUS papi szabóságomat

Felöltséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges infor-
mációért a helybeli le.k. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel: **CSAPÓ LAJOS** papi szabósága
Satu-Mare, Ștefan Cel Mare 7.

Alapítási év 1897.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETŰS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.
a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

Dr Thúry Kálmán főgondnok üdvözlő beszéde Sulyok István püspök 50 éves jubileuma alkalmával.

— Fél század eseményeit és emlékeit kellene most egybefoglalnom, ha teljes képét akarnám adni annak a közéleti férfiúnak, akit én egy nagy egyházközség összes hiveinek nevében szeretetnyilvánításunk és tiszteletünk kifejezésével óhajtok üdvözölni.

De ennek a rövid beszédnek keretében, amelynek az illendőség is határt szab, lehetetlen felrajzolni minden részletét, amely egy szép életpályának sikerei összetevődnek. Nem fektetek tehát súlyt arra, hogy Sulyok István püspök-lelkész urnak 1888. évtől mai napig lefolyt lelkészi működését minden mozzanatában ismertessem. Előtünk van ezen munkásságnak egyik eredménye, a mai nagyváradai egyházközség, hogy a magasabb szervezetekben kifejtett sikerekről ne is beszéljek.

Egy ötven éves mult sok mindent feltár és sok mindent eltemet. Mert ha ez a küzdelmes és sulyos eseményekben oly gazdag életpálya bőségesen mutat is fel nagy érdemeket és derült sugárzó korszakot, nem hiányoztak abból a gondoknak és megpróbáltatásoknak hosszú sorozatai sem, amelyeknek magán és közéleti vonatkozásai, különösen a történelmi idők alatt nem egyszer elfátyolozták a sikerek ragyogását.

Ám a kitűzött út egyenes volt, az egy igaz Isten szolgálatában az emberiség s közelebről, magyar hittestvéreink lelkiegységét megteremteni s ezt a célt szolgáló nagyváradai egyházközséget szellemekben és anyagiakban megerősíteni. Gazdagon bontakozott ki ebben a célkitűzésben Sulyok Istvánnak az átlagemberen felülemelkedő egyéni kiválósága, mely bölcs józansággal találta meg a helyes utat olyan időben és oly helyen is, amikor és ahol a gerinceség nem fajulhatott melldöngető makacssággá, de viszont az alkalmazkodás művészete sem jelentett szolgálalkü meghunyászkodást. A lehetőségig ragaszkodott minden időben vallásának és fájának szent hagyományaihoz, de mint hithű református és gerinces magyar em-

ber sohasem lázadozott és sohasem hirdette a gyűlöletet, ellenkezőleg, egyensúlyozta bölcs mérsékletével az elégedetlenkedő lelkeket s meggyőződéssel prédikálta a szeretetnek mindenek felett álló hatalmát. S ezt cselekedte 50 éven keresztül ugyanazon a helyen, ahol fiatal papként megvetette lábát, ahonnét a csábító kilátások sem tudták volna másfelé vonzani. Egyházunk történetében alig van erre példa.

Ez magyarázza meg főtiszteletű Lelkész úr 50 éves munkásságának sikerét s egyuttal a mi hálás elismerésünk köteleles adózását is.

A tespedésből kiemelt egyházközségünk bölcs irányítása alatt egy nagy egyházi közület első egyháza lett. Szellemiekben és anyagiakban erős vár, melynek védő bástyáját ma is bontogatja az idők vihara.

Az ötven év hatalmas alkotásokra tekinthet vissza, de a jövőre és a jövő embereire vár a feladat, hogy azokat fenn is tartsák. A mi kötelességünk ma viszont az, hogy a világ zürzavarai közepette megálljunk egy pár békés percre s itt a működések és sikerek színhelyén hálás elismerésünket és mély köszönetünket fejezzük ki annak a férfinak, aki a kor által ezüstösre festett fővel és meggyengült testtel, de ép szellemi erővel és lankadatlan buzgalommal kormányozza ma is a mi szeretett egyházközségünk hajóját.

Főtiszteletű és méltóságos Püspök-Lelkész úr! Azért gyűltünk össze ma egyházunk kormányzó testülete, a presbitérium, s azért jelentek meg a mi ünnepünkön egyházunknak számos hivei, hogy együtt örvendezzünk az Ursten kegyelmének, aki szorongattatásunkban kiváló vezetővel, igazi lelkipásztorral ajándékozott meg bennünket és kérjük, hogy ez az isteni kegyelem hosszabbítsa meg ezt a félszázadot az emberi kor végső határáig.

Emléktábla leleplezésekor.

Csernák Béla egyh.-ker.-i főjegyző beszéde Sulyok István püspök nagyváradi lelkipásztori szolgálatának ötvenedik évfordulóján. 1938 október 23.

Ebben az ünnepi órában — mondotta — lelkem önkéntelenül is a multat keresi. Egy futó pillantást vetek a nagyváradi református egyházközség multjára. Nézem annak ugy azt a korszakát, amely a reformációtól a török veszedelemig, mint azt a másik korszakát, mely a türelmi parancstól napjainkig terjed. Megjelennek előttem ennek a gyülekezetnek lelkipásztorai. Vannak közöttük, akik nevüket nemcsak egyházközségünk annáleseibe irták bele, ha-

nem akiknek nevét az egyetemes magyar református egyháztörténelem is feljegyezte. Megjelenik előttem Czeglédi György e város reformátora, Károlyi Péter, Méliusz fegyverbarátja és a püspöki székből utódja; Beregszászi Péter, Derecskei Ambrus, akik a jezsuitákkal viaskodtak; Alvinczi Péter, Pázmány méltó ellenfele; Szilvásujfalvi Imre, az egyházalkotmányi harcok első martirja; Keserü-Dajka István a későbbi erdélyi püspök, valamint a puritánizmus egyik bátor harcosa Kovásznai Péter, a török veszedelem előtt Várad utolsó lekipásztora, majd erdélyi püspök; a nagy krónikairó, Keresztesi József, aki elsőnek hirdette az evangéliumot, mikor a nagyvárad arva reformata ekklesia 125 év után levetette régi gyászruháját; az énekszerző Lengyel József, kinek dicséretei hányszor zengnek fel ajkainkon. Megnevezhetnék még rajtok kívül egy egész sereget, akikről elmondhatjuk, hogy nem tudjuk, melyik volt a jelesebb, melyik volt a nagyobb. Ma mind megjelennek itt szellemalakjukkal, hogy résztvegyenek ünneplésünkben s hogy valamennyien bizonyosságot tegyenek arról, hogy közülök egy sem nyerte az Uristentől azt a kegyelmet, amit nyert ünnepelt jubilánsumk, hogy ezt a szent eklésiát ötven éven át töretlen testi és szellemi erőben szolgálhassa.

Ötven évvel ezelőtt a nagyvárad reformátusok imádságok és könyörgések között néhány ifju lelkész nevét irták fel az Úr sátorában, hogy melyikőjük szolgálja itt az Urat. Azon a vesszőszálon, amely — mint az Áron vesszeje — az Úr hajlékának asztalán kihajtott, kivirágzott, a Sulyok István neve volt feljegyezve. Az a vesszőszál azóta Sulyok Istvánnak a lekipásztornak, majd a bihari egyházmegye esperesének, ma a királyhágómelléki egyházkerület püspökének kezében nem hervadt el, hanem 50 év alatt bámulatosan sok gyümölcsöt termett. Ha ma emberi lelkek nem hirdetnék fennszóval mindazt, mit ez 50 év munkájából számbavehetünk: a kövek kiáltanának, a lefolyt félszázad alatt emelt hajlékok, iskolák, imaházak, a tudománynak, az istenfélelemnek, az emberszeretetnek azok a hajlékai, amelyeknek létrehozásában első munkás mindenkor elnök-lelkészünk volt. Ezek között a hajlékok között a legfiatalabb ez a diszes palota, melynek kövei közé illesztettük be azt a márvány-táblát, amelyen megörökítettük elnök-lelkészünk orcájának vonásait is, hogy ez az emléktábla azoknak, akik ide belépnek, beláthatatlan időknél át beszéljen arról, aki élte tömjénének javát az Úr oltárán égette el.

Az oltártüze pedig csak lobogjon tovább és lássuk körülötte forgolódni az Úr kiváltságos szolgáját eljövendő esztendő hosszú során át. Ámen.

Sulyok István püspök 50 éves lelkészi jubileuma.

Igazi jubileum: 50 esztendő ünnepe volt Püspökünk jubileuma, mely vasárnap meghatóan és lélekemelően ment végbe Nagyváradon. Eredetileg — az ünnepelt határozott kívánságára csak a presbiterium családi ünnepének indult, sőt még ebbe sem akart belegegyezni, — de mégis széleskörű ünneplés lett belőle. Bár ha, akár az ősz püspök érdemeit, akár magas állását tekintjük, még ennél is nagyobb és országosabb ünneplést érdemelt volna meg. Hiszen 50 évet tölteni el egy gyülekezetben a lelkészi pályán, olyan 50 évet, melynek épen fele a világháborúra és azt követő időkre esik, olyan munkásság, melynek e határkövén megállani ember és Isten iránt való kötelesség, de egyszersmind ritka erőforrás. Önmagunkkal teszünk mindig jót, mikor az ilyen ritka erőforrásokhoz elvisszük a lelkünket, hogy belőle az erővesztésnek és erőpazarlásnak e mindennapi idejében megittassuk.

Istentiszteleten adott hálát a nagyváradai gyülekezet, mely az újvárosi virággal gazdagon diszitett templomot teljesen megtöltötte. Az istentiszteletet Orth Imre biharpüspöki-i lelkész végezte Fil. 12—14. alapján hirdetve az igét és méltatva az ünnepelt érdemeit. Utána a nagy kultúrterembe vonult át a gyülekezet és még sokan, ahol presbiteri ünnepélyes gyűlés keretében folyt le a tulajdonképeni ünnepeltetés. Ének után Csernák Bela egyházker. főjegyző, mint nagyváradai lelkész elnökhelyettes imádsággal és rövid beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Indítványára küldöttség hívta meg a diszgyűlésre a jubilánst, kit beléptekor hosszantartó éljenzéssel fogadott a közönség. Utána dr Thúry Kálmán, mint a presbiterium világi elnöke mondott üdvözlő beszédet, melyet egész terjedelmében közlünk. Beszéde végén átadta a hivek értékes ajándékát.

Beszédére, melyet hatalmas taps követett, püspökünk a következőkben válaszolt: »Az embereknek általában van egy gyöngeségük: nem szívesen helyezik magukat a kritika mértéke alá. Én nem tartozom ezek közé: odahelyezem magamat, mert érzem gyöngeségemet. Látok az én tagjaimban más törvényt, mely az én elmém törvényével ellenkezik. Ha abban az 50 esztendőben, melyet Isten kegyelméből eltölthettem és annak munkájában volt valami érték és lendület, annak okát nem bennem, hanem ennek a presbiteriumnak és az élén álló diszes főgondnoki karnak emelkedett szellemében kell keresni.« Pál szavait idézve a szeretetről, folytatja: »Ezt a szeretetet igyekeztem megvalósítani életemben, ezt éreztem mindig

a presbiteriumban és hiveim részéről. Kérve kértem, hogy ezt az évfordulót ne úgy lépjük át, hogy mindenkit megmozgassunk s ha már meg kell történni, maradjunk csak a presbitérium körében. S most itt vannak ezek az értékek és itt vannak ezek a virágok, melyek az öreg embert már csak jelképesen illetik meg, úgy érzem itt van ezekben a presbiterium szeretete. Arra kérem azért, őrizzenek meg továbbra is ebben a szeretetükben és ajándékozzanak meg bölcs tanácsaikkal. Kérem az én lelkésztársaimat is és a presbitereket, hogy, mint Áron és Hur tartották Mózes kezét, úgy jöjjenek támogatásomra. Kérem az egész gyülekezet jóindulatát. Ez életem legdrágább kincse és ha majd lehajtom fáradt fejemet, hadd tegyem ezt alá olyan párna gyanánt, melyen nyugodtan pihenhetek meg.«

A közönség meghatottan hallgatta e beszédet, mely után Kádár Géza generális-direktor és Almássy Samu tanácsos járultak az ünnepelt elé s Kádár Géza fejezte ki a testvér kerület üdvözlését: »Jöttünk — mondotta — hogy Sulyok István értékéről bizonysgot tegyünk. Isten kegyelme, hogy valaki 50 éven át szolgálhatja az Urat. Ez első sorban a gyülekezet ünnepe, de Méltóságodé is, hogy 50 évig szerszám lehetett a kegyelmes Isten kezében. Ez az aratás ünnepe, 50 esztendő sok drága magvetésének gazdag aratásáé.«

Vaday Béla esperes a bihari egyh.-megye nevében üdvözölve arra emlékezett, midőn mint esperes nagy bölcsességgel kormányozta az egyházmegyét. Papszász Lajosné elnöknő a ker. Nőszövetség nevében üdvözölte, köszönetet mondva, hogy teret adott a magyar asszonyoknak, hogy segítsenek az egyházon. Arday Aladár a nagyszalontai egyházmegye jókivánásait hozta, kérve Istent, hogy hallgassa meg 50 éven át hű szolgájának az ő népéért és hiveiért elébe bocsátott imádságait. Az ev. egyház nevében: Materny Imre főesperes mondott meleg üdvözlését. »Ötven év alatt — mondotta — mindig éreztük a Te meleg szereteted. Volt idő, midőn erre nagyon szükség volt, de Te megfogtad a mi kezünket és segítettél bennünket. Csak el ne bocsássuk egymás kezét.« Dr Kabos Béla a nyugati szertartású izr. hitközség nevében, Kiss Károly váradvelencei lelkész a helybeli lelkésztársak üdvözlésével köszöntötte. Mint példaadót látjuk magunk előtt. Tanügyi munkásságáról a kövek beszélnek: a Leánynevelő-intézet kövei. Nekünk tőle kell példát venni, hogy kell hivatásunkat betölteni. Karácsonyiné Gálbory Erzsébet a Leánynevelő-intézet, Kiss Béla ig. tanító a helybeli elemi iskolák, dr Soós István a nagyváradi és a bihari egyházmegyei Férfiszövetség, Fazekas Lajos az ujjvárosi Férfiszövetség, Mónus Sándorné a négy helyi Nőszövetség, Csernák Béláné hatalmas virágcsokorral a Lorántfy Zs. Egyesület, dr Szabó

Lajos várad-réti lelkész az énekkarok üdvözlését tolmácsolták, utóbbi felolvassa dr Inczedy Joksmann Ödönnek, az Orsz. Magyar Dalosszövetség elnökének üdvözlő levelét is. Ezeken kívül még a Szigligeti Társaság nevében Marót Sándor, a Gyermekbarát Egyesület nevében dr Czeglédy Miklós, a nagyváradi ujságírók és az unitárius főtanács nevében Perédy György s végül Boldizsár Imre az iparosság nevében mondtak lelkes üdvözlőket.

Püspökünk válaszában sorra külön mondott köszönetet minden üdvözlő küldöttségnek. Minden válasza megannyi gondolat, nem egy valóságos axiómaszerű megállapítás volt. Mint az utas — mondotta bevezető szavaiban — mikor egy nagy hegység áll előtte és gyönyörködve tekint a rajta elé táruló szépségekre, úgy állok én itt ez elhangzott beszédek előtt, melyek megannyi szépséget jelentettek meg, de mindegyik az én erőtlenségemet mutatta. Végtelenül hálás az erdélyi területnek, mely elküldte a maga testvéri szeretetének kiváló tolmácsait. Meleg visszaemlékezéssel gondol a bihari egyházmegyére, melyben két évtizedet töltött, mint esperes. A kerületi nőszövetséget drága gyöngynek tekinti az egyházban. Az ev. egyháznak azt kívánja, hogy délceg esperese sokáig álljon az élen. — Az izr. küldöttségnek válaszolva kijelentette, hogy nem azonosítja magát azzal az irányal, mely ma uralkodik és vallomást tesz, hogy mindig az embertestvériség szószólója. Kötelesség volt amit tettem és amíg élek, kötelességem teljesítem, — szökö az iskolák üdvözlőtére. Egyfelöl valóságos prófétai, másfelöl kedvesen, közvetlén vallomása volt az énekkaroknak válasza: Ha a református egyház megmarad, azt nagyrészen a Szenci Molnár-féle énekeknek köszönheti. Élénken emlékszem vissza gyermekkoromra és az édesanyámra, aki munkaközben is, amikor szitált, a zsoltárokat énekelte. — Klasszikus választ adott az ujságíróknak, amit jó volna minden ujságírónak állandóan szem előtt tartani: Ma, amikor jelszavakat és tényeket olyan könnyen összezavarnak az emberek, amilyen tisztelettel veszi kezébe a lelkész a bibliát, úgy vegye kezébe az ujságíró a tollat. — Nem kevésbé kellene megszívlelni unitárius atyánkfiaiának is a hozzájuk elhangzott feleletet: Mindig egyetértéssel álljunk egymás mellett, mindketten, ökö is, mi is faj magyarok vagyunk és ezt a fajmagyarságot közös egyetértéssel kell, hogy ápoljuk. — Mikor végül mindenkinek köszönetet mondva, még egyszer összefoglalta. Akik az én életem lehanyatló napját ilyen verőfényessé tették, kérem, fogadják köszönetemet és tartsanak meg nemes hajlamukban, még egyszer felzúgott a taps hosszan, melegen újra kifejezve azt a szeretetett, melyet a nagyváradi egyház és város, valamint az egész egyházkerület minden tagja ösz püspöke iránt öszintén érez.

Az üdvözlések után következett az ünnepség második része: A nagy közönség a kulturpalota előcsarnokába vonult, ahol püspökünk művészi domborművü arcképével ékesített emléktáblát lepleztek le, mely 50 éves lelkeszi szolgálatát örökíti meg. Az emléktábla előtt Csernák Béla egyházker. főjegyző mondott nagyhatásu beszédet. Előtte és utána az újvárosi énekkar énekelt.

Délben szükkörű közös ebéden ünnepelték lelkes felköszöntőkkel püspökünket, este pedig a nagyváradi Kálvin-énekkar által tiszteletére rendezett műsoros estélyen Orth Győző énekkari elnök mondott tartalmas és lelkes ünneplő beszédet. Ősz püspökünk a kosszu ünnepséget pompás erőben és frissességgel töltötte el és nem tudunk jobbat kívánni, mint hogy Isten sokáig ilyen jó egészségben éltesse.

A királyhágómelléki Ref. Egyházkerület Nőszövetségi konferenciájának sorrendje

(1938 november 20, 21.)

1938 NOVEMBER 19, SZOMBAT.

Érkezés, elszállásolás.

A *Kolozsvár* felől 17:54 és 21:53 perckor, *Szatmár* felől 17:40 és 21:16 perckor, *Arad* felől 17:45 és 20:09 perckor, *Belényes* felől 17:33 perckor érkező személy vonatokkal, valamint a *Szatmár* felől 17:55 perckor érkező gyorsvonattal jövő résztvevőket a nagyváradi nagyállomáson várni fogjuk, ahonnan mindenkit a kijelölt szállására vezetünk. Akik szekérrel, autóbusszal érkeznek, azok az Újvárosi Nőszövetség Otthonában jelentkezzenek. (Str. Petru Maior 1. A református templom mellett.)

Kérjük a lelkesz urakat, sziveskedjenek a résztvevőket bejelenteni. A jelentkezési határidő: 1938 november 10. Az ezentul jelentkezőknek maguknak kell szállásról gondoskodniok.

Jelentkezés, étkezés.

A résztvevőknek az Újvárosi Nőszövetség Otthonában legkésőbb 20-án, vasárnap délután fél 4 óráig jelentkezniök kell. Ugyanakkor kell befizetniök a részvételi díjat, valamint az étkezés díját. Részvételi díj 15 Lei. 20-án, vasárnap délben, valamint este, 21-én, hétfőn délben közös ebéd, illetőleg vacsora lesz a Református Kulturpalota ebédlőjében. Egy ebéd ára 30 Lei. A vacsora ára 25 Lei. A megérkezés estéjén, valamint a többi napok reggelein ellátásról a szállásadók gondoskodnak.

A konferencia sorrendje:

1938 NOVEMBER 20, VASÁRNAP.

Délelőtt fél 9 órakor: *Bibliaórák csoportokban*. Zsolt. könyve 127:3.
A nő és gyermeke. A bibliaórák négy csoportban folynak az

egyes parókiális körökben: Olasziban, Ujvároson, Velencén és Réten. A résztvevők abba a csoportba mennek, amelyikhez a legközelebb esnek, illetőleg, amelyik parókiális körhöz a vendégfogadó háziasszony tartozik.

Délelőtt 10 órakor: Istentisztelet. Alapige: Ap. csel. 18:26. *A nő missziója*. Mindenki ott vesz részt az istentiszteleten, ahol a bibliórán is résztvett.

Délben fél 12-kor: Megbeszélés a Ref. Kulturpalota (Str. Alexandrii, volt Teleki-utca 31. sz.) disztermében: *Mit mondott nekem a mai igehirdetés?* Tehát az egyes parókiális körökből istentisztelet után a konferencia résztvevői fél tizenkettőkor az ujvárosi református templom közelében levő református Kulturpalotában találkoznak megbeszélésre. — Megbeszélés után k. b. fél 2-kor ebéd a Kulturpalota ebédlőjében.

Délután fél 4-kor: *A nőszövetségi munka továbbépítése*. Előadás megbeszéléssel.

Délután fél 6—7-ig: *A nőszövetség egyházvédelmi, kulturális és népvédelmi munkája*. Előadás megbeszéléssel. Este 7 órakor: Közös vacsora.

Este 8 órakor: *Vallásos estély a Kulturpalota disztermében*. A vallásos estélyt az egyházkerületi Nőszövetség rendezi. A konferencia résztvevői számára a belépti-díj ára 20 Lei lesz. Az estély tiszta jövedelme az egyházkerületi Nőszövetség céljait szolgálja.

NOVEMBER HÓ 21, HÉTFŐ.

Délelőtt fél 9-kor: Bibliaóra csoportokban: Máté 19:3—6. *A nő és a férje*.

Délelőtt fél 10-kor: *A nőszövetség és a sajtó*. Előadás megbeszéléssel.

Délelőtt fél 11-kor: *A nő és a misszió*. Előadás megbeszéléssel.

Délelőtt fél 12—1-ig: *Egyházkerületi Nőszövetségi közgyűlés*. A konferencia bezárása.

Délben 1 órakor: Közébed a Ref. Kulturpalota ebédlőjében.

Asszonytestvéri szeretettel:

Pappszász Lajosné sk.,

egyházker. nőszöv. elnöknő.

Balajthy Jenőné sk.,

egyházker. nőszöv. titkárnő.

A bihari egyházmegyei tanítói értekezlet szept. 29-én tartotta Nagyváradon évi rendes közgyűlését.

A mintatanításokon és pedagógiai értekezéseken kívül az értekezlet legfőbb tárgysorozati pontjai voltak a fizetésügy és nyugdíjügy. Leszögezte értekezlet, miszerint e két égetően fontos ügy rendezésével a jelen és jövő helyzetét olyan biztos alapra kell felépíteni, ami biztosítja végleg tanítóság felelősségteljes és nehéz hivatásának zavartalan teljesítését. Ezt a célt kívánják szolgálni.

azok a felterjesztések, melyek tan. értekezlet egyhangu határozatai alapján útban vannak Főhatóságainkhoz s melyektől reméli tanitóság helyzetének jobbrafordulását.

Az egyik felterjesztésben kéri a tanítói fizetéseknek az állami tanítókéhoz hasonlóan, de legalább is azt megközelítőleg való rendezését s ezzel kapcsolatban a létminimumnak a mai megélhetési viszonyok arányához viszonyítva 24.000 Leiről, 36.000 Leire való felemelését.

Méltányosnak és idejénvalónak tartja tanitóság e kérését előterjesztve azt a Főhatóság szives jóindulatába ajánlani azért, mivel a megélhetés az utóbbi években a létminimum megállapítása óta legalább is ilyen arányban drágult és napjainkban is állandóan emelkedő tendenciát mutat.

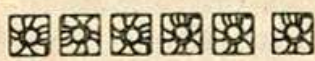
Kéri tanitóság, miszerint kötelezze el Főhatóság iskolafenntartó egyházakat a már kerületi gyűlés által több ízben és így legutóbb is elrendelt, a tanítókat jogosan megillető korpótlékok kifizetésére, illetőleg az ez ügyben hozott kerületi határozat haladéktalanul való végrehajtására. Javasolja tanitóság, hogy ezen korpótiékokat Főhatóság egyházkerületileg rendezze olyan formában, hogy azokat kerületi járulék címén szedje be az egyházaktól s tanítók a kerületi pénztárból vehessék fel ezen összegeket a presbitériumokkal való esetleges surlódások és kellemetlenkedések elkerülése végett.

Végül kéri tanitóság, hogy a díjlevél szerinti alapfizetés és kántori fizetés ne számíttassék be a korpótlékba.

A másik kérésében kéri Főhatóságot a nyugdíjintézeti alapszabály egyes, a tanitóságra sérelmes paragrafusainak módosítására. Egyben belefoglalta felterjesztésébe, hogy amennyiben módosító javaslatait Főhatóságnak nem lesz módjában figyelembe venni és kéréseit teljes egészében teljesíteni, úgy tanitóság kénytelen már előre bejelenteni, hogy külön önálló tanítói nyugdíjintézetet kíván alakítani lehetőleg az egyházi Főhatóság felügyelete mellett és annak segítségével. Ez esetben tanítók írásban adott nyilatkozatai alapján külön-külön és összeségükben kérik az Egyházkerületi Közgyűléstől a kerületi közös lelkészi és tanítói nyugdíjintézetnél elrendelt kötelező tagságuk törlését.

Közgyűlés a késő délutáni órákban ért véget.

Herczegh Kálmán,
tan. ért. elnök.

HIREK

A reformátusok Lapja f. évi október hó 20. számában közreadott 7582—1938. sz. alatti Egyházkerület lelkészértekezleti választmányi gyűlésre az érmelléki egyházmegyéből: Szabó Zoltán esperes ur és a nagy-

károlyi egyházmegyéből: Vörös Zoltán lelkész ur megjelenését is kérem. *Sulyok* István püspök-elnök.

Templomszentelés. Október 9-én olyan ünnepet ült az ombódi ref. egyházközség, mely

méreteiben, külső és belső megnyilatkozásában a szokásos falusi ünnepélyeket messze felülmulta. Ujraépített templomának felszentelése zajlott le, amelyre évek múltán is boldog büszkeséggel fog visszaemlékezni az, aki annak rendezője és meghívott, szívesen látott résztvevője s vendége volt. E párját ritkító, fényes ünnep lefolyása a következő volt: Délelőtt 10 órakor a templom már harangozás előtt szorongásig megtelt, úgy, hogy az ünnepi közönség fele részét sem volt képes befogadni. Örömtől, boldogságtól, a Lélek tüzeitől kipirult arcok, az élő hit magasztosságában kiáradó lelkek zengték a zsoltárokat, dicséretet, melyeknek elhangzása után Visky Ferenc egyházmegyei főjegyző a bibliából felolvastván I. Kir. VIII. r. 28—40. verseit, magasztos gondolatokban bővelkedő imádsággal vezette Isten elé a lelkeket. A textus előtti ének: »Hajlékomba templomomba« című műdarab volt, Fövényessy Bertalantól, melyet Szőke József karnagy vezetésével az ombódi ref. férfikar énekelt. Az ünnepi, alkalmi beszédet Sárközi Lajos e. m.-i tanácsbíró tartotta, aki Józsué könyve 20. r. 2. v. alapján: »Válasszatok magatoknak menedékre való városokat« felségesen és megkapóan írta be a hallgatóság szívébe a nagy és örökre igaz tanúságot, hogy a magyar református lélek egyetlen menedék városa jó és bálorsban egyedül a templom. Ezután ismét a férfikar adott elő egy másik Fövényessy darabot: »Istennek háza ez« címen elismerésre méltó művészi érzéssel, majd azt követte a tem-

plomépítés és renoválás története, melyet Györffy Kovács József lelkész ismertetett tömör, világos, élvezetes nyelvezettel. A CXXII. zs. 1—2. verseinek a gyülekezet által történt eléneklése zárta be a nagyszabásu lelkiekben gazdag örömnepet.

A templomba be nem férő sokaságnak, — mely a kulturházat teljesen megtöltötte — Várady József szamoskrassói lelkész, e. m.-i tanügyi dékán hirdette az igét. A kántori szolgálatokat Sebő Károly kiskolcsi kántor-tanító végezte. Délben az ombódi »Nőszövetség« látta el kitünő ebéddel az egész iskolai udvart betöltő nyílt sátorban letelepedett vendégeket, kiknek száma kevéssel maradt alatta az ötszáznak. Közébed után gazdasági ünnep volt a Kulturházban, amelyen az Erdélyi Gazdasági Egylet reprezentánsai dr Szász Pál elnökkel az élén, tartottak szakszerű gazdasági előadásokat és nyitották meg az ombódi gazdák terménykiállítását. A nagy ünnep minden áldásában bőségesen részesült vendégsereg azzal egyöntetű vélemény-nyilvánítással bucsuzott a nagymultu és nagyrahitott eklézsiától, hogy a jó hirnevet és boldog dicsekedést tartsa és őrizze meg továbbra is ez a gyülekezet, hogy ennek tudatában építhesse tovább-tovább egyházát, önmagát a végső tökéletességig,

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor.
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

7697—1938-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai vallástanító lelkész úrnak.* Folyó hó 19-ig beküldendő az egyházkerületünk területén levő, nem református jellegű középiskolákba járó ref. növendékek kimutatása iskolák, osztályok és nemek szerint. A középiskolákhoz kell számítani úgy az elméleti liceumokat és gimnáziumokat, mint az újabban szervezett középfokú kereskedelmi iskolákat (liceum, gimnázium) ipari, háztartási, gazdasági liceumokat és gimnáziumokat, nem számítandók oda az iparostanonciskolák és a nem gimnázium vagy liceum gyanánt szervezett praktikus iskolák. Jelentendő továbbá, hogy az elmúlt iskolai évben, az 1938. évi júliusi és szeptemberi határidőkön hány református jelöltnek sikerült letenni az érettségi vizsgálatot (baccalaureat). Oradea—Nagyvárad, 1938 október hó 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

388
1938

~~7939—1938-III. KÖRRENDELET.~~ *Valamennyi kebelbeli lelkészi kivatalnak.* Tudomására adom elsősorban valamennyi egyházközség presbitériumának, másodsorban pedig a lelkészi kar tagjainak, hogy a nyugdíjintézeti alapszabály 6. §-sa értelmében az 1938. évre előirt nyugdíjintézeti fenntartói járulék befizetése 1938. évi november hó 1-vel esedékessé vált. Ez alapszabályszerű rendelkezésre tekintettel felhívom az egyházközségi pénztárakat, hogy az előirt fenntartói járulék összegeket haladéktalanul szolgáltatassák be, nehogy annak elmulasztása esetén a beszédés érdekében további eljárást legyen kénytelen folyamatba tétetni. Meg kell említenem még azt is, hogy kongrua terhére csak olyan esetekben jegyezhet fel elszámolást hivatalom, amely esetekben a kifizetésre kerülő kongruát nem terhelik különböző fizetési kötelezettségek. Az esedékes összegek azonnali beszolgáltatására okvetlen számítok. Oradea—Nagyvárad, 1938 október hó 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

3drl

HIRDETMÉNY. *A bucurești református esperesi hivatal közli:* A magánoktatásügyi osztálynak középiskolai referense Marius Țigoiu tanár ur Románia új politikai térképét, a tartományok vármegyék és azok székhelyeinek és a jelentősebb városoknak világos feltüntetésével 67×81 cm. nagyságban az ismert Socec-könyvnyomda által kiadatta. E térképek iskolákban és hivatalokban egyaránt használhatók. *Egy darabnak az ára 5 Lei, hozzá 2 Lei költség.* Miután ilyen politikai térkép a felenagyságában a fővárosban sem kapható 10—20 Leien alul, ajánlatos ennek a térképnek tömeges beszerzése. A bucurești esperesi hivatal az előre fizetendő 7 Leiért hajlandó beszerezni e térképeket, de csupán a tanszerraktár által egyszerre küldendő megrendelés és befizetés ellenében *teljesen portómentesen.* A térkép-rendelések tehát a tanszerraktárhoz küldendők.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

**Ref. Egyházkerületünk
kiadásában megjelent**

Kisbetűs

Hangjegyes

Énekeskönyv

szines és fekete vászonkötésben

Ára 60 Lei.

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

Gyakorlati keresztyénséget!

Dr SZATMÁRI LAJOS, egyházmegyei gondnok megnyitó beszéde.

— Bibliai vezérigék: Márk 4. 35—41. Ámós 6: 1—8, 11—14. v. —

Az emberiség történetének hallatlanul izgalmas szakasza rohog el szemeink előtt.

A technika nagyszámu vívmányai mellett ugyszólván napok alatt éltük át a világtörténelemnek legizgalmasabb fordulatait. Amikor az emberek milliói a háboru közelsége miatt már végrendelkeztek övéik előtt, ekkor az utolsó órában jelent meg a földön érezhetően a Krisztus. Rátette kezét simogatóan, csendesítően Európa négy felelős államférfiára s átizzította őket a szeretet tüzével.

Félretették a diplomáciai eljárások nagyképűségét és megszott álarcát és ugyszólván órák leforgása alatt, baráti kézzorításba lendültek az addig ellenséges kezek. Sok százmillió ember: anyák, hitvesek, gyermekek, ifjak és férfiak ujjongtak fel úgy, mint soha talán e világon, hogy béke lesz e földön; az új világháboru réme elmúlt. Mintha Jézus életének és bibliai vezérigében leirt tengeri jelenete ismétlődött volna meg: a tanítványok és a tenger is lecsendesedett. Az emberiség hitt megint.

A hálaadás hangján jegyezzük fel mi is a bánási ref. egyházmegye története számára, ezt a nagy csodatétejt, mint olyat, amiben az Isten és a Krisztus jelenléte és akarata nyilvánult meg.

Vajjon lesze- kellő visszhangja a népek lelkében? Kell hogy legyen testvéreim. Nagyfoku romlottság és szellemi lelki lezüllöttség kellene ahoz, hogy a békének, a szeretetnek és az igazságnak erre a nagy megnyilatkozására ne táruljanak ki a zárt szivek és lelkek Isten jóságos gondviselése és Krisztus szeretete előtt! Ki meri tagadni testvéreim e nagy békemű láttán, hogy van isteni gondviselés, hogy van szeretet és hogy Krisztus ma is él és munkálkodik közöttünk?

A politikai népek mellett a keresztyén egyházaknak is kellene ma tüntetnie a krisztusi szeretet e nagy győzelmén!

És amikor e nagy dráma filmje lepergett szemeink előtt, felteszem a kérdést testvéreim: méltóak vagyunk-e mi e történelmi

időkhöz? Megláttuk-e mi is e nagy napokban a békét, a szeretetet, az igazságot hozó Krisztust? Különösen pedig, megtettük-e mindnyájan mindazt, ami tőlünk telik, hogy Isten országa eljöjjön e földre? Most egy éve úgy beköszönő beszédemben, mint az október 31-iki körlevelemben felkértem egyházmegyénk funkcionáriusait és szervezeteit, hogy kezdjük el lélekben és tettekkel a kötő és építő munkát. Hivatali helyeinken e történelmi időkben anyaszentegyházunk többlet munkateljesítményeket vár. Ma nem elég testvéreim az, hogy iktatónk és irattárunk rendben legyen. Ez a munkatöbblet, amit a református magyar közélet tőlünk vár és megkövetel, lelki elhatározás, munka és fajszeretet kérdése s fontos népi szükséglet is.

Ezeket nekünk ma a történelmi idők parancsolják. Minden közéleti munkás súlyos felelősséget vesz magára, aki kivonja magát ezek alól. Jaj annak, aki strucc módjára homokba dugja fejét és úgy várja meg a vihar elvonulását.

A történelem — testvéreim — tanít, de számon is kér és büntet is.

Én hajlandó vagyok a szervező, az alkotó munka kimaradásának a számlájára írni az egyházközségekben jelentkező surlódásokat és fegyelmi eseteket

Egyházmegyénk területén bizonyára vannak, akik ismerik dr. Keller Adolf teologus munkásságát, a berni, a zürichi és genfi egyetemek híres tudósa ő, aki világszerte propagálója az u. n. gyakorlati teológiának.

Amellett, hogy a szerénység mintaképe ő, a katolikus egyház keretén kívül álló egyházak állandó világkonferenciájának szellemi irányítója s mintegy 300 millió keresztyén szellemi orvosa. Így a magyar református egyházzal is szellemi, baráti összeköttetést tart fenn, a pápai és debreceni hittudományi egyetemek disz doktora, Ez a dr. Keller Adolf hirdeti a gyakorlati teológiát. Ennek célja pedig az evangélium parancsainak átvitele a gyakorlati életbe. A gyakorlati keresztyénség tehát mindent átfogó programot jelent. Ezt mondja: *„Nagy és ijesztően sürgős program ezekben az elkeseredett napokban!”*

Tehát másutt is, nemcsak nálunk! Sovány vigasz! Majd így folytatja: »A világ sorsa azon fordul meg, hogy a gyakorlatban is keresztyének vagyunk-e?»

Ide kapcsolódik be testvéreim a többletmunkára irányult és irányuló minden kérésem és indítványom. Reformáljuk meg mi magunk nemcsak életünket, hanem munkakörünket, a hivatali tevékenységet. Minden e világon rohan, dübörög, nem kövesedhetünk meg

idejétmult adminisztrációnk és törvényeink között. Bele fogunk pusztulni ebbe az egyhelyben való taposásba. Tegyük ruganyossá az egyházi életet. Az idő, — hivatásunk világszemlélete, gazdasági, társadalmi helyzete ismételten változott és változik. Mi pedig csökönnyösen a régi formákba kívánjuk gyurni őket. Hát természetes, hogy konfliktusok származnak ebből. Miután képtelenek vagyunk törvényhozó legfőbb szervünket — a zsinatot — működésbe hozni, hogy korszerű törvényeket alkosson s illetve, hogy a régieken a korszerű átalakításokat elvégezze, e helyről is hirdetem és kívánom, hogy úgy a kerületünk, mint az egyházmegyék — szokásjog formájában — végezzék el az élet által megkívánt, kényszerű reformokat.

Tudtommal az Erdélyi Ref. Egyházkerület már tett is ilyen intézkedéseket, különösen a tisztviselői állások betöltésénél, ami körül különben nálunk is a legtöbb méreganyag van már meggyűlve.

Aztán így térjünk csak át minden vonalon az új építő munkára. Tegyük kezünket népünk ütemére és alkalmazzuk csak az új módszereket, a gyakorlati keresztyénséget, ami végeredményében mind anyaszentegyházat szolgál.

A Református Jövő és mi.

A nagybányai egyházmegye f. évi szept. 18-án tartott lelkészértekezlete egy indítvány alapján foglalkozott a Ref. Jövő kérdésével is. Amilyen örömmel vettem tudomásul, hogy értekezletünk mindnyájunk közös kincsével a Jövővel is akar foglalkozni, olyan elszomorító volt az, hogy a hozzászólások során panaszt és csak panaszt kellett hallanom lapunkkal szemben, sőt néha a helyzetet nem ismerők részéről elég méltatlan vádat is.

Röviden két csoportba soroztatom a panaszok lényegét:

1. A Ref. Jövő olyan nagyszerű anyagi eredménnyel zárta le 1936. évi számadását, hogy a felesleget felhasználva, 1 lejes példányonkénti árban is meglehetne jelenteni lapunkat.

2. Lapunk értékszínvonala esett. Nincs benne eredetiség, sajátos színezet, erő. Idézetekkel van tele.

Az értekezleten a panaszok elhangzása után rámutattam hol a hiba, de mert a Ref. Jövőt kerületünk mindegyik gyülekezete olvassa és mert más berkekből is hangzottak el hasonló panaszok, az igazság kedvéért nagyon idő- és szükségszerűnek tartom hivatalos lapunk hasábjain foglalkozni az ügygel.

1. Tagadhatatlan, hogy lapunk 1936. évi számadása fölösleggel zárult. Előttem fekszik kerületünk 1937. évi okt. 28-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyve, melyben az 56. szám alatt ezeket olvas-

hatjuk: »Közgyűlésünk a pénzügyi-bizottság javaslata alapján a Református Jövő 1936. évi zárszámadását 379.548 lei kiadási, 413.197 lei bevételi főösszegekkel és 33.694 lei felesleggel tudomásul veszi és hozzájárul ahhoz, hogy ezen feleslegből 12.000 lei bocsáttassék a rovatvezetői tiszteletdíjak fedezéséül az iratterjesztési bizottság rendelkezésére.« A 33.694 lei feleslegből tehát 12.000 lei a rovatvezetői tiszteletdíjak fedezésére fordított. Fennmaradó felesleg tehát csupán 21.694 lei. Örölnünk kell őszintén annak, hogy egy ref. vallásos néplap ilyen eredménnyel zárhatta le évi számadását, de viszont azt is be kell látnunk, hogy ez a fölösleg igen kevés ahhoz, hogy a lap 1 leis példányonkénti árban jelenhessék meg. Így hiteles adatokkal bizonyítva a tényeket látszik meg, hogy mennyire felületes és elhamarkodott az a megállapítás vagy kíváncsi, hogy a lapot mai példányszáma mellett 1 leies árban is lehetne adni.

2. Hogy a lap nivója hanyatlott, kevés benne az eredetiség? Lehet. De ebben a főhibásak, — valljuk be őszintén önmagunk előtt — elsősorban mi vagyunk. Az egész lelkipásztori és tanítói testület.

Oly sokszor és sokfelől hangzott már el az óhaj, a követelés: »református napilapot!« Ugyan mi lett volna a sorsa a ref. napilapnak, ha mégis megszületett volna, ha annyira tettük volna szivügyünké, mint a R. J.-ét, amely már megvan?!

Ugy kellene dédelgetnie, támogatnia, időt és fáradságot nem kimélve, áldozatot hoznia érte az összpapságnak és az egész tanítói karnak, mint egy nekünk nagyon drága és nagyon sokra hívott gyermekért.

A sajtó ma nagy hatalom. Ronthat és építhet. Háborukat robbanthat ki és pattanásig feszült kedélyeket csillapíthat le. Kerületünk egyetlen vallásos családi lapja a R. J., ilyen nagy hatalom lehetne gyülekezetének, református népünk öntudatossá nevelése, áldozatossága fokozása, Anyaszentegyházunk nehéz vívódásai között hitbeli erősítése; a reábizott értékek megtartása és gyarapítása terén. Mert ezzel a céllal indult utnak. De hogy feladatát betölthesse, nem elég beszélni róla s főképpen nem támadni kell ezt a lapot, hanem szolgálni nagy célja megvalósításában. — De mit látunk e helyett? Szerkesztő vagy rovatvezető cikket kér valakitől a Jövő. Semmi hang reá. Kétszer háromszor megismétli a kérést s még így is elég gyakran valami fájó agyonhallgatás reá a felelet. Pedig annyi de annyi kérdést vet fel ma minden gyülekezetben az élet és annyi problémát old meg, elnémitani akart igazságot kelt új életre, hogy aki soha nyilvánosság számára nem irt, még az is szinte kényszerítve érzi magát, hogy minél többek előtt kiöntse lelkét, minél többekkel közölje meglátásait, kudarcainak vagy sikerének felismert okát, tapasztalatait.

S a Ref. Jövő az, amelyik a legalkalmasabb és hathatósabb eszköz, szócső sajtóorgánumaink között arra, hogy az önmaguk sorsával és jövődjével nem törődő gyülekezetek előtt rámutassunk arra, hogy az ilyen magatartás önmaga ellen fordított fegyver, öngyilkossági kísérlet, mert nincs jövődje annak a gyülekezetnek, amelyik a jelenben Istentől reábizott feladatait nem tölti be. Minden református gyülekezetbe eljut ez a lap, csak lelkekre, a Szentlélek által megtermékenyített lelkekre van szükség, akik a hamis próféták és lélekmérgezők által minden oldalról kikezdett népünkhöz az elveszettek vére rajtunk való megkövetelésének nagy felelőssége alatt szóljanak ehez a néphez. Szólják azt, amit Isten éppen ma és éppen nekünk üzen.

A R. J.-t nem számító üzleti érdek hozta létre. Mint őszinte jóbarát lelkészek és tanítók nagy felelősséggel járó munkájában segítő társul szegődik hozzánk. Különösen érezhette ezt minden gyülekezete sorsát a szíven viselő lélek akkor, amikor az összes belmissziói szerveknek be kellett szüntetniök áldásos munkájukat.

Méltatlan és önmagunkat megalázó minden puffogó vád és nagyhangú panasz, mely a R. J.-t támadja. Nem ez a mi kötelességünk, hanem az, hogy tegyünk róla, hogy holnap tisztábban és erősebben közvetítse lapunk Isten szavát a lelkekhez, mint ma. De ezt panasszal soha... csak egyedül több szolgálattal valósíthatjuk meg.

Visszaemlékszem a R. J. legelső számának a közvetlen megjelenése előtti időre. Már összevont gyűjtve a kézirat anyag. Talán csak kisleánya megszületésekor volt olyan igaz és őszirte öröme Kiss Bertalannak, lapunk megalapítójának és első felelősszerkesztőjének, mint mikor a R. J. első számát utnak indította, mint a református családok egyik legtöbb szeretettel várt vendégét. És azt is tudom, hogy mennyi odaadó szeretettel, gonddal és mennyi magárahagyatottsággal kell küzdenie a R. J. mai szerkesztőségének, hogy lapunk az maradjon, aminek elindult, mindnyájunk jóbarátja, utmutatója, felelet sok nehéz életkérdésünkre, bátorítónk és biztatónk. De nem várhatjuk mindezt csak a szerkesztőktől. Erkölcsi kötelessége minden tanítónak és lelkésznek lapunk támogatása, akár azzal hogy terjeszti a lapot, akár azzal, hogy a szellemi részét gazdagítja írásaival. Mert ez a szolgálat megtérül. A magam esetéből tudom.

Mikor három évvel ezelőtt gyülekezetemben elfoglaltam szolgálati helyemet, olyan volt az egyházközség lelki és anyagi arca, hogy ha nem lett volna elég erős a hitem, az emberi tanácsok sokféleségében magam is elvesztem volna. Ekkor 12 példányban járt gyülekezetemhez a R. J. Több oldalról kezdtem hozzá a gyüleke-

zeti munkának s ennek egyik ága volt a R. J. terjesztése. De nem csak a szószékről hirdetem, hogy van egy lap, amelyet R. J.-nek hívnak, hanem feleségemmel együtt bekopogtattunk hűveink otthonába: »tiérettetek van e lap, hozzátok szól, a ti tanácsadótok akar lenni.« S ma már 82 előfizetője van a lapnak gyülekezetemben. S ha sajnos nem is mondhatom el, hogy gyülekezetem lelkiarca az átlagnál többet mutat ma, de még is sokat tisztult s ezt részben a R. J.-nek is köszönhetem.

Hány lelkész és tanító van egyházkerületünkben, akikről tudjuk, hogy nagyon sokat szolgálhatna a Ref. Jövön keresztül anyaszentegyházunknak, de eddig még semmit vagy alig valamit tettek ezen a téren. Csak egy kicsit több felelősséget, több munkát és szolgálatot vár a Református Jövő mindenkitől: papoktól és világiaktól megérdemelt missziójáért és lapunk, gyülekezeteink megtartásában, örök céljára nevelésében legerősebb segítőtársunk lesz.

A R. J. rendkívül fontos misszióját teljesen átérző szerény, de nagyon komoly komoly kérés ez a cikkem mindazokhoz, akikben él a szolgálat és népünk iránti szeretet lelke s akik a maguk életén keresztül engedik átáramlani az Isten gyülekezeteinkhez intézett szavát, kegyelmét. Egy a kötelességünk: sokkal kevesebb panaszt és sokkal több szolgálatot.

Hosszúmező.

Gavallér Lajos,
ref. lelkész.

A bánsági egyházmegyei lelkészértekezlete és közgyűlése.

Okt. 12—13-n tartotta a bánsági egyházmegye lelkészi értekezletét és egyházmegyei közgyűlését Temesváron.

A lelkészértekezlet Elekes Gyula lippai lelkész rövid bibliamagyarozatával kezdődött. Ezek. 3:17—19 alapján. Utána Keresztes József elnök tartott elgondolkasztató, magunkbaszólásra indító megnyitó beszédet, melyben sok megvalósításra váró eszmét és indítványt vetett fel, úgy, hogy hatása alatt hosszú és komoly megbeszélés indult meg. — Ennek végeztével indítvány terjesztését határozta el az egyházmegyei közgyűléshez a felekezeti iskolák fellállításra nézve, valamint hogy egyházmegyénk területén egy szórványmissziói utazó lelkészi állások szerveztessék, továbbá, hogy minden gyülekezet rendezzen missziói hetet és végül mint kívánságot hangoztatta, hogy a nagy gyülekezetek parochiális körökre osztassanak, úgy, hogy egy körre legfeljebb 1500 lélek jusson.

Az eltávozott Orth Imre titkár helyére Nits István Ujkisodai lelkészt választotta meg az értekezlet. Titkári jelentés hiányában az elnök tett jelentést az egyes körökről E szerint értekezletet tartott a begavölgyi, a szigetfalusi és a temesvári kör, a kisperegi kör pedig még ezideig nem alakulhatott meg. A pénztári jelentést Soós Lajos pénztáros terjesztette elő, melyet az értekezlet elfogadott, Nits István pedig könyvtárról jelentett.

A jelentések elhangzása után Várady Attila olvasta fel Kálvin János tanítása Istenről c. gondos tanulmányozással megírt értekezését. Majd Balogh Gyula szemlaki lelkész terjesztette elő a kerületi nyugdíjintézet alapszabályok módosítására vonatkozó indítványait, melyeket az értekezlet az egyházmegyei közgyűlésnek javasolt. Végül Horváth István temesvári s. lelkész tartott nagyszabású előadást a dialektikai theologia jelen helyzetéről. E theologia alapos ismeretének és egész anyagának birtokában részletesen ismertette minden irányát, nevezetesebb művelőit és irodalmát. Az értekezlet mindegyik előadónak elismerését és köszönetét nyilvánította.

Este az értekezlet magas színvonalu vallásos estélyt rendezett a templomban, melyen Keresztes József imádkozott, az igét Nagy Márton bodófalvi lelkész hirdette. Nemes Elemér esperes orgonajátékával fokozta az áhitatot. Soós Lajos lugosi lelkész magánénekével emelte a lelkeket. Bokor Sándor ujmosnicai lelkész előadást tartott, Ajtay Gábor temesvári s. lelkész és Nits István költeményeikből olvastak fel, a temesvári vegyeskar pedig Nemes Elemér orgonakisérétevel művészi számokat adott elő, zenekarral is kísérve.

Másnap az egyházmegyei közgyűlés Nemes Elemér esperes áhítatos imádságával kezdődött. A megjelentek számbavétele után dr Szatmári Lajos egyházm. gondnok tartott nagyszabású megnyitó beszédet, melynek főbb részeit vezetőhelyünkön hozzuk. A szavazatbontó bizottság jelentéséből kitűnt, hogy egyházm. tanácsbíróul Csekme Tamás választott meg, ki eskütétele és az esperes üdvözlő szavai után egyházunk mai állapotával nagyon komolyan foglalkozó hitből fakadó, valamint egyházunk iránt való nagy szeretetéről tanuskodó értekezést olvasott fel.

A választások során tanügyi előadóul Nits Istvánt, egyházm. tanácsosokul ifj. Demeter Gyula, Deák István és Ottlik Tibor világi tagokat választotta meg a közgyűlés. A belmisszió bizottságot Nits Istvánnal és Major Bélával, a Nyugdíj-bizottságot Izsáky Károllyal és Szeles Gyulával, a Közalapít Müller Bélával és Csekme Tamással egészítette ki. Lovász Róza végvári tanítónő esküt tett.

Az esperesi jelentés nagy körültekintéssel számolt be az egyházmegye állapotáról. Megemlékezett arról az örvendetes esemény-

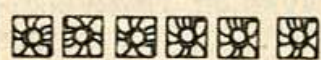
ről, hogy Boksánbányán felépült a templom, mely az első református templom Krassó megyében. A szórványmissziói jelentés után Streleczy Sándor belm. előadó adta elő a belmisszió jelentést, sürgetve a fokozottabb tevékenység mellett belmissziói munkások képzését és utazó iratterjesztő beállítását. A tanügyi jelentést Nits István eddigi megbízott előadó terjesztette be, részletesen beszámolva az egyházakban és iskolákban szerzett tapasztalatairól. Ezzel kapcsolatban elhatározta a közgyűlés, hogy a tanügyi előadó a lehetőség szerint mindig együtt járjon a canonica visitatióval. Bokor Sándor egyházm. számvevő az egyházak mult évi számadásairól tette meg jelentését, melynek kapcsán a rendben nem talált, vagy hiányzó számadásokkal, illetve mulasztókkal szemben intézkedett a közgyűlés. Soós Lajos egyházm. pénztáros jelentései és az egyházmegye költségvetésének megállapítása után a lelkészértekezlet javaslatait tárgyalta le és fogadta el. A nyugdíjintézeti alapszabályokra nézve a tanítókkal kapcsolatban azt a felterjesztést tette az egyházkerülethez, hogy ha a nyugdíjintézet közös lesz, akkor a tanítók jogos kérései teljesíthetők.

Javasolja, hogy a 40 évet szolgáltak ne fizessessenek tagsági díjat, továbbá, hogy az egyházak tagsági díjait lélekszám szerint vessék ki, különbséget téve az iskolát fenn nem tartó egyházak és a fenntartók között. Erre nézve a kulcsot is megállapítja.

A temetési segély név helyett a gyorssegélyt ajánlja. Általában a közhangulat az új alapszabályokkal a legnagyobb mértékben elégedetlen és sokan helyesebbnek találják az egységes nyugdíj helyett a három osztály között leendő szabad választást.

A tanítóköri értekezletről szóló jelentésből örömmel állapította meg a közgyűlés, hogy tanítóink komoly munkát folytatnak, hogy lépést tartsanak a pedagógiai tudomány haladásával. Imre Árpád csávosi és Hamar György ujszentesi lelkészek nyugdíjazás iránti kérését pártolólágg terjesztette fel a ker. nyugdíjintézethez. Lelkészi. tanító és kántori díjlevelek jóváhagyása után örömmel hagyta jóvá az ujkisodai egyház lelkészlak építését. Majd a tárgysorozat negyed-részét kitevő segélykérések következtek, melyek már számukban is szomorúan jelzik a bánási egyházak nagy szegénységét és sok szükségét.

A lelkészértekezleten és a közgyűlésen csaknem teljes számmal vettek részt a tagok, úgy, hogy a lelkészi karból alig hiányzott valaki s világiak közül is kevesen. Különben a résztvevőket a temesvári egyház tagjai szállással az egyház, s a férfi és nőszövetség tagjai pedig ebéddel látták el mind a két napon.

HIREK

Templom-szentelés Bok-sabányán. A resicai anyaegyházhoz tartozó boksabányai fiókegyház nov. 6.-án bensőséges ünnepélyt tartott nagy és díszes közönség jelenlétében felavatták a most befejezett új református templomot, amit a híveknek és nagy részben a másvallásu és faju testvéreknek áldozatkész támogatásával emeltek. — **Keresztes** József resicai lelkész sok fáradsága, Lengyelné és Majsay Anna, valamint mások szives szolgálata, gyűjtése tette lehetővé, hogy e szórványhelyen Isten dicsőségére hajlékot emelnek. Az istentiszteletet **Nemes** Elemér bántági esperes magasan szárnyaló, áhitatos imádsága és bibliaolvasása vezette be, ami után **Csernák** Béla egyházkerületi főjegyző hirdette az Igét a 84. zsolt. 2—5. verse alapján. (A beszéd teljes szövegét a Ref. Jövő hozza.) Az istentisztelet keretében a főjegyző ur egy kislányt is keresztelt. A presbiteri diszülésen **Keresztes** József ismertette a templom építés történetét. Ezután **Nemes** Elemér, a bántági egyházmegye esperese üdvözölte a Főjegyző urat. Szeretettel köszöntötte őt a legnagyobb szórványegyházmegye nevében. **Strelecky** Sándor az em. lelkipásztorai megbizásából, **Nits** István a szórványbeli hívek nevében mondott üdvözlő beszédet. **Szende** Ferdinánd resicai ág. ev. lelkész a testvéregyház jókívánságait és üdvözlését, dr. **Madaras** Árpád helybeli főgondnok pedig a ref. gyülekezetét tolmácsolta. A köz-

ség bírója mondott ezután üdvözlést. A beteg dr. **Szathmáry** Lajos em. gondnok üdvözlését **Ottlik** József tolmácsolta. **Lengyelné** a nőszövetség érzéseit egy leányszövetségi tag kíséretében, aki virágcsokorral kedveskedett, fejezte ki. Az evangélikus ifj. Egyesület is elküldte jóvánságait. A feltűnően népes közös ebéden **Jakabffy** Elemér tartott beszédet. 28 évvel ezelőtt — mondotta — a mult emlékezésére állított mű felavatásán volt itt jelen, most pedig örömmel sietett ide, hogy a jövő munkálására felállított templom felszentelésén vegyen részt. A református egyháznak mindenkitől értéklendő nagy szolgálata az szerinte, hogy ez az egyház magyar nyelven tanítja a krisztusi eszméket. — A délutáni vallásos ünnepélyen **Strelecky** Sándor bensőséges, szível tele közvetlen imája és bibliaolvasása után **Nits** István prédikált I. Kir. 8: 40—43. verseiről: Szórványban ma templomot építeni buzgóságot bizonyít. Ezt meg kell tartani; a hitben erősödni, Ennek a helye e templom. De ez ne csak menedékhely legyen, hanem kezdeményezések kiindulásának születési helye. — Legyen e templom a felekezeti közötti egyetértés helye. A felekezetek közötti együtt munkálkodás több példáját említette meg. Hangsúlyozta, hogy Istené e ház: az Isten hamisítatlan igéjét hirdessék itt mindig erőteljesen: »Legyen telt templom és telt szív szolgálata« — fejezte be. — Mint a délelőtti istentiszteleten, most is közreműködött a nőszöv. énekkara

Veres Béla vezetésével, művésziesen énekelve. Joós Lajos magánénekén kívül, amit Nemes Elemér kísért harmóniumon, Ercei Sándor, Majsay Anna, Szana Baba és Maxim Judit szavalt. Főemelő nap volt, bizonyosság arról, hogy vezetéssel, támogatással a diasporák reformátusai is tudnak hatalmas tettet véghezvinni.

N. I. J.

Falusi háztartási és gazdasági tanfolyamok Erdélyben nők részére. A tél folyamán Erdély különböző vidékein az E. G. E. a falusi gazda asszonyok és leányok részére hathetes női háztartási és gazdasági tanfolyamokat rendez. A tanfolyamokon a helyes és gazdaságos főzést, mosást, vasalást, szabáztatást és varrást, baromfi, sertés tenyésztést, csecsemő gondozást, egészségtant stb. fogják tanítani. A tanfolyam célja az erdélyi magyar gazdaasszonyok és leányok nevelése, irányítása a háztartás és kisgazdaudvar helyes vezetése te-

rén. A tanfolyamon résztvehetnek asszonyok és lányok 16 éves kortól fölfelé. A tanfolyam részvételi díja fejenként az egész hat hét tartamára összesen 500 Lei. A vidéken lakó és bent étkező leányok naponta az ellátásért ezen felül még 10 Leit fizetnek. A tanfolyamra konyhafelszerelést, edényeket, továbbá varrógépet a tanfolyam rendezősege visz magával. Azon községekben, amelyekben a tanfolyamra kellő számú jelentkezés történik, összeirandó a jelentkezők száma és a névsor egy kérés kíséretében beküldendő az E. G. E.-hez, Cluj-Kolozsvár Str. A. Mureşan 10. Ahol a felvilágosítást készséggel és szívesen megadják. Kívánatos volna, hogy a tanfolyamra számos jelentkezés történjék. Az eddig megrendezett falusi női hathetes gazdasági és háztartási tanfolyamok igen szép eredménnyel zárultak. Az E. G. E. a tanfolyamokat a jelentkezések sorrendjében fogja beosztani.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

No. 7946—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkeszi hivatalnak és elemi iskolai hatóságnak.* Pop Jonel ur, Oradea, Str, Avarescu 36. lefordította Jókai Szegény gazdagok című regényét Fața neagră (A feketearcu) címen románra.

A magyar mesemondó iránt érzett gyermekkori lelkesedés emléke már magában érdeklődést kelthet bennünk ezen vállalkozás iránt. A fordítás a magyar-román kulturközeledést kívánja munkálni, elsősorban nyereség a román olvasóközönség számára, hogy rajta keresztül megismerheti a magyar irodalom egyik nagyságát, de nyereség ránk magyarokra nézve is, mert nehezen lehetne találni olyan írást, mely minden propaganda célzat nélkül jobban szolgálná a két nép megértését.

Kitünő eszköz a munka, a román nyelv tanulására is azoknak,

akik a nyelv elemeit már elsajátították, s könnyű, élvezetes olvasmányon akarják magukat gyakorolni.

Ha a fordítónak sikerül elhelyeznie ennek az első vállalkozásának példányait, a sorozat folytatását tervezi Jókai többi erdélyi vonatkozású regényeivel.

Mindezek megfontolása után ajánlom a mű megvételét nemcsak a cimben említetteknek, hanem kérem, hogy azt ismerőseik körében is, — ha erre mód és alkalom kínálkozik — ajánlják.

A regény ára (2 kötet együtt) Lei 160. Megrendelhető közvetlenül a fordítónál, vagy a kerületi tanszerraktárban. Oradea-Nagyvárad, 1938 november 3. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

No. 7848—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkeszi hivatalnak és elemi iskolai hatóságnak.* Az elemi iskolai új óraterv, a minisztériumtól 192.854—1938. sz. a. vett értesítés szerint a napokban fog megjelenni a hivatalos lapban. Ebből következik, hogy minden, az elemi isk. órarendre vonatkozó értesítés, ha hivatalomtól származik is, csak magánjellegű információnak tekintendő, amint azt vonatkozó leveleimben ki is fejeztem. A végleges intézkedést a minisztériumtól kell várunk. Oradea-Nagyvárad, 1938 október 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A Nemzeti Nevelésügyi Minisztérium 197066—1938 számu határozatával a következő inspektorokat nevezte ki: *Timiş tartomány:* Stan Tiberiu irodai inspektor, Cioban Ludovic ellenőrző inspektor. *Someş tartomány:* Radu St. irodai inspektor, Chintoanu V. ellenőrző inspektor. 177604—1938 sz. határozatával kinevezte vezérfelügyelőkké (inspector general) a következőket: Jumanca Pavel Timiş tartományba, Cora Andrei Someş tartományba, Dumitru Constantin a gyakorlati oktatás ellenőrzésére, Nicolaescu Gh., Florea Constantin különleges megbízásokon és sürgős vizsgálatokon. Isk. tandó és nyilvántartandó az érdekelt iskoláknál. Oradea-Nagyvárad, 1938. okt. 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

Pályázati hirdetés. A kiskereki-i ref. presbyterium pályázatot hirdet távozás folytán megüresedett kántortanítói állásra helyettesi minőségben. Javadalom e csonka isk. évre: 1. 9 k. hold 596 □-öl szántó, 4 k. h. 725 □-öl rét, 612 □-öl nádas. 2. 7 köböl rozs. 3. 17 $\frac{1}{2}$ köböl szemes tengeri. 4. 4 m³ tűzifa. 5. 106 Lei készpénz. 6. Stóla. **Kötelességek:** osztatlan iskola vezetése, kántori teendők ellátása, egyházi jegyzőség, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, énekkar szervezése és vezetése, belmissziói tevékenység. Pályázhatnak román képesítésű férfitanítók. Ha az iskola működése biztosítható lesz, eredményes működés esetén véglegesítésre számíthat a megválasztott. Férfi pályázó hiányában női pályázat is figyelembe vétetik. Személyes jelentkezés lehetőleg okt. 30-án ajánlatos, de csak a megválasztott utiköltsége térített meg. Pályázatok lelkészi hivatal Cherechiu, Jud. Bihor, p. u. Săcueni címre küldendők nov. 1-ig. Az állás azonnal elfoglalandó.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadhatók.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nagyt. Lelkész uraknak szives figyelmébe ajánlom

REFORMÁTUS papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges infor-
mációért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel: **CSAPÓ LAJOS** papi szabósága
Satu-Mare, Ștefan Cel Mare 7.

Alapítási év 1897.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETŰS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

Magunk között — a jövőért.

Megnyitó beszéd a bánsági egyházmegye Lelkészerkeztet közgyűlésén.

Egy esztendő után, Isten jóvoltából ismét együtt vagyunk Testvéreim! Éreztük, hogy mennyire elfáradtunk és cseppet sem csodálkoztunk azokon, akik nem bírták tovább a küzdelmet, a harcot feladták és alázuhantak a mélybe.

A magunkra hagyottság, az egyedülvalóság fájó érzése igen sokszor urrá lesz felettünk. Ilyenkor de jó volna, ha megértő, meleg testvérlelkek volnának mellettünk, kik előtt megnyithatnók szívünket, de hiányoznak. A magunkra hagyatottság, az egyedülvalóság érzését még fokozza a nagy távolság, amely minket, lelkipásztorkat egymástól elválaszt. Alig van egy esztendőben egy nap, amikor néhány órára láthatjuk egymást, testvéri kezet szoríthatunk, de arra, hogy gondolatainkat is kicserélhessük, rég nem látott testvérként elbeszélgezzünk, arra már nincs idő. A szegénység ur felettünk és sietünk haza, hogy aztán holnap otthon folytassuk a küzdelmet az élet ezer gondjával és bajával.

Azt mondtam, nem lehet azon csodálkozni, ha akadtak, akik a harcba belefáradva, feladták a küzdelmet s alázuhantak a mélybe. Ekkor egyik közöttünk élt lelkésztestvérünkre gondoltam, aki nagyon mélyre zuhat s végleg elveszett. Hol, mikor kezdődött ez a zuhanás, nem kérdezem, de nem akadt senki, aki kellő pillanatban megragadta volna a kezét és visszatartotta volna. Vád illeti egész szervezetünket, mert ezen a téren nagy hiányosságaink vannak. Nem lehet olyan fáradt, beteg testvérünk, akit ne lehetne megmenteni anyaszentegyházunk számára, ha kellő időben érkezik a segítség. Nem őt, de magunkat sirathatjuk meg.

Magunkra vagyunk hagyatva. Oh, mennyire igaz ez, ha másik lelkésztestvérünk esetére gondolunk. Rosszindulatu hivei kálváriát járattak vele s amikor a legnagyobb megpróbáltatás nehezedett rá, akkor azoknak, akiknek szent kötelessége lett volna, hogy mindent megtegyenek érte, — immel-ámmal viselkedtek ügyével szemben. Hála Istennek, hogy szerencsésen ért véget ez az ügy. Ezért egyedül Istené a hála és dicséret.

Testvéreim! Ez év márciusában részt vettem a temesvári lelkeszi kör értekezletén. Amikor Nits István testvérünk a bevezető bibliaóra keretében rámutatott arra, hogy mi református lelkészek nem vagyunk őszinték egymással szemben, megdöbbsentem, hogyan mondhat ilyent. Arra gondoltam, hogy csak a reánehezhető kivételes helyzet idézte elő benne ezt az érzést, s igyekeztem magam is az ellenkezőjéről meggyőzni. Azóta sokat tépelődtem ezen, most be kell vallanom mindnyájatok előtt, hogy Nits Istvánnak igaza volt, mert nem vagyunk őszinték egymással szemben. Eseteket sorolhatnék fel, amikor egymásról — távollétében, — lealacsonyítólag, bántólag, hozzá nem méltóan nyilatkoztunk. De meg kell azt is mondanom, hogy a betegességig érzékeny, hiu, öntelt, vagy indolens, nem-törődöm lelkek vannak közöttünk. Nebántsvirágok, kik a hiúság és nagyképűség iszapos vizein eveznek, de a mélyre, a lélek mélyére sohasem engedik le hálójaikat, hogy csak egyetlen egyszer is beletekintsenek lelkük tükrebe és meglássák igazi arcukat. Nem az anyaszentegyházat, hanem egyéni célokat szolgálnak, egyéni haszon után szaladnak. Közben a köz pusztul, pedig mennél inkább szolgáljuk és építjük az egyházat, annál inkább mentettük meg a magunkét is.

Hogy ez így van, nagyon meglátszik először is az iskola kérdésnél. Az utolsó nyolc esztendőben, — bánági egyházmegyénkben új iskola nem nyílt meg, de megsirattam, amikor meghallottam, hogy a valkányi iskolánk megszűnt. Fáj a lelkem, hogy most, amikor a lehetőség kínálkozik ref. iskoláink számainak emelésére, egyházaink vezetői közömbösen viseltetnek e nagy jelentőségű kérdéssel szemben. Higyjétek el, hogy itt a legtöbbet a lelkész tehet; sajnos, nem tesznek, hisz az fáradsággal, gondnal, vesződéssel jár. Ha nem tudnátok, megmondom, hogy Magyarországon 1200 ref. gyülekezet van, ebből 1188 gyülekezet tart fenn ref. felekezeti iskolát. A Bánágban pedig 23 gyülekezetben 8 iskola, ezek közül egy német, egy cseh anyanyelvű. Az iskolán keresztül nemcsak a gyermeket, de a szülőt is megnyerhetjük az egyház számára. Hány embert ismertem, aki közönyös volt egyházával szemben, de attól a pillanattól kezdve, hogy gyermeke a református iskolába iratkozott be, munkás, áldozatkész egyháztag lett.

Igy egész természetes, hogy nem tudunk a magunk számára ifjúságot sem nevelni. Pedig erre a legnagyobb szükség éppen ma van. Ma, hogy öntudatos ifjúságunk legyen, akik megálljanak egyházunk mellett.

De hogy neveljük azt az ifjúságot, amelyikkel nem találkozunk, mert az ifjúság nem jön az egyház felé. De nemcsak az ifju-

ság, hanem a felnőttek sem. Üres templom, nemtörődömség, közöny mindenfelé. Híveink nem ismerik sem hitelveinket, sem egyházunk történetét, könnyen hajlanak a hamis próféták csábító szavára, s a legkisebb ígéretre, elhagyják anyaszentegyházunkat. Mennyi lelket veszítünk csak a házasságkötéseknél. Különösen áll ez nagy gyülekezeteinknél, hol képtelen a lekipásztor egymaga esetleg egy káplánnal 5—7—10 ezer lelket számláló gyülekezetet megfelelő lelki gondozásban részesíteni. Sok esztendő, talán egy élet telik el és sok hívével nem találkozott a lekipásztor.

1924-ben résztvettem Glasgowban a vasárnapi iskolai konferencián. Ott láttam, hogy a parochiális körök, mily nagyszerűen, az anyaszentegyház érdekeinek megfelelően vannak beosztva. Egy parochiális körnek 750 léleknél több tagja nem lehet. Vajjon a mi nagy, mammut gyülekezeteinket nem ehez hasonlóan kellene-e felosztani?

Ilyen gondolatoktól nagy gyülekezeteink lekipásztorainak nem kell megijedniök, mert ez nem veszélyt, hanem győzelmet; nem szegénységet, de gazdagságot jelent. Ezt már régen tudják, más felekezetek, különösen a római katólikusok szervezik a parochiális köröket, alakítják a különböző szeretet-intézményeket.

Szórvány-misszióra hihetetlen kevés időt fordítunk. Egy hónapban egyszer tartunk istentiszteletet, nagyobb szórványokban, melyeket könnyebben meg tudunk közelíteni, hetenként egyszer hittanórát is tartunk, esetleg 1—2 családot is meglátogatunk, s talán iratterjesztést is végzünk és ezzel kimerül minden szórvány-missziói munkánk. Milyen sok tennivaló van itt is.

Testvéreim! Csak nagy vonásokban mutattam rá mulasztásainkra és hibáinkra s azokra a szükségletekre, ahol azonnal cselekedni kell. Az utolsó két évtized alatt nagyobb és több esemény játszódott le, mint a megelőző két évszázad alatt. Ez a két évtized intő jel a számunkra. Vajjon megértettük-e? Ha nem akarjuk, hogy a jövőt elveszítsük, hanem azt széppé és áldottá akarjuk tenni, akkor nekünk szükségünk van arra, hogy a legrövidebb időn belül megvalósítsuk az alábbiakat.

1. Minden gyülekezet kövessen el mindent, arra nézve, hogy a felekezeti iskolája a lehető leggyorsabban felállíttassék.

1. Nagy, mammut gyülekezeteinket parochiális körökre kell osztani és egy parochiális körben ne legyen több 1500 léleknél.

3. Szórványaink megfelelő gondozása és megtartásáért központosított szórványmissziói lelkészi állásokat kell megszervezni.

4. A hitélet és öntudat fejlesztése végett minden gyülekezet, minden évben missziói hetet rendezzen, a gyülekezet szempontjából

a legalkalmasabb időben. Ezen vegyen részt a missziói, vagy egy vendég lelkész, akinek alkalma legyen, ne csak az egész gyülekezetnek, hanem a belmissziói alakulatoknak is külön-külön előadásokat tartani és ez a hét iratterjesztéssel és családlátogatással legyen összekapcsolva.

Ha ezek megvalósulhatnak, hiszem, hogy akkor egy új élet fája nemcsak virágba borul, de gazdag gyümölcstermést is hoz.

Keresztes József.

A román görög keleti egyház életutja.

Református egyházunk nagy elismeréssel szemléli azt az új nagyvonalú munkát, amelyet a román gör. keleti egyház theologiai tudományos, missziói, és egyházpolitikai területen kifejt. Ha fel lapozzuk a Biserica Ortodoxă Română utóbbi évfolyamait, akkor a Debrecenben megjelenő Theologiai Szemléhez hasonló lapban az egyháztörténeti tanulmányokat találjuk tulsúlyban. A gör. keleti egyház a lelkészképzés új színvonalra emelése után fokozott erővel tisztázni igyekezett első-sorban a történeti kérdéseket, megírták és írják egyházközségek történetét, az egyházi könyvek történetét; felkutatták a szerzetesrendek feldolgozatlan levéltárát, megrajzolták a román papok arcképét, tisztázták az egyházi festészet kérdését a múlt tükrében úgy, hogy a kérdések a jövőbe vetettek fényt. Általában rendszeres tanulmányozásra nevelt, külföldi tanulmányokat folytatott tudós papi gárdát igyekeznek kialakítani, kiknek munkáját egyre sűrűbben jutalmazza doktori oklevéllel. E lap tükrében nézve a keleti egyházat látjuk, hogy a modern idők követelményeinek megfelelően európai színvonalra igyekeznek emelni a széles rétegek érdeklődését. A legteljesebb mértékben ápolják a külföldi kapcsolatokat. Számon tartják a külföldön élő gör. keleti románok minden megmozdulását és irányítják életüket, másfelől a gör. keleti egyház tanáról és életéről igyekeznek tájékoztatni az ökumenikus mozgalmon kívül minden nemzetközi vallásos gyűlésen a világ közvéleményét és a gyűlések tanulságait (a tan változtatása nélkül) feldolgozni az itthoni munkában. A protestáns egyház theologiai vitáira is visszhangot adnak: keresztyén antropológia, Barth- Brunner vita, halottégetés, rádió prédikáció, az igehirdetés követelményei. Igaz, hogy ez utóbbi kérdést nem azzal a hangsúllyal tárgyalták, mintha az az egyház létkérdése volna. Hatalmas könyvészeti munkát is végeznek, amikor a napilapoktól kezdve a keleti egyház munkájáról szóló írásokat, cikkeket és könyveket számon tartják és rendezik. Így igen használható bibliográfia áll rendelkezésükre az újonnan megjelent

idegen nyelvű munkákból is. Az egyház missziói munkáját megelőzi az egyházfüggetlenségéért vívott küzdelmeinek ismertetése. Találkozunk azokkal a tiltakozásokkal, amelyeket a keleti egyház a római és a protestáns egyház irányában hangoztatott és amelyeknek éle a jelent is érinti. Bár a jelenlegi helyzetben a keleti egyház az állami hatóság támogatását is igénybe veszi, a szekták elleni harcban, mégis theologailag speciálisan képzett harcosokat is küld már a megtámadott területekre. A theológiákon különös figyelmet fordítanak most már nemcsak az apologiára; hanem a lelki igény kielégítésére is. Az új biblia fordítás felett való örvendezéstől csak egy lépés kell addig, hogy mint a római egyház a hívek kezébe adta az Újtestamentumot, a keleti egyház is ezt sűrjessze. Egyebekben a református körökben jól ismert iratterjesztési kérdés a keleti egyház munkájában is előtérben van. A Román Kultura kiállításával kapcsolatban aggódó szívvel számolnak be arról, hogy a vallásos irodalomnak nincs még méltó helye. Kevés a vallásos könyvek olvasója, részben azért, mert a gör. keleti ember megelégszik az egyház által nyújtott szertartással, részben, mert a vallásos könyv iránti izlése fejletlen. A szerzők saját költségükön vallásos könyveket kiadni nem kockáztathatnak, vagy ha igen, akkor igen szánalmas kiadásban, mert ma vallásos írásból nem lehet megélni. Ezért sürgeti az iratterjesztésre egy olyan központi szervezet létesítését, mely az egyes püspökségek területén megjelent könyveket a másik területén is ismertté teszi és terjesztik és a legerősebb sajtóhadjáratot indítják a vallásos könyv érdekében. Ez a terv a modern gyülekezeti missziói áldásaképen született már meg. Az iratterjesztés eszközével akarják a külsőképen vallásukhoz tartozó lelkeket magukhoz kapcsolni. A munka felülről elindult lefelé s az új gondolat egyszer csak az utolsó kis faluig is elérkezik.

Jellemzően nagy figyelmet fektetnek az elemi iskolai vallásos könyvre, melyeket theologiai tanárok irtak. Ha azt a fővárosi vasárnapi iskolai missziót említjük meg, melyet gör. keleti egyetemi hallgatók végeztek és a keleti egyház Bucurest külvárosi misszióját, vallásos énekkarok hangversenyét, a román gör. keleti ifjuság egy nagy küldöttségének a jugoszláviai gör. keleti kongresszuson egyik román püspök vezetésével való részvételét, akkor képet adunk arról a mozgalmas munkáról, amely *módszereiben* sokat tanult protestáns bel és külföldi munkától.

A római egyház módszerére vall azonban az a legújabb főhatalósági rendelkezés, hogy a keleti egyház tegyen meg mindent a vegyes házasság megakadályozására, s utasitassanak a lelkészek e tekintetben jó tanácsokkal, hogy ha nem sikerül a másik felet sem-

miképpen sem a keleti egyház tagjának megszerezni, akkor vegyen nyilatkozatot, hogy a születendő gyermeket átadja a gör. keleti hitre, ha ez nem lehetséges, akkor minden pásztori munkájával azon legyen, hogy az a házasság létre ne jöhessen. A keleti egyház, mint államegyház e tekintetben is a kormány támogatását is kérte.

A görög keleti egyház főtanácsa (synodus) élénk figyelemmel kíséri a kisebbségi egyházak életét. Anyagi és kulturális helyzete pedig statisztikai adatokban is rendelkezésére áll. Ezt a megismerő munkát nekünk is el kell végeznünk magunkról, magunkért és róluk jövőnk érdekében. És végeredményében boldogok vagyunk, hogy Isten a mi munkánkat is felhasználja arra, hogy az *evangélium* terjesztése széles mezőkön sürgőssé váljék.

Molnár Károly.

Egyházkerületi lelkészértekezéslet.

Nov. 16-án tartotta egyházkerületi lelkészértekezésletünk évi közgyűlését Nagyváradon, melyen a közgyűlés tagjai 3 kivételével mind megjelentek. A közgyűlés előtt a választmány ülésezett, mely elhatározta, hogy az egyetemes gyűlést alkalmas időben és helyen összehívja, illetve ennek összehívásával a Püspök urat, mint elnököt megbizsa. Meglepetéssel vettük tudomásul, hogy az erdélyi egyházkerület lelkészértekezlete arra a megkeresésünkre, melyet a múlt év áprilisában aziránt küldött választmányunk, hogy a két egyházkerület lelkészértekezlete alakítsa meg a Romániai Református Lelkészek Értekezletét, mind e mai napig válasz sem érkezett. Éppen azért felkéri az Elnökséget, hogy ezt az egész lelkészi karra nézve nagyfontosságú ügyet személyesen beszélje meg az erdélyi lelkészértekezéslet elnökségével. Az erdélyi lelkészértekezésletnek arra az értesítésére, mely szerint január 11-én tudományos tanfolyamot és lelkészi konferenciát tart, kimondja, hogy testületileg nem vehet részt, hanem a részvételt kinek-kinek egyéni ügyévé teszi.

Az egyházmegyei értekezletek és körök jövő évi munkatervével kapcsolatban elhatározta, hogy a tárgyalandó kérdéseket az egyháztörténet köréből veszi, tekintettel a debreceni Kollégiumra, mely 400 éves fennállását ünnepli és amely egyházkerületünkre is éreztette áldásos hatását nagyszámu partikulája révén. Azonkívül a szórványok ügyét teszi közös kérdéssé és az elmaradt egyházfegyelmi történelmi kérdést azokban az egyházmegyékben, melyekben ezt még nem dolgozták fel.

A múlt évi számadás elfogadása után megállapította a jövő évi költségvetést, melynek keretében 3000 Leit vett fel pályadíjakra.

Ezekon kívül még néhány közgyűlési tárgyat készített elő a választmány.

A közgyűlés énekekkel, bibliaolvasással és imádsággal kezdődött s Püspök urunk megnyitó beszédet mondott. Magasabb lendület szükségességét hangoztatta a lelkészi karra nézve, melynek kezében nagy értékek vannak. Egyházunk külső és belső élete, bár vannak fölemelő jelenségek, sok tekintetben hanyatló. Ezért elsősorban nekünk kell a felelősséget viselni, amihez és hivatásunk teljesítéséhez sok erőt nyerhetünk egymástól. Ez minden lelkészi összejevetelünknek egyik célja.

A titkári jelentés előtt Peleskey Sándor lendületes beszéddel üdvözölte Püspök urunkat 50 éves lelkészi jubileuma alkalmából, melyre meghatottan mondott köszönetet. Hangsúlyozta, hogy mélyen átérzi azokat a lelki tusakodásokat, melyeket a lelkészi kar tagjainak nemcsak a lelkiekért, hanem az anyagiakért is vivni kell. A szíve elszorul, mikor a nagy szükségben levő lelkészeket látja. Kéri a lelkésztestvéreket, hogy hátralévő idejére adják meg tovább is ezt a megbecsülő szeretetet és kéri Istent, hogy a soha eléggé meg nem becsülhető lelkészi kart áldja meg az Isten az Ő áldásának bőségével.

A titkári jelentés bőségesen ismertette az egyes lelkész körök és egyházmegyei lelkész értekezletek munkásságát és helyzetét, melyet a közgyűlés köszönettel vett tudomásul és határozatában kimondta, hogy minden kör — ha csak elkerülhetetlen akadálya nincs, — félévenként és minden egyházmegye évenként legalább egy értekezletet köteles tartani, melyekről 14 nap alatt jelentést köteles küldeni az egyházmegye, illetve a kerületi elnökségnek s az egyházmegye is a hozzá érkezett jelentések alapján szintén a kerületi elnökségnek.

A lelki és szellemi, illetve tudományos munkálkodásról Debreceni István tette meg jelentését, melynek kapcsán sajnálattal állapította meg a közgyűlés, hogy a 44 lelkészi körből 7 nem működött és ezenkívül egy — bár működött, de nem foglalkozott szellemi ügyekkel, — az egyházmegyék közül pedig kettőnek nem jutott ideje más tárgyak miatt a szellemi ügyekkel foglalkozásra. Felhívta e nem működő köröket a munka mielőbbi megkezdésére és eddigi mulasztásaik pótlására. Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyházmegyei lelkész értekezletek tartama egy egész nap legyen, mely alkalommal a gyülekezet részére rendezzenek vallásos összejeveteleket, továbbá, hogy a szellemi ügyekről az előbbi határozat értelmében a szellemi ügyeket vezető alelnökhöz is küldjenek jelentést.

A lelkészi nyugdíjintézet ügyében beérkezett javaslatokkal

kapcsolatban kimondotta, hogy azokat átteszi a nyugdíjintézet végrehajtó bizottságához, hogy az egyházkerület elé terjesztendő javaslatában azok figyelembevételével tegye meg előterjesztését.

Előfizetési felhívás.

Igehirdetésünk felelősségteljes munkájában régóta szükségét érezzük egy megbízható Írásmagyarázatnak. Tiszta igehirdetés jó kommentár nélkül el sem képzelhető. Lelkipásztori munkámban semminek sem vettem olyan nagy hasznát, mint Kálvin klasszikus Kommentárjának. A latin vagy németnyelvű kiadás nehezen, drágán s így is csak egyesek részére hozzáférhető.

Ez a szükség és felelősség indított arra, hogy lelkipásztor testvéreimnek a *Kálvin Kommentár* magyarnyelvű kiadásával segítségére legyek. Egyelőre az *újszövetségi rész* kiadására gondolok, ami hat, egyenként 500 oldalas kötetben jelennék meg. A fordítást az eredeti latin szövegből elismert munkaerők végzik.

Szándékom értékének közelebbi megismerése céljából már karácsonyra egy próbakötetet adok ki, a Timótheushoz irt két levél magyarázatát 10 iv, vagyis 160 oldal terjedelemben, rendes 8-ad rét könyvalakban, finom famentes papírra nyomva, Szabó András kitünő fordításában. A könyv a később megjelenő sorozatba beilleszthető lesz, mivel nyomdai előállítása azonos lesz a későbbi kötetekével. Az egész sorozat a jövő év elejétől kezdve jelenik meg évenként két-két ötszázoldalas kötetben, melyre előfizetést külön fogok hirdetni, miután lelkésztestvéreim személyesen meggyőződnek a Kálvin Kommentár értékéről.

A Timótheus-kötet előfizetési ára: 100 lei. Megrendelhető utánvétellel. A könyv dec. 15-én küldetik szét. Már sajtó alatt van.

Előjegyzési cím: Ref. Lelkészi Hivatal Odorheiu (jud. Odorheiu).
Határidő: 1938 november 30.

A Tim. levél a megfáradt gyülekezetnek szól, azért kezdem az ajánlást a mi megfáradt gyülekezeteink lelkipásztorai részére ezzel a levéllel. — Odorheiu—Székelyudvarhely, 1938 október 31.
Dávid Gyula, ref. lelkész, theol. m. tanár.

Egyházkerületi közgyűlésünk november hó 23-án lesz, megelőző napon pedig a különböző bizottságok tartják üléseiket.

Hangverseny harmonium
12 változattal olcsón eladó.
Oradea — Nagyvárad, strada
Ciordaş 19.

HIREK

Egyházmegyei Nőszövetségi Konferencia és Közgyűlés. A nagybányai egyházmegye nőszövetsége november 10-én konferenciát és közgyűlést tartott a helybeli és vidéki kiküldöttek szép érdeklődése mellett. A konferencia a 69. dicséret közös érdeklődéssel kezdődött, mely után Boros Jenő esperes tartott bibliamagyarázatot a Lukács ev. IX. részének 1—2. versei alapján és kérte Isten áldását a konferencia munkájára. Majd Kanizsai Jenőné e. m.-i. nőszövetségi elnöknő nyitotta meg a konferenciát és közgyűlést hatásos beszédével melyben felhívta a nőszövetségeket a szatmári főgimnázium és a nagyváradi árvaház hatékonyabb támogatására. Továbbá az egyházközségek vezetőit, hogy ahol még nincsen alakítsák meg a nőszövetségeket, ahol megvan, ne hagyják meghalni a nőszövetségi munkát s ha sok akadállyal kell is megküzdeniök, ne veszítsék el a türelmüket, mert Isten megáldja igyekezetüket, hogy szeretett egyházunknak egy jobb, boldogabb, hitteljesebb élet kifejlődésében a segítségére lehessünk. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kovács Károlyné—Percz Ilona »Nők a munka mezején« címmel tartott nagyszabású előadást. Ungerné — Asztalos Boriska pedig Lorántffy Zsuzsánáról, a református nők eszményképéről beszélt, magával ragadva a hallgatóságot, míg Kürthy Károly e. m.-i missziói előadó »Lelket hódító megbiztatás« címen tartott költői nyelven megírt értékes előadást. Az előadókat melegen ünnepelték a

résztevők és mindhármójuknak hálás köszönetet szavaztak. A konferencia lezajlása után tartott meg az egyházmegyei nőszövetség közgyűlése, melynek rendjén a titkári és pénztári jelentéssel kapcsolatban felhívta a közgyűlés az egyházközségi nőszövetségeket a tagdíjak beküldésére, hogy az egyházmegyei nőszövetség is eleget tudjon tenni a nagyváradi árvaházzal és a szatmári főgimnáziummal szemben vállalt kötelezettségének. — A Saja Sándorné lemondása folytán, hálás köszönetének tolmácsolása mellett, Sárközi Lajosné választotta meg a közgyűlés az e. m.-i nőszövetség pénztárosának. Végül felhívta a jelenlevőket arra, hogy az egyházkerületi nőszövetség konferenciáján minél számosabban jelenjenek meg, esperes imájával és a XC. zsoltár közös eléneklésével fejeződött be a közgyűlés.

Lelkészbeiktatás Batizon.

Bensőséges, meleg ünneplés keretében iktatta be e hó 6-án a batizi református gyülekezet egyhangu meghívás útján választott lelkipásztorát, Miszlai János volt szatmári esperesi segédlelkészt. A beiktatási ünnepélyen a környékbeli lelkészek közül 12 jelentek meg és a helybeli gyülekezet tagjain kívül sokan vettek részt a szomszéd Szatmárról is. A beiktatási ünnepély a délelőtti istentisztelettel kezdődött, majd a gyülekezet éneke után, Boros Jenő esperes a 2 Timotheus II. részének 3. verse alapján tartott alkalmi és személyi vonatkozásokkal átszőtt beiktató beszédet, utána gyülekezet a Csecs-

kedy Károly szatmári kántor szóló énekében gyönyörködött, Mislai János beköszönő beszédét Róm. I. r. 15, és 16. verseire építette fel és határozott hitvallást tett arról, hogy szolgálatában legfőbb kötelességének a Krisztus evangéliomának hirdetését tekinti. A szónoki lendülettel előadott beszéd után imádkozott és áldást kért a gyülekezetre. A délelőtti istentisztelet keretében egy keresztelés is volt, melyet szintén az új lelkész végzett igen találó alkalmi beszéddel. Istentisztelet végeztével presbyteri diszgyűlés volt melyen a szokásos megnyitás után, Visky Ferenc felügyelő lelkész üdvözölte Boros Jenő esperest, az új lelkészt és a beiktatási ünnepélyen megjelent vendégeket. Boros Jenő esperes az üdvözlést megköszönvén, figyelmeztette őt azokra a kötelességekre, melyek reá az egyház anyagi ügyeinek vezetése terén várnak. Mislai János, megígérte, hogy az egyház mindennemű ügyeit lelkiismeretes hűséggel fogja intézni s minden tétével az egyház felvirágoztatását fogja munkálni. A beiktatás megtörténte után, Tamás P. László lelkész a gr. kat. egyház nevében üdvözölték új munkatársukat, Duchíte állami iskolai igazgató a tantestület részéről, Büte Róza VII. o. tan. pedig a református iskolai növendékek részéről köszöntötték, aki az üdvözlő szavakat megköszönve, őszinte szívet tett ígéretet arra, hogy munkatársaival jóbékességben akar élni és az egész község jólétéért és előhaladásáért akar dolgozni. Az ünnepélyes presbyteri gyűlés közös énekléssel fejeződött be. Délután ismét templomba gyülekezett az ünneplő sereg, ahol

a XC. zsoltár 1. versének közös eléneklése után, Pajzos Bálint kispaleskei lelkész mondott bensőséges, buzgó imádságot, Mészáros Anna szatmári tanítónő pedig egy szép vallásos éneket énekelt. Papp Zsigmond szatmári s. lelkész Efézus II, 8—10. versei alapján tartott építőhatású bibliamagyarázatot, Kürthy Károly halmi-i lelkész pedig verseiből olvasott fel, mélyen meghatva a hallgatóságot. Az új. Csecskedy Károly művészi orgonajátéka határozottan gyönyörködtető volt; míg Juhos László nagyszerű szavallatával ragadta el a közönséget, majd a 245. dicséret eléneklésével fejeződött be a hatalmas templomi ünnepély. Az egész napot betöltő ünnepség példás rendben folyt le, amelyért elsősorban a presbitérium tagjait és a nőszövetség derék asszonyait illeti elismerés és dicséret. Legyen ez a buzgóság és az új lelkipásztor iránt megnyilvánuló szeretet állandó, hogy pásztor és nyáj megértve és becsülve egymást, épüljön és virágozzék az anyaszentegyház.

Végvár ref. egyháza nov. 13-án ünnepelte megrenovált temploma fennállásának 50 éves évfordulóját. Délelőtt úrvacsora osztás, délután magasszínvonalú templomi ünnepély volt, melyre a testvér egyházak képviselőin kívül a szórványokból is többen összejöttek s együtt örvendeztek a jubiláló népes gyülekezettel. Az ünnepélyen Tőkés Béla lelkész szószéki szolgálata után Kádár Károly ig.-tanító ismertette az egyház 144 éves múltjának és az 50 éves templom építésének történetét. A község eredeti neve Rittberg volt. Egy

idő óta azonban Végvár nevet nyerte. A kegyelem Istene adja, hogy az ünnepelt templom s a 4 tanerős felekezeti iskolát fenntartó népes gyülekezet anyaszentegyházunknak a következő századokban is erős vára lehessen

Felhívás! Miután az Iratterjesztési Osztály által 7823-III—1938. sz. a. kiküldött felhíváshoz csatolt megrendelőlap a mai napig mindössze csak 33 egyházközségből érkezett be, felkérnek a lelkész urak, hogy azokat kitöltve postafordultával sziveskedjenek beküldeni, mert annak elmaradása esetén a szük-

séglet tekintetében nem tud tájékozódást nyerni a bizottság, ami zavarokra adhat okot.

Szabolcska Mihály sirját diszes siremléssel örökitette meg a Szabolcska Mihály emlékbizottság, melyet e hó 6-án ünnepélyesen avattak fel Budapesten a Kerepesi-temetőben. Bibliát olvasott és imádkozott Ravasz László, beszédet tartott Raffay Sándor püspök, énekelt a theol. akadémia énekkara és különböző testületek koszorút helyeztek a sirra. Közöttük a temesvári egyház is képviselte magát.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

8328—1938-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A Nemzeti-Nevelésügyi Minisztérium Dinu Elenának és Radu Sofiának inspektori megbízást adott az elemi iskolák felső tagozatában a leányok tanfolyamanak ellenőrzésére a leány- és vegyesiskoláknál az egész ország területére, a Miniszter rendelkezésére. — Oradea—Nagyvárad, 1938 november 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

8328—1938-II. sz. KÖRRENDELET, *A temesi tartomány területén lévő valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A Nemzeti Nevelésügyi Minisztérium 190430—1938. sz. határozatával megbizta a következő ellenőrző altanfelügyelőket: Temes-Torontál megye: Savoia Gheorghe, Dumitrescu Ioan, Cucuruz Ioan. — Arad megye: Târziu Iosif, Furdui Romul, Faur Iuliu. — Karas megye: Arcan Constantin. Iktatandó az érdekelt iskoláknál. — Oradea—Nagyvárad, 1938 november 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

886—1938. p. sz. KÖRLEVÉL *az első és második rendkívüli, javító és pótlelkészképesítő vizsgálatok tárgyában.* Értesitem a lelkészképesítő bizottság Nagytiszteletű tagjait, valamint az érdekelt vizsgázni kívánó jelöltek, hogy a lelkészképesítő vizsgálatokat 1938 december 19. napján, hétfőn reggel 9 órára tűztem ki. A jelöltek vizsgálatra jelentkezése Kolozsvárt a theologiai fakultáson dec. 19-én reggel 8—9 óra között személyesen történik. Vizsgázhatnak azok, akik erre a lelkész-képesítő szabályzat alapján jogosultak. A vizsgálatokra vonatkozólag a megelőző intézkedések irányadók és szigoruan betartandók. — Cluj—Kolozsvár, 1938 november hó 14. Vásárhelyi János, püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fordulhatnak.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lap példányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

**Ref. Egyházkerületünk
kiadásában megjelent**

Kisbetűs

Hangjegyes

Énekeskönyv

szines és fekete vászonkötésben

Ára 60 Lei.

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő : DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő : KOVÁCS J.

Egyházkerületi közgyűlésünk

Kerületünk november hó 23-án tartotta évi rendes közgyűlését *Sulyok* István püspök és dr *Thúry* Kálmán e.-ker. főgondnok elnöklése alatt, amikor a Máramarosszigettől Orsováig húzódó egyházvidék kétszázötvenezer reformátusának képviselőjében hat egyházmegyéből, ötven közgyűlési tag jelent meg.

Sulyok István püspök imádsága után dr *Thúry* Kálmán e.-ker. főgondnok tartott megnyitó beszédet, amelyből a következő részleteket emeljük ki.

Hangoztatja, hogy a belső élet hiányaiért nem lehet csak a külső körülményeket okolnunk. Ez nem felelne meg az igazságnak s a református lélek önmagába tekintő *s mea culpat* hangoztató beismerésének. Mert a szomorú valóság az, hogy az alaki reformátusság lélektelen életét éli hiveink nagyrésze. Megelégszik azzal, hogy reformátusként tartja őt nyilván az állam, az egyház és a társadalom, de emellett nem érzi az egyházzal szemben való lelki közösség szükségét, nem tartja magára nézve kötelezőnek az egyházfenntartás terheinek viselését, még akkor sem, ha annak jótéteményeit élvezi is. Ez a lelki sivárság sajnos nem elszigetelt jelenség, de növekedő belső baj, amelynek elharapózása egész egyházunk létalapját rendíti meg. Bennünk van a hiba, de bennünk van az élet-erő is, mely a megújodáshoz vezethet. A lelkészek, tanítók, presbiterek s a többi tisztviselők magatartása, kötelességérzete fogja egyházunk jövőjét megalapozni. Ők vannak hivatva arra, hogy Szentlélektől megteljesedve népünk nevelői legyenek. Az ő munkásságuk a ragasztó anyag, amely hiveink tömegét összetartja, a szét-hullástól megóvjá.

Az e.-ker. nevében meleg szavakkal üdvözölte *Sulyok* István püspököt nagyváradai lelkipásztori szolgálata ötvenedik esztendejében s reá az Ur gazdag áldását kérte.

A közgyűlés közel kilencven ügyet intézett el; előző nap az egyházkerületi bíróság husz esetben hozott ítéletet.

A közgyűlés este hét órakor ért véget.

A közgyűlés részleteire jövő számunkban visszatérünk.

Beszámoló az Egyházkerületi Nőszövetség konferenciájáról.

Református asszonytestvéreink *lelkitáborozásának* színhelye volt november 20—21. napjain, a váradi »Református Otthon« helyisége és diszterme. Közel 40 gyülekezetből 300 lélek gyült össze erre az áldott találkozóra. A városban is figyelmet keltett már a pályaudvaron is, a helybeli nőszövetségek megbizottai által szeretettel várt és fogadott vidéki küldöttek érkezése, kik közül sokan már szombaton délután, a többiek vasárnap reggel eljöttek, hogy első perctől kezdve résztvehessenek a *konferencia* minden bibliaóráin, istentiszteletein, megbeszélésein, előadásain, tárgyalásain. Sokan, akik szintén sóvárgó lélekkel vágyakoztak jönni, de nem jelenhettek meg, ezért csak lélekben telepedhettek oda Jézus lábaihoz, az Ő igéjére, szavára áhitattal és boldog örömmel figyelmező Máriák mellé, csak lelkileg vehettek részt abban a szent közösségben, mely annyi áldásával erősíti a hitnek és szeretetnek meg-meglazuló kötelekeit és az együvé tartozandóság Istentől szivekbe oltott, szivekbe plántált drága tudatát és nagy érzéseit. Mélyen fájlalhatják azok, kiket külső körülmények gátoltak a megjelenésben, de sokkal inkább szomorkodhatnak azok, kik sem testben, sem lélekben nem voltak itt, mert az apostol tanítása szerint: „*áron is meg kell vennünk az alkalmatosságot,*“ mert »nem tudjuk mikor jő el az embernek Fia«!

November 20-án, vasárnap a négy paróchiális körben megtartott bibliaórák: a nő és gyermeke legbensőségesebb és legzereztettebb viszonyának tudatát, meglátását és megérzését, felemelő tényét mutatták fel és irták be a szivekbe. A bibliaórákat Molnár Zoltán hegyközkovácsi-i lelkész, Osváth Ernő az otthon felügyelő lelkésze, Papp László és Récsei Ádám s. lelkészek tartották.

10 órakor a paróchiális templomokban és imaházakban »A nő missziója«, Istentől nyert hivatása, családi és gyülekezeti tevékenysége, szeretete és áldozatossága emelkedett ki, mint uralkodó gondolat és indította meg a lelkeket.

Az igehirdetők: Debreczeni István temesvári, Kovács Sándor paptamási-i, Benedek Géza csokalyi lelkészek és Szentés György bihardiószegi s. lelkész voltak.

Istentisztelet végeztével az Otthon disztermében közös megbeszélésre gyült össze minden csoport.

Debreczeni István temesvári lelkész, egyházker. belm. előadó vezetése mellett indult meg és folyt széles mederben a megbeszélés e kérdés felett: »Mit mondott nekem a mai igehirdetés?«

Délután 4 órakor »A nőszövetségi munka továbbépítése« címen Arday Aladár szalontai esperes-lelkész tartott előadást. A nőszövetségi munkában nyelvtani fokozat szerint: alap-, közép- és felső-fokot lehet megkülönböztetnünk. Alap-fokon állanak azok a nőszövetségek, amelyek megalakultak, de nem működnek. Közép-fokon azok állanak, melyeknél meg is kezdték a munkát, de inkább dologi, anyagi, mint lelki téren fejtettek ki tevékenységet. Felső-fokon azok a nőszövetségek állanak, melyekben kezdettől fogva imádkozva dolgoznak, heti bibliaórákon Istentől kérnek tanácsot ezek úgy az egyházi, mint a szociális munkában nem fáradnak, nem lankadnak meg, mert Isten velük van, az Ő segédelmével legyőzik gyarlóságukat és nincs különbség szegény és gazdag, ember és ember között; olyanok, mint a bibliai Máriák és Tábiták. Krisztus ügyéért egész szívüket, egész lelküket, egész életüket áldozni készek. A hozzászólások valóban igazolták az előadó tényeken nyugvó megállapításait.

Püspök ur felszólalásában annak a szomorító tapasztalatának adott kifejezést, hogy egyes lelkek bensőjében és családok hajlékaiban nem ég a hitnek mennyei tüze, holott izzani kell az evangélium tüzeinek, égő lelkünek kell lenni, mint a bibliai Jókebed, aki a maga hitének teljességével a legnagyobb szükségben és a legnehezebb időben is példát mutatott a hűségre.

Délután 6 órakor Vargha Gedeon vall. tan. lelkész tartott evangéliumi gazdag példákkal kísért előadást a női lelkek, általában »A Nőszövetség egyházzvédelmi, kulturális és népvédelmi« Istentől kívánt munkájáról.

8 órakor: művészi szép estély zárta be a konferencia első napját.

Berde Mária tanár és író három mély tárgyú vallásos költeményét, Kirjákné Kovács Emma a »Jövő« belső munkatársa »Fegyverkezzünk a bűn ellen« szabad előadását és Losonczy Nagy Ilonka író Erzsébet doktor c. novelláját figyelemmel hallgatta a közönség; H. Csighy Ella műdalait, Wechsler Illy zongoraszámait hálás tetszéssel jutalmazta a hallgatóság. Az estélyt Vitályos Ilona vezényletével a »Kálvin kórus« fejezte be a Király himnusz eléneklésével.

November 21-én: a négy csoportban megtartott bibliaórákon »A nő és férje« kapcsolatait az őstörténetből indulva ki, vezették le a felkért lelkészek.

A bibliaórákat Nagy Zoltán kisjenői, Molnár Károly mezőtelegyi, Orth Imre biharpüspöki és Facsar Gyula pusztajlakai lelkészek tartották.

10 óraker: »A nőszövetség és a sajtó« címen Orth Győző belmissziói titkár tartott figyelemmel hallgatott előadást.

11 óraker: »A nő és a misszió« címen Szilágyi Sándor panti-kotai lelkész tartott előadást.

A konferencia néhány előadását az idő előrehaladottsága miatt megbeszélés nem követhette.

A konferencia déli 12 óraker véget is ért. Szivekből szivekhez és Istenhez szállt a bucsuének: „Isten velünk — viszontlátásra!”

*

A konferencia befejezése után az Egyházkerületi Nőszövetség tartotta meg közgyűlését Pappszász Lajosné elnöknő vezetésével. Elnöknő meleg szeretettel üdvözölte a közgyűlés tagjait. Szólt a nőszövetségi munka belső és külső akadályairól. Óhajtandó, hogy a munka ujjászülessen. Közönyösséget, kicsinyes akadályokat, krisztusi lélekkel háritsanak el a Nőszövetségek tagjai. Vegyék gondjaikba az anyákat, a gyermekeket, gyűjtsék össze, — az elhanyagoltakat gyermekotthonokba, hogy megmenthessék őket. Kivánatos a diakonisszák beállítása, varró- és szövőtanfolyamok felállítása. Imádkozzunk és dolgozzunk!

Ezután Balajthy Jenőné titkár terjesztette elő jelentését. Gátló akadályai voltak a missziói munkának, a nőszövetségi eredményesebb tevékenységnek. Egyházker. Nőszövetség körlevélben hívta s kérte fel Árvaház részére gyűjtendő adományok ügyében a Nőszövetségeket. — Karácsonyi vásárt rendezett, mely 6000 *Leit* eredményezett az Árvaház javára. Az érmelléki egyházmegye 24 gyűlekezetében állott meg a nőszövetségi munka. Közgyűlés kéri a Nőszövetségeket, ne lankadjanak e szeretetmunkában.

A titkári jelentés meleg szeretettel emlékezik meg az Árvaházról, ennek kibővítéséről, mely lehetővé tette 26 árva gondozását, az Árvaház nevelői munkájáról, a gyűlekezetek, a nőszövetségek és jóltevők természetbeli és pénz adományairól. Jelentést a közgyűlés tudomásul vette.

Jóváhagyta a közgyűlés Szabó Pálné Papp Margit pénztáros jelentését s megállapította a költségelőirányzatot.

Sajnálattal vette tudomásul Ajtay Béláné egyházker. nőszövetségi tag, valamint özv. Szaplóczay Bertalanné ellenőr lemondását. Érdemeiket jegyzőkönyvében örökíti meg. A megüresedett helyekre egyhangulag Gyémánt Eleknét és Kovács Lászlónét választja meg.

Végül Debreczeni István egyházkerületi belmissziói előadó bensőségteljes szavakban tolmácsolja az egyházkerületi Nőszövetség mely

és hálás köszönetét a konferencia rendezőségének, a várad-ujvárosi Nőszövetség elnöknőjének és áldozatos tagjainak a példaszerű ellátásért és vendégszeretetért, az előadóknak és résztvevőknek önzetlen fáradozásukért.

A konferencián »Isten hallatta velünk szavát, hogy tanítson minket!« »Övé a hódolat, a dicséret!« Azért mindenekfelett: »Annak, aki véghetetlen bőséggel mindeneket megcselekedhetik a mi bennünk munkálkodó erő szerint: Annak legyen dicsőség az egyházban, a Krisztus Jézusban nemzetségről-nemzetségre örökkön-örökké!« (Eféz III., 20—21.)

FELHIVÁS

valamennyi lelkipásztor-testvérünkhöz a ref. lelkipásztor-írók könyvkiállításának megrendezése tárgyában.

Értekezletünk elnöksége elhatározta, hogy az 1939. január 11—16. között tartandó theologiai tanfolyamunk, lelkészi konferenciánk és közgyűlésünk alkalmával kiállítást rendez a ma élő lelkipásztorok irodalmi munkásságának alkotásaiból. A kiállítást könyvvásárral kapcsolnánk össze. A kiállítás megnyitása 1939. január 15-én délben lesz a nagyközönség jelenlétében.

Kiállításunk csakis abban az esetben tartható meg, ha azok a lelkipásztorok, akiknek irodalmi alkotásaik jelentek meg, azokat a kiállítás céljaira beküldik. Kiállításunkon minden ma élő lelkipásztor vagy lelkészjellegű egyháztagunk részt vehet, sőt ezeket kérjük is, hogy a kiállítás érdekében minden eddig megjelent könyvüket, füzetüket, kiadványukat küldjék be. Mivel a kiállításon a lelkipásztorok által szerkesztett lapokat és folyóiratokat is beakarjuk mutatni, kérjük a szerkesztőket, hogy az általuk szerkesztett lapok néhány számát is sziveskedjenek beküldeni. Mivel a kiállítás katalógusában a ma élő lelkipásztorok minden irodalmi alkotását felakarjuk sorolni, tisztelettel kérjük, hogy a könyvek és folyóiratok mellett minden lelkipásztor küldje be önállóan megjelent köteteinek és füzeteinek teljes jegyzékét, hogy így legalább a katalógusban fel tudjuk tüntetni mindazoknak a műveknek a címét, amelyet lelkipásztor-testvéreink irtak. Nemcsak az egyházi, hanem a világi vonatkozású művek beküldését és jegyzékbe foglalását is kérjük.

Nagyon szeretnénk, ha a kiállítás anyaga a kiállítás után is együtt maradhatna, mint egyházkerületi értekezletünk könyvtárának alapanyaga. Elnökségünk gondoskodna arról, hogy lelkipásztor-test-

véreink irodalmi munkásságát dokumentáló anyag megfelelő módon kezeltessék és gyarapíttassék. Éppen ezért kérjük azokat, akik műveiket megküldik, hogy azokat adják át a kerületi értekezlet tulajdonába. Amennyiben valaki valamely művét nem tudná értekezletünknek ajándékozni, kérjük, hogy ezt a körülményt a munka beküldése alkalmával szíveskedjék külön megjegyezni.

A kiállítás anyagát és a munkák jegyzékét legkésőbb 1938. december 15-ig kérjük beküldeni értekezletünk titkárának címére (Cluj, Ref. Kollégium).

Megvagyunk győződve, hogy lelkipásztor-testvéreink készséggel fogják pártolni kiállításunk gondolatát és ezzel együtt megvetik az alapját az egyházkerületi értekezleti könyvtárnak is. Ugy éreztük, hogy a megrendezendő kiállítás nem fog szégyent hozni lelkészi karunkra, hanem a szélesebb közvélemény előtt is dokumentálni fogja, hogy ezekben a nehéz időkben sem szünt meg lelkészi karunk az igazi egyházi és világi irodalmat ápolni.

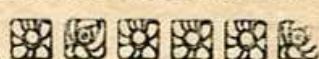
Cluj—Kolozsvár, 1938. október 31. Atyafiságos üdvözléssel:

Vásárhelyi János,
püspök, elnök.

László Dezső,
titkár.

HIREK

A nagykárolyi egyházmegye gyűlései. Az egyházmegyei közgyűlés, — melyet dr Kölcsey Ferenc egyházmegyei gondnok jegyzőkönyvben megörökítendő beszéddel nyitott meg — november 10-én volt Nagykárolyban. Gönczy Sándor esperes jelentése megemlékezett a nagy Kölcsey 100 éves haláláról, a magyar reformátusok augusztus havi világgyűléséről. Gyülekezeti s belmissziói statisztikai adatok, az egyházközségek erejének gyengülését adják tudtunkra. Kegyelettel emlékezett meg a közgyűlés a jelentés kapcsán Szabó Lajos domahidai, Végh József volt érmihályfalvai és Balogh Ferenc volt margittai lelkészek egyh.-megyénkben történt elhunytáról s néhány perces felállással áldozott emléküknél. Számvevőszék az egyházak pon-

tos számadásáról és nagy kintlevőségekről tett jelentést. Javaslataira határozattá lett, hogy behajtási jogsegélyért keressék meg főhatóságunk útján a tartományi igazgatóság is. Belmissziói bizottság az adott körülmények között a hivek traktátusokkal való ellátását szorgalmazza. A belmissziói év határidejének megváltoztatására tett javaslatot közgyűlés elfogadja s kéri egyházkerületet, hogy a munkák összefüggőbb és természetszerűbb képe miatt a szeptember 1-től augusztus 31-ig terjedő évre állíttassa be a belmissziói év jelentését. Tanügyi jelentés a tanítók komoly, lelkiismeretes munkáiról ad számot. Elfogadta közgyűlés a nyugdíjintézeti alapszabály módosításáról beterjesztett lelkész-értekezleti javaslatot. A tanító-

köri gyűléseket pedig négyre kéri leszállítani olyképpen, hogy a negyedik az egyetemes egyházmegyei legyen. Személyi változások alig voltak. Diószeghy Károly domahidai lelkész választása megerősítést nyert, Domahidy Sándor világi aljegyző hivatali esküt tett. A kismajtényi egyházközség visszakapta önkormányzati jogát s az egyházközségek felterjesztéseinek elintézése után énekléssel és esperes imádságával ért véget a gyűlés. A lelkészértekezlet titkári jelentését Kiss Ferenc terjesztette elő. Köri gyűlés a múlt évben a II. körben Érdengelegen, a III. körben Királydarócon volt. Utóbbi helyen a kiosztott kötött tételről Lengyel József adta elő tanulmányát, mit az egyetemes összejövetele is megismételt. Nyugdíjintézeti alapszabálymódosítás ügyében Peleskey Sándor előadása nyomán fogadta el értekezlet a felterjesztendő javaslatokat, melyszerint matematikai mérlegen építtessék fel az intézet, módosíttassék az alapszabály, a kiküldött bizottságban világiak csak szakértőként legyenek s az értékelő bizottságnak legyen tagja minden esperes és a lelkészi értekezlet 1—1 kiküldöttje. Az ellenőr pénztári jelentése után Peleskey Sándor helyébe kerületi kiküldöttnek Vöröss Zoltánt választotta meg az értekezlet. Birósági és bizottsági ülések október 26-án voltak, amikor bíróság három fegyelmi és két közigazgatási ügyben hozott határozatot.

K. L.

A nyugdíjintézet alapszabály-módosítása. Az egyházkerület nov. hó 23-ki közgyűlése foglalkozott ismételten az új nyugdíjintézeti alapszabály mó-

dosításának kérdésével, miután azt több egyházmegye lelkészi és tanítói értekezlete felterjesztésében kérte. Ezek a felterjesztések nagyrészt a közgyűlést megelőző napokban érkeztek be és így a végrehajtó bizottságnak a legjobb akarat mellett sem áll módjában azokat tanulmányozás, feldolgozás tárgyává tenni. Erre tekintettel az egyházkerület közgyűlése úgy határozott, hogy a beérkezett javaslatok feldolgozásával illetve a szükséges előmunkálatok elvégzésével megbizsa a püspöki hivatal szaktisztviselőit és az így elkészített anyagot terjeszti egy szűkebbkörű bizottság elé letárgyalás végett, hogy annak alapján az egyházkerület közgyűlése, vagy annak hiányában az egyházkerület igazgató tanácsa a legközelebb tartandó ülésen meghozza a maga végleges határozatát. Minden remény megvan arra, hogy ez a sokat bírált és vitatott kérdés most már véglegesen nyugvópontra jut. Arról meg lehet győződve minden nyugdíjintézeti tag, hogy a módosítással összefüggő javaslatok a legnagyobb körültekintéssel készülnek, rövid időn belül az igazgatótanács elé kerülnek. Itt említjük meg, hogy a nyugdíjintézet 1939 évi április hó 1-től 1940 március hó 31-ig terjedő időre szóló költségvetés szerint, — amit az egyházkerület közgyűlése elfogadott, — tagdíjként a nyugdíjintézeti tagok jövedelmének 10 százaléka iratott elő.

A Debreceni Prot. Lap új szerkesztőséget kapott, amennyiben a lap főszerkesztője Révész Imre püspök, felelős szerkesztője pedig Uray Sándor egyházker. főjegyző lett.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

8829—1938.-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Az elemi iskolai felügyelők (inspektorok) beosztása Szamos területén a következő: *Radu V. Stefan* irodai felügyelő és Bihar m. *Chintoanu Vasile* ellenőrző-felügyelő Szilágy, Szatmár és Máramaros megyékben. *Pop Dariu* ellenőrző-felügyelő a kisebbségi iskolákban az egész tartományban. — Oradea-Nagyvárad, 1938 november 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

8188—1938.-IV. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nagytiszteletű Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Tudomásvétel és alkalmazkodás végett közlöm a közoktatásügyi és kultuszminisztérium 46,339—1938. sz. rendelkezését a következőkben:

»A nemzeti egyházak és a többi egyházak vagyonának és jövedelmeinek leltározásáról szóló és a Monitorul Oficial 1934. évi július 17-iki 162. számában megjelent törvény a 2. cikk II. bekezdésében kötelezi az összes egyházak alkotó részeit, hogy minden év december havában közöljék a vallásügyi minisztériummal az említett törvény tárgyát képező vagyonban, jövedelemben és leltárban történt minden változást.

Ezért kérjük, sziveskedjék felhívni a püspökség alkotó részei vezetőinek a figyelmét arra a kötelezettségükre, hogy minden a leltárjukban és a jövedelmeikben történt változást közöljenek velünk december hónap folyamán. A vonatkozó iratokat az egyházkerületi közigazgatás útján egyesítve, nem pedig külön-külön kell felterjeszteni és a törvényben előirt szerveknek kell láttamozni.

Azon intézményeket, amelyek semmi ilyen változást nem jelentenek, úgy fogjuk tekinteni, hogy helyzetük az előző évhez képest változatlan; ez az illető vezető és láttamozó szervek felelősségére történik. Hasonlóképpen be kell küldeni a folyó év költségvetésének másolatát az egyházkerület minden alkotó részétől.

Ezek az intézkedések vonatkoznak a prépostságokra, apátságokra és általában minden szerzetes rendre és egyesületre « Aláírások.

Fenti rendelkezés, valamint az abban hivatkozott törvény 2. cikk II. bekezdése értelmében, mely szerint az ezen törvény alá tartozó leltár, vagyon és jövedelem állapotában bekövetkező bármely változás a vallásügyi minisztériummal minden év december havában közlendő, felkérem minden nt. Esperes urat, hogy saját hatáskörében az alábbi intézkedéseket megtenni sziveskedjék:

1. Mindazon egyházközségeknek (leány-, fiók-, társegyház) és intézményeknek (iskolák, pénztárak, stb.), melyek az 1934. évben bevallást eszközöltek, 2—2 példányu költségvetési nyomtatványt rendelkezésére bocsátok azzal, hogy azok román nyelven kiállítandók az egyházközség, illetve az intézmény 1938—39. évi költségvetése alapján. Ezen két példányu nyomtatvány közül a másolat az

egyház irattárában visszatartandó, másik példánya pedig hivatalomhoz eljuttatandó, a Nt. Esperesi Hivatal útján.

Kihangsulyozom, hogy az 1938—39. évi költségvetés másolatát minden egyház és intézmény köteles betérjeszteni az 1938 jan. 1 — 1939 márc. 31-ig terjedő időre összeállítva.

2. Mindazon egyházak vagy intézmények, melyeknek vagyoni helyzetében vagy jövedelmi viszonyában a legutóbbi bevallás óta változás történt, kötelesek ezt a változást ugyancsak a hivatalom által rendelkezésükre bocsátandó 3 példányu jelentésben, román nyelver elkészíteni és a Nt. Esperesi Hivatalba ezen jelentésekből 2 példányt eljuttatni, míg a harmadik az egyházi irattárban őrizendő.

Az egyházközségek által fenti pontban foglalt bejelentésekben azok a változások veendőek fel, amelyek az 1934. évi vagyonevállás alkalmával az 1., 2., 3., 4., 5., 6. számú kimutatásokban, azaz leltárakban, továbbá amelyek, mint jövedelmek a II. és III. sz. nyilatkozatokban vétettek fel és azok állapotában állott be.

Az 1., 2., 3., 4., 5., 6. sz. kimutatások és II. és III. sz. nyilatkozatokra vonatkozó változások jelentése csak ott és azon esetben állítandó ki és küldendő be, ahol az eredeti bevallást, illetve a múlt évben esetleg beállott és akkor jelentett változást is figyelembe véve, újabb tényleges változás történt.

3. Az I. számú nyilatkozatban történt bevallás, az egyházi tisztviselők jövedelmére vonatkozott. Az ezekben történt 1938. évi változások a fenti kimutatástól függetlenül külön ugyanolyan nyomtatványon történnek most is, mint az eredeti bevallások voltak és az idevonatkozó nyomtatványokat is a lelkészek, tanítók stb. részére 2—2 példányban eljuttatom, amelyek a Nt. Esperesi Hivatalba küldendők a kitöltés után. **(Az egyházak részére kiküldött hasonló rendelkezésben tévesen közöltett, hogy ezen kimutatásokból 3—3 darab szükséges és hogy azok közzül egy levéltárban őrizendő és 2—2 küldendő a Nt. esperesi hivatalba.)**

Az I. számú egyházi hivatalnokok jövedelmére vonatkozó újabb bejelentések is csak azon személyeknél eszközözendők, kiknek jövedelmében a folyó évben tényleges változás történt.

Az előbb említett és az érdekelt egyházközségek, valamint egyházi tisztviselők részére szükséges ezen nyomtatványokat a megfelelő példányban hivatalom egyidejűleg külön csomagban posta útján rendelkezésére bocsátja, a Nt. Lelkeszi Hivataloknak. (Ugy a folyó évre szóló költségvetési nyomtatványokat, mint az egyházak vagyoni és jövedelmeinek változásai bejelentésére szolgáló jelentő-iveket, nemkülönben az egyházi tisztviselők részére a jövedelem bevallási ivateket.) — De a megküldött nyomtatványokon kívül a Nt. esperesi hivatalok rendelkezésére bocsájtottam még fölös számú nyomtatványokat is arra az esetre, ha valahol szükségessé válna s így azok közvetlenül ott szerezhetők be.

Ezen nyomtatványok azonnali kitöltéséről minden Nt. Lelkeszi Hivatal haladéktalanul gondoskodik. A jelen-

tések kiállítására, nemkülönben azoknak láttamozására vonatkozólag is, ugyanazon rendelkezések állanak fenn, mint amelyek az elmúlt évben voltak.

A jelentések és nyilatkozatok az azon feltüntetett különböző hatóságokkal megfelelő eljárás és megpecsételést követően láttamozni el ne mulasztassanak.

Amennyiben ezen bejelentések a miniszteri rendelkezés értelmében összesítve eszközözlendők, kérem a Nt. Esperes urakat, hogy egyházmegyénként külön-külön összesítő kimutatásba foglaltassanak:

- a) a költségvetések;
- b) az egyházak vagyon és jövedelem változásait feltüntető jelentések;
- c) az egyházi tisztviselők jövedelme változásairól eszközölt bejelentések.

Mindezen összesítő kimutatások a megfelelő egyházközségek és egyéni vallomások alapján, az egyházközségek alfabétikus sorrendje szerint állítandók össze 2—2 példányban.

Az ilyenképen összegyűjtött jelentések az Esperesi Hivatal által hivatalomhoz legkésőbb december hó 20-ig minden további sürgetés bevárása nélkül okvetlen eljuttatandók, hogy a Püspöki Hivatalnak is ideje legyen a további szükséges összeállításokat megejteni.

Kihangsulyozom, hogy semmiféle késedelmi okot nem veszek figyelembe és a jelentéseknek a fenti december hó 20-iki határidőig való beküldéséhez feltétlenül ragaszkodom. *Felhívom ennél fogva az összes Nt. Esperesi Hivatalokat, hogy az általuk eszközözlendő összesítő kimutatások elkészíthetése céljából — az egyes jelentéseknek hozzájuk való beküldésére ugyancsak megfelelő határidőt megállapítani és azt az egyházközségekkel haladéktalanul közölni sziveskedjenek.* Amennyiben mégis előfordulna valahol, hogy a jelentések nem érkeznének be az előirt időre a Nt. Esperesi Hivatalokhoz, úgy a mulasztó egyházak vagy lelkészek terhére azok elkészíttetéséről és beszerzéséről külön kiküldött útján gondoskodjanak, biztosítván így a jelentéseknek az összesítő kimutatásokkal együttesen az általam előirt határidőre való beküldését.

Fentiekre vonatkozólag minden Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatal intézkedéseinek megtételét ismételten kérem és várom.

Oradea—Nagyvárad, 1938. november hó 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

8692—1938-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm az alábbi 218,276—1938. sz. miniszteri rendeletet: »Avem onoare a vă face cunoscut că Onor. Marele Stat Major prin adresa No. 4567 din 20 Octomvrie 1938., ne face cunoscut că cele mai multe infracțiuni la viza livretelor sunt comise de către funcționari sau profesioniști. In conformitate cu Regulamentul Mobilizării Armatei, ofițerii de rezervă, subofițerii și trupa sunt obligați a viza anual carnetele Md. E. 1 și respectiv livretele Md. E. contrar sunt considerați ca infractori și pedesiți cu închisoare, dela 15 zile la 2 luni conf. art. 224 bis din Codul Justiției Militare. Vă aducem la cunoștință că

Ministerul Educațiunii Naționale consideră ca o datorie de onoare ca în rândul membrilor corpului didactic și a funcționarilor săi să nu se găsească nici un infractor la viză și de aceea vă rugăm să impuneți tutoror funcționarilor și membrilor corpului didactic dela școlile pedinte de Autoritatea Dvs. să se prezinte pentru viză la datele fixate în acest scop, controlând indeplinirea acestei obligațiuni și raportând de urmare.»

Ezen rendeletben a miniszter felhívja az összes tanszemélyzet figyelmét, akik tartalékos minőségben évenként katonai jelentkezésre vannak kötelezve, hogy ezen kötelezettségüknek pontosan tegyenek eleget s hivatalomnak jelentsék, hogy mikor tettek eleget jelentkezési kötelezettségüknek. Oradea—Nagyvárad, 1938. november 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, sk. püspök.

8691—1038-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a Nemzeti Nevelésügyi Minisztérium 204,637—1938-II. sz. rendeletét: »Vă rugăm să comunicați tutoror școalelor de toate gradele de învățământ, ca trebuie să indepărteze din școală, imediat — fără a mai aștepta ordinul Ministerului — pe toți elevii cari vor fi dovediți că activează în organizațiuni subversive, oprite de Lege. Direcțiunile sunt datoare a lua, din oficiu, aceste măsuri și în urmă a raporta Ministerului. In caz de neexecutare Ministerul face răspunzător pe directori, de neglijență.« Azaz: azokat a tanulókat, akikről kiderül, hogy a törvénytől betiltott felforgató szervezetekben vesznek részt, azonnal el kell távolítani az iskolából, a miniszteri jóváhagyás bevéárása nélkül, a miniszternek teendő utólagos bejelentés mellett. A rendelet végrehajtásáért az igazgatók felelősek. Oradea—Nagyvárad, 1938. november 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, sk. püspök.

8577—1938-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a Nemzeti Nevelésügyi Minisztérium alábbi rendeletét: »No. 206,218—938. Vă rugăm să puneți în vedere tutoror școalelor de toate gradele de învățământ, că trebuie să-și procure harta României cu noua împărțire în ținuturi administrative sau să-și desemneze pe hărtile existente, granițele acestor ținuturi. Semnături«. Az összes, minden fokozatu iskoláknak be kell szerezni Románia térképét az új tartományi beosztással vagy a meglevő térképekbe be kell rajzolni ezeknek a tartományoknak határait. Hogy ez megtörténhessék, az összes iskolák számára kötelezőleg megrendeltem a térképet kis alakban 1 példányban és ki fogom küldetni a tanszerraktár útján. Oradea—Nagyvárad, 1938. november 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, sk. püspök.

8578—1938-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm, hogy a Nemzeti Nevelésügyi Minisztérium 209,813—1938. sz. rendeletével a »Sextenerin« vagy románul: »Flacăra tineriții« című film látogatását az iskolai növendékeknek eltiltotta. Oradea—Nagyvárad, 1938. november 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformát
Jud. Arad

Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak e.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nagyt. Lelkész uraknak szives figyelmébe ajánlom

REFORMÁTUS papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítek. Eselleges infor-
mációért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel: **CSAPÓ LAJOS** papi szabósága
Satu-Mare, Ștefan Cel Mare 7.

Alapítási év 1897.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETŰS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.
a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

Tenni vagy nem tenni?

A mondabeli dán királyfinak, Hamletnek a töprengése jutott eszembe a lét vagy nem lét kérdéséről azon a lelkészértekezleten, amelyen azt vitattuk meg, hogy szükséges-e és üdvös-e évenként kétszer tartani lelkészértekezleti összejövetelt az egyházmegyékben vagy bőségesen elegendő egyszer is?

Az előadó a kétszeri összejövetel megtartását kívánta határozatilag kimondani, ami természetes is volt azután a püspöki megnyitó után, amelyben az egyházért és a lelkésztársak szellemi és anyagi létéért, testvéries egyetértéséért aggódó szeretetteljes, komoly, szavak hangoztak el.

Azonban így is volt olyanirányú felszólalás, amely a lelkészkeri összejövetel hiábavalóságából és céltalanságából kiindulva, bőségesen elegendőnek véleményezte az évenként egyszeri összejövetelt is.

Az előadói javaslat ellen felszólaló lelkésztársunk beszéde sajnós, meggyőződéses beszéd volt, amely éppen a felszólaló nagyon komoly és súlyos egyéniségénél fogva többek véleményét lett volna hivatott leszögezni. S bár a kétszeri összejövetel pártja erősebb volt, mégis a lelki munkaközösség ideális tervét érte itt valami olyan támadás, amely, ha elharapózik, még tragikusabbá teszi mai vérszegény, beteg, sinylődő és fogyatékos lelki helyzetünket.

Mert jól esett hallani Tőle, hogy a régi idők lelkési összejövetelein a papok elbeszélgettek, elpoharazgattak, elfogyasztották a finom traktamentumokat, aláirogatták egymás váltóit. S a felszólaló szerint így kellene annak ma is lenni. De annak, hogy egy fiatal lelkésznek a tudós beszédjét vagy felolvasását az a 3—4 lelkész végighalgassa, arra valóban nincs szükség. Ma arra van szükség, hogy mezőgazdasági és megélhetési gyakorlati célzatu előadásokat és megbeszéléseket tartsunk.

Elteltekintve attól, hogy a lelkészértekezletnek a szellemi programja mellett gazdasági programja is van, mégis le kell szegoznünk, hogy a lelkészértekezletnek elsősorban a szellemi élet területén kell munkálkodnia. Hiszen a *mens agit molem* nemcsak szólam, de világteremtő sarkigazság is, amely azt jelenti, hogy ha

a szellemi életünkben intenzív munkálkodást kezdünk, — anyagi jólétünk forrásai is megnyílnak. S ami Kossuthot és Széchenyit egymástól elválasztotta, éppen az a kérdés volt, hogy egyik a nemzet szellemi megerősödését kívánta megvalósítani, hogy majd gazdag legyen, míg a másik a gazdasági programját kívánta egészen keresztülhajtani és akkor műveltté lehet majd tenni a nemzetet is.

Ránk, lelkészekre nézve ez már nem lehet vitás kérdés, mert hiszen látjuk, hogyha lelki élet sekélyesedett el. Ami maga után vonta az erkölcsi élet elsekélyesedését. S ezzel már együtt járt a lassu anyagi leromlás is. A hivek bizalmatlanok lettek irántunk, mert a prédikációkat csak hallották, de nem »látták«. Mert ha egy lelkész nem tud már életet nyújtani a hiveinek, ez azért van, mivel nem bír már friss anyagot adni, nem tudja a maga moralitásával alátámasztani, amit ad vagy a szegénység miatt sem külsőségekben, sem tartalmiságban nem bír reprezentálni. S így inspiráció nélküli mechanikus vagy deklamációs megnyilatkozásokat hall a gyülekezet, amelybe szint és életet csak az visz be, hogyha a lelkész jó megjelenésű, jó arcú, választékosan öltözködő vagy jó hangú ember. Ez azonban nem elég az üdvösséghez. Mert az Uristen reánk lelkeket bízott. Ha valamelyik római pápa azt találta mondani valamikor régen, hogy non est de pastu ovium quaestio, sed de lana, — akkor is tévedett, de most is tévedne akármelyik utóda, ha azonosítaná magát vele. De legfőképpen tévedne az a protestáns hitfelfogású theologus ember, akinek nagyon jól kell tudni, hogy reánk Isten nem a hivek »gyapját« bízta, hanem a lelkét. Hiszen maga az említett nagytehetségű Felsőzólónk is bevallotta, hogy ő is ismerte a tudományokat és ismeri is, de az idő lassan levakargatja az ember lelkéről, amit megtanult.

Hát ha így van, akkor nagy szükség van egy kis renoválásra. Hiszen minden jól vezetett ekklezsiában, meg egy rendes háztartásban tavasszal is és ősszel is van egy alaposabb nagytakarítás, amikor lekapargatják az avult részeket, a hézagokat kitöltik és az egészet végig meszelik és megújul az egész épület. Vajjon egy lelkésznek, akiről az idő folytonosan vakarja az értéket és karaktert adó ideákat, nem kellene-e vágnia egy-egy ilyen megújító renoválás, hogy ne mondjam, reformálás után? Hiszen a jó pap holtig tanul. És ha nem tanul holtig, akkor nem is jó pap az. Püspök urunk is úgy mondta kedves közvetlenséggel, de feltétlenül erre a mi tanulásunkra célozva, hogy az öreg cigány is minden nap felejt egy-egy nótát. Ámde, ha meg-megisméttlik előtte azt a nótát, bizonyos, hogy az az öreg cigány is el tudja muzsikálni s megtanítja rá a fiatalokat is. Mi, akik elmúltunk már negyven évesek,

be kell már látnunk, hogy emlékező képességünk ki-kihagy és én éppen ezért olyan szívesen, olyan hálásan hallgatom a fiatal előadók megnyilatkozásait, amikor éppen azokról a dolgokról beszélgetnek a körüli értekezleteken, amelyek üdvösségünkre és boldogságunkra szolgálnak. Hiszen Barth vagy Brunner sem mondanak olyan újat, amit még sohasem hallottunk volna. Ők is csak ismételnék olyan eszméket, amelyeket Isten a lelkünkbe lehelt, mint örök időktől fogva ott lappangó latens képzeteket, rejtélyeket, titkokat, amelyet felszínre kell hozni olyan közegeknek a megvilágításával, mint Kant, Kaftan vagy bármely egészen kiskaliberű magunkfajta teológusok, akik hajlandók odaállani az ige alá, hogy Isten ügyének közegei legyenek. Isten sokszor elrejt valamit a bölcsek elől is, amit a gyermekeknek jelent ki. Adni kell hát sok alkalmat Istennek, hogy kijelenthesse az Ő akaratát, amely úgy lehet, meghozza számunkra azokat az ideákat is, amelyekből idővel pénzt lehetne csinálni.

Mi „*lelkészek*“ vagyunk. Nekünk nem az anyag, hanem a lélek a pozitívum, mintahogy valóban az is. A bennünket térdrekenyszerítő veressárkány és fenevad, meg a hamis próféta ellen, amely nem más, mint az érzékiség, a materializmus és a képmutatás, csak az jehet a fegyverünk, hogy a lelkiségünket fogadjuk el most már életrehalálra pozitívumnak, mert ez a halál után is megmarad, mint létünk örökkévaló lényegisége. Ennek az elfogadása teheti a lelkészt azzá, amivé lenni kell. Mert a lélek az, ami megelevenít! A test nem használ semmit!

Mi *lelkészek* vagyunk s mint ilyenek, felelős vezetők, amit nagyon vastag vonallal huz alá a zsinat-presbiteriális elv is. Hogy tudnánk mi a világi elemet is megmenteni, ha magunkat sem tudjuk a harcra kiképezni és felfegyverezni? A mi demokratizmusunkat Krisztustól kaptuk s valóban demokraták is vagyunk.

Mi *organizátorok* vagyunk. Nekünk folytonosan szervezni kell. A korszellem sürget bennünket éppenugy, mint a reformáció népét. S ha Geleji Katona idejében olyan gyakran jöttek össze a lelkészek, ugy ifjak, mint öregek, sokszor ugy, hogy odahaza a végrendeletüket is elkészítették, — vajjon ma nem éppen olyan nagy szükség van az összejövetelekre, mint akkor?

Mi *birák* vagyunk, nekünk fegyelmezni kell az egész nyáját S jaj nekünk, ha magunkat még adminisztrálni sem akarjuk a közösség elvei szerint.

Mi *részek* vagyunk s rész szerint van bennünk az ismeret is. Egyesülni kell a tudományban, az elvben, a hitben, az erkölcsben, hogy Krisztus testvére legyünk.

Mi *lelkek* vagyunk. Azok is voltunk és azok is leszünk. Tehát ebből az alaptételből kell kiindulni, ha »lelkészkedni« akarunk, ha élni akarunk, ha győzni akarunk! Ezek a lelkek pedig, ha öntudatra ébrednek, keresni kezdik egymást és megtalálják egymást. Ebből a főszerpontonból kell tehát megállapítani mostmár magunkról, úgy is mint összeségről, ugyis, mint egyedekről a diagnózist, hogy egészségesek vagyunk-e vagy betegek? S ha betegek vagyunk, mintahogy valósággal halálos betegek vagyunk, vajjon Isten után nem-e egymás hite, imádsága, szeretete és szolidaritása által tudjuk a bajokat szanálni?

Ezért kell nekünk minden áldozattal, minden áron megvenni a jó alkalmat, hogy menthessük a még menthetőt. Minél gyakrabban találkozni egymással, hogy egymás hite által felbuzduljunk, felerősödjünk és felépüljünk. Minden összejövetel drága alkalom arra, hogy Isten megtöltse a mi létünk akkumulátorát, hogy az Ő akarata szerint betölthessük hivatásunkat. Ilyen élet-elvek mellett tud csak Sion ujjá épülni, az öreg Főnix poraiból megelevenedni. Így lesz majd a romon virág és a virágból gyümölcs is! Így oldódik meg majd minden beteg kérdés, minden köz és magán baj az egyházunkban. S csak így fog megtelni újból a templom is éhező és szomjuhozó lelkekkel, akik titokban most is várják az ígét, a tudományt a papok ajkán és bizonyágtevő életén keresztül.

Ezért kell nekünk, ha már többször nem is, de kétszer feltétlenül összejönni és nem arról beszélgetni, hogy kell-e tenni vagy nem tenni, hanem arról, hogy mit kell halálosan gyorsan megtenni abból, amit máris elmulasztottunk? N. Z.

Egyházkerületi közgyűlés.

November 23-án volt kerületi közgyűlésünk, miután különböző bizottságok alapos előkészítő munkálataikat elvégezték. Püspök úr magasan szárnyaló imádsága után főgondnok úr tartotta meg széles látókörrel, egyházunk munkái és jövődjére iránt érzékeny, felelősségről bizonyágot tevő megnyitó beszédjét, amelynek során kegyelettel emlékezett meg kerületünk és általában a romániai ref. egyház veszteségeiről, nagy halottjairól. Dr. Kecskeméthy Csapó István és Litteráti Végh József kimagasló érdemeit a jegyzőkönyvi megemlékezésben különösen hangsúlyozta.

A megnyitó után közgyűlésünk jubileumát ülő Püspök urunkat meleg ünneplésben részesítette s értékes, áldásokban gazdag munkájáért hálájáról biztosította. A szavazatbontó bizottság jelentése alapján Domokos László mint vil. tanácsbíró, dr. Borbély Lajos

mint vil. aljegyző, Herczegh Kálmán, Kósa Károly, Kilin Sándor és Szőke József mint tanítóképviselők, Kiss Károly és dr. Olosz Lajos pedig mint zsinati póttagok kerültek új tisztségekbe. Domokos László és dr. Borbély Lajos letette az esküt. Püspök úr szives üdvözlő szavai után előbbi mondott köszönetet és tett elkötelező ígéretet. A vallás-sérelmek tárgyalása kapcsán közgyűlés elkötelezi az egyházközségeket, hogy az adatokkal is igazolható, vallásunk gyakorlatába ütköző konkrét sérelmeket azonnal jelentsék az egyházkerület elnökségéhez. A kultuszminisztérium azon rendeletét, mely kimondja, hogy árlejtés és árverés esetén a vállalati összeg 2 százaléka iparoktatás céljaira visszatartandó, közgyűlés tudomásul veszi, de egyben kéri az illetékes minisztériumot, hogy a részünkről visszatartott összeg felekezeti iparoktatás céljait szolgálhassa. A szektákra vonatkozó törvényes rendelkezések tudomásul szolgálnak, azonban az alkalmazás körül esetleg felmerülő kívánnivalók azonnal jelentendők, hogy az elnökség orvoslással élhessen. Ennek bizonyos rendelkezései (tanítót, lelkészt áll. hatóság kiemelhet állásából) azonban autonómiánkat érinti, amiért ennek tanulmányozása szűkebb bizottság munkakörébe utaltatott. Ez észrevételeit a ker. nevében meg fogja tenni. Miután helyi közegek Diószegen elrendelték, hogy a temetői fejfák román nyelvű felírást tartalmazzanak, a kultuszminisztériumhoz felterjesztés történt. A rendeletnek, mely a román nyelv használatát itt is elkötelezi, közgyűlés kéri a minisztériumot hatályon kívüli helyezésére. Miután a közgy. a theol. fak. V. évfolyamának kérdését rendezte és az Egyh. Főbiróság tagjainak sorába Vadai Bélát, Kölcsey Ferencet és Ajtay Nagy Gábort megválasztotta, meghallgatta Püspök úrnak mindenre kiterjedő jelentését, mely szerint egyházi életünk az eddigi ritmus szerint halad: fénypontok, de lehangoló tünetek is észlelhetők. Közgyűlés hálával adózott ősz püspökünknek, aki fáradságos egyházlátogatásait most is ifjui lankadatlansággal végezte, valamint azért, hogy az egyházi munkát gátló akadályok elhárítására mindent megtesz. Az iskolákról szóló jelentések meghallgatása után elhatározta közgyűlés, hogy kéri a magyar nyelvű érettségi engedélyezését is. A szatmári leányiskolát felhívja internátus létesítésére.

A Nyugdíjintézet alapszabályának módosítását kérő különböző javaslatok feldolgozását bizottság munkakörébe utalja át. Az érmeleki egyházmegyei Nyugdíjintézet alapszabályát nem hagyta jóvá épen a későbbi összhangbáhozás érdekében.

A pénzügyi bizottság jelentése, a Ref. Jövő számadása, költségelőirányzatok elkészítése, segélyezések rendezése, missziói egyházak ügyének elintézése, díjlevelek, kölcsönügyek stb. szerepeltek azután a tárgysorozaton.

A belm. biz. jelentése sok akadályról számol be. Lelkészi konferencia megrendezését, keresztelési levél, családlátogatási iv elkészítését, a ref. énekkari szöv. létesítését kimondja közgyűlés. A minisztériumtól kéri a vasárnapi korcsmázás megszüntetését. Az egyházak figyelmébe ajánlja a debreceni kollégium emlékűnnepély, valamint missziói hét megrendezését.

Az iratterjesztési bizottság örvendetes jelentést tett: annyi maradvány volt, hogy 10.000 leit missziói célokra lehet belőle fordítani. Havi 1000 lei hozzájárulást tud adni az iratterjesztés egy kolportőr beállítására.

Nagy vitára adott okot az egyházi adó állami segítséggel való behajthatásának kérdése, mert a minisztérium szerint ez a segítség az állam részéről csak fakultatív, míg közgyűlés szerint az egyháznak van fakultatív joga választani az egyházi, vagy állami segítséggel történő behajtás között. Közgyűlésünk kéri a minisztériumot, hogy az egyház e jogát ismerje el.

Az egész közgyűlés bizonyította, hogy egyházi életünk minden kérdését, megnyilvánulását figyelemmel, aggodalommal, felelősséggel kíséri s az őrtállók erős kézzel tartják a vezetést.

— its.

Külmissziói munkánk a válaszüton.

Beszámoló-előadás a VII. külmissziói konferencián.

Isten ügyét nem kell féltetni: sohasem vall kudarcot.

Minden mondanivalóm közt ezt tartom legfontosabbnak s azért bocsátom előre, hogy ezt egy pillanatig se tévesszük szem elől és mindent, még a legelszomorítóbb jeleket is, ennek a feltétele alatt nézzünk.

Egyházunk külmissziói munkája válaszutra jutott. Idehaza is, odakinn is. Válsága egyfelől része a világmisszióban bekövetkezett általános válságnak, másfelől folyik egyházunk sajátos helyzetéből és a külmisszióhoz való viszonyából.

Nem hiányoznak azonban a biztató jelek sem. S az, hogy ez a munka válaszüton áll, nem is teszi egy percig se kétségessé magának a munkának kötelezettségét, azaz nem kérdés, hogy ezt végezni kell-e tovább vagy sem, hanem a miénk e téren a választ, *nekünk kell egyenként és együtt, mint egyháznak, döntenünk afelől, hogy megtagadjuk-e külmissziókat, vagy teljes szívvvel és teljes öntudatossággal, következőképpen Isten előtti teljes felelősséggel vállaljuk továbbvitelét.*

Erre a döntésre egész romániai ref. egyházunk hivatott. Külmisszióink ugyanis a legsajátosabban *egyházi külmisszió*, aminek

vállalását megpecsételte ez az anyaszentegyház ezelőtt öt évvel, amikor egyik lelkészét, Babos Sándort, mint a maga misszionáriusát bocsátotta ki Mandzsuriába. E felelősséget ideiglenesen skót ref. testvéreink egyháza osztotta meg vele.

Hogy áll most már ez a munka a jelen pillanatban, miben van a válsága és milyen jövő előtt áll?

I. Helyzet a missziói mezőn.

Misszionáriusunk feleségével 1937, VI. 9-én érkezett vissza itthoni szabadságáról Mandzsuriába, ahol most szeptember elejéig a hailungi skót missziói állomáson szolgált, ezidőszerint pedig ugyancsak egy skót misszionárius helyét tölti be északon, nem a tervbevett Ásihőben, hanem a Harbin melletti Hulánban. Ez az eredeti tervtől eltérő munkálkodás a kinti missziói tanács (misszionárius és bennszülött vezetőkől álló Policy Committee) határozata s a mi missziói tanácsunk hozzájárulása alapján eszközöltetett. Szükséges volt ez a változtatás egyfelől azért, mert skót testvéreinknek nincs odakinn elegendő emberük a meglévő missziói állomások betöltésére, másfelől nincs kilátás egyelőre, hogy a mutankiangi (tan-sui) kerületben misszionárius letelepedhessék, így ez a nekünk önálló munkaterületül szánt hely egyelőre a mandzsuriái bennszülött egyház belm. bizottságának adatott át öt évi ottani előkészítő munkára.

(Folytatjuk.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr Domján Elek, a tiszai evangélikus egyházkerület püspöke október 25-én agyvérzésben váratlanul elhunyt. A megboldogult 1921 óta volt a tiszavidéki egyházmegye esperese. Püspökké a múlt év szeptember 8-án választották a Geduly Henrik halála után. Alig két hete még, hogy a miskolci egyházkerületi gyűlésen örvendezve számolt be nagy terveiről és már is eltávozott az élők sorából. Temetése október 26-án volt Nyiregyházán, amikor is a vigasztalás igéjét dr. Kapi Béla püspök hirdette ravatala felett.

Csépke Béla szatmárökörítői református lelkész szeptember 19-én, rövid szenvedés után, 52 éves korában, váratlanul elhalálozott. Özvegye, két gyermeke, testvérei és kiterjedt rokonság gyászolják. Csépke Béla egykor a szatmári református főgimnáziumnak volt jeles tanulója.

Csürös József váralmási lelkész, a kalotaszegi egyházmegye volt esperese, két évi tanári és 44 évi lekipásztori szolgálata után, szept. 15-én 72 éves korában hazatért az ő urához, kinek életében hűséges szolgálója volt. Erdélyi ember, de a teológiát Budapesten végezte, aztán Utrechtben képezte tovább magát. Gazdag irodalmi munkásságot fejtett ki.

Idős Kürthy Károlyné — Bélteky Zsuzsánna, néhai Kürthy Károly dabólczi lelkész özvegye, életének 79-ik, özvegységének 2-ik évében okt. hó 26-án elhunyt. A megboldogultban Kürthy Károly halmii lelkésztársunk édesanyját, Ligeti Imre főgimnáziumi igazgató pedig anyósát gyászolja. — Temetése f. hó 28-án volt. Az Ur vigasztalása legyen e szomoru szivekkel.

Imre Árpádné szül. Bátorkéry Zsuzsánna, csávosi lelkész felesége folyó hó 8-án megrendítő körülmények között 72 éves korában elhunyt. Előző nap este rablók törtek rá a Gátalján élő lelkészpárra és mindkettőjüket valósággal agyba-főbe verték és félholtan hagyták. Midőn rájuk találtak, Temesvárra szállították őket kórházba, de a feleség utközben, mielőtt beértek volna, meghalt. E sorok írása idején lelkésztestvérünk összezuzott fejjel, eszméletlenül fekszik s bár azonnal műtétet hajtottak végre, életben maradásához kevés remény van.

Kulin Imre ny. ítélő-táblai tanácselnök, a debreceni egyházmegye gondnoka 77 éves korában november 24-én Debrecenben elhunyt. Halálát 11 élő gyermeke, nagyszámu rokonsága gyászolja s elhunytá fájdalmas sebeket üt egyházi életünkön is, melynek tevékeny vezető egyénisége volt. — Az igaznak emlékezete legyen áldott!

| | **KÜLFÖLD** | |

A szovjetorosz Istenellenes-ligák a következő utasításokat küldték a külföldi kommunistáknak :

1. Az egyházak szóbeli, vagy tettleges támadása tilos. 2. Propaganda csak azok ellen a lelkészek ellen fejtendő ki, akik a népfront eszméit visszautasítják. 3. Mond el mindenkinek, hogy Oroszországban szabad a vallás, de a nép nem hisz már az ilyen bolondságokban. 4. A külföld minden egyes kommunistája és istentagadója köteles közreműködni, hogy az ifjuság megszabadíttassék az egyház befolyásától. 5. Ha azt hiszed, hogy így belülről megronthatod őket, úgy lépj be a keresztyén szervezetekbe.

Északamerika. A Református Keresztyén Egyház zsinata, amely jun. 8—17-ig tartott Grand Rapidsban, hitvallását illetően igen érdekes határozatot hozott. A Belga Hitvallásban (1563-ban De Bras Guido küldötte Fülöp királyhoz s német és holland nyelven ki is nyomtatott, melyet aztán a dordrechti zsinat 1620-ban symbolumi rangra emelt) a 36. cikk szerint a hatóságra hárul az a kötelesség, hogy ne csak az evangélium prédikáltatását védje, hanem azt is, hogy minden istentelenséget és helytelen istentiszteletet

kiirtson és az Antikrisztus országát szétrombolja. A zsinat ez utóbbi mondatát a hitvallásnak, mint amely a Szentirással ellentétben van, törölte és tulajdonképen követte a holland »Gereformeerden« Egyház példáját, amely a hitvallásból már évekkel ezelőtt eltávolította ezt a mondatot abban a meggyőződésben, hogy a világi hatóságoknak védenie kell ugyan az istentisztelet szabadságát, azonban a hitbeli szakadás ellen a maga eszközével, t. i. a hatalommal nem harcolhat.

| | HIREK | |

Lelkészbeiktatás Pusztadarócson. A pusztadaróczi gyülekezet nov. 27-én iktatta be egyhangu meghívás útján választott új lelkipásztorát: Fekete Rezsőt. A beiktatási ünnepségen nemcsak a község lakosai vettek részt felekezeti különbség nélkül, de Szatmárról és a környékbeli falvakból is nagyszámban megjelentek azon a református hívek, sőt többen voltak Aradról is, ahol az új lelkipásztor 3 évig káplánkodott. A délelőtti istentiszteleten a templomot egészen megtöltő gyülekezet éneke után Boros Jenő esperes mondott beiktató beszédet Ezékiel III. 16—21. alapján, míg az új lelkipásztor, Jeremiás I. 6—7. alapján tartotta meg beköszönő beszédét és kérte Isten megsegítő kegyelmét szolgálatára. A buzgó gyülekezet tagjai örömmel hallgatták az Isten igéjét és boldogság töltötte el a szívüket, hogy az új lelkipásztorban komoly és alkalmas vezető nyertek. Az istentisztelet befejezése után, ugyancsak a templomban tartatott meg a presbiteri gyűlés, melynek keretében Selyeby Géza felügyelő lelkész üdvözölte az ünnepélyen megjelent egyházmegyei elnökséget, az új lelkipásztort és a

vendégeket. Majd Boros Jenő esperes megemlékezve a Selyeby Géza nyugalomba vonuló lelkész több évtizedes szolgálatáról, áldást és békességet kívánt a nyugalombavonuló lelkésznek, az új lelkipásztort pedig arra kérte, hogy legyen ujjáépítője kicsiny gyülekezetének. A bresbyteri gyűlés után közel 200 teritékes közebed volt, melyet a nőszövetség tagjai állítottak elő. Délután ismét megtelt a templom a hívekkel. Közös éneklés után Csüry Miklós sándorhomoki lelkész mondott szép imádságot, az ígét pedig Tóth Jenő lázárii lelkész hirdette. Nagyban fokozta a gyülekezet áhítatát az Erdei Lajos szóló éneke, a Czigus Piroska hatásos szavalata, valamint a Papolczy Sándor művészi hegedűjátéka és a Boros Dezső szavalata. Az egész napot betöltő ünnepség folyama reménységgel tölt el, hogy áldás kíséri az új lelkipásztor munkálkodását. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Nőszövetségi közgyűlés és konferencia a nagykárolyi egyházmegyében. November hó 9-én kevés számú résztvevő jelenlétében folyt le a gyűlés. Csak néhány egyházközség képviseltette magát, de

összejövétel értékét ez a jelenség sem kisebbítette. Kovács Lajosné titkárnő nem számolhatott be sok végzett munkáról, a pénztári jelentés is nemleges volt, de a konferencián értékben annál gazdagabb előadások hangzottak el. Dr Kölcsey Ferencné, Kovács Lajosné, Veress Kálmánné és Gargya Géza előadásait élvezettel és gazdagodással hallgatták a jelenlévők. Két előbbi előadás nyomtatásban való megjelentetésére javaslat tételik a kerületi belmissziói bizottsághoz. Az összejövétel áldásokat nyújtott s a hiányzó egyházközségek sok lelki indíttatást vesztettek el.

Lelkészek urak figyelmébe. Több oldalról érdeklődés tárgyát tették a lelkészek urak, hogy a Püspöki Hivatal által kiküldött csomagok postai kézbesítési díját hogyan vállalják, amikor arra fedezetük nincs? Feleletként közöljük, hogy ha ilyen esetek előfordulnának, úgy a kézbesítési díjak mindenkor hozzászámíthatók a küldemények értékéhez és azok átháríthatók a kiadványok átvevőire.

FELHIVÁS a nagytiszteletű és tiszteletes lelkészek urakhoz! Felhívjuk azoknak a lelkésztársainknak a figyelmét, akikre szórványok gondja is bízott, hogy a Református Jövő karácsonyi számából néhány ajándékpéldányt küldöttünk lelkészi hivataluk címére. Kérjük őket, ezeket a példányokat szórvényaikba eljuttatni.

R. Berde Mária: „Vallásos versek gyűjteménye” c. műve nyolcadrét alakban, 300 oldalon kb. január hó végén fog megjelenni, 60 leis árban. A kérés oka: kevés előfizető jelentkezett, mely a kiadatás munkáját hátráltatta. Ma már az előfizetők

olyan mértékben jelentkeznek, hogy a kiadás sikerrel kecsegtet.

Lelkipásztorok, tanítók, belm. munkások figyelmébe Olvassuk el a Református Jövő karácsonyi számának Iratterjesztési rovatát. Olcsó, praktikus, egészen új traktátusok állanak rendelkezésükre. Közöttük különösen kettőt emelünk ki, mint a nevelői munka két nélkülözhetetlen segédkönyvét. Az egyik dr Imre Lajos „*Aranylánc*” c. 15 leis kis könyvecskéje, mely a konfirmációi oktatás lelkihátterét van hivatva szolgálni. Konfirmándusoknak szóló elmélkedéseket tartalmaz. — A másik dr Imre Lajos theol. professzor ajánlatával megjelent „*A mi játékaink*” című könyv, mely a legjobb gyermek, ifjúsági, szabadteri és társasjátékokat tartalmazza. Ára 12 lei.

Kérjük az IKE világszövetségi imahét megrendezőit, hogy jelentéseiket és a perselypénzt az imahétről miharább küldjék be!

Előfizetési felhívás. Az igehirdetés kérdéseinek megbeszélése során gyakran hallható, hogy milyen áldásos hatása valamely összefüggő, nagyobb evangéliumi rész vagy apostoli levélnek szószéki használatra való, folytatólagos feldolgozása. Evégre »Péter apostol első levele 22 predikációban« címen szeretném kiadni az említett levelet sorozatosan kidolgozó egyházi beszédeimet, mert hiszem, hogy e munkám közrebocsátása igehirdetésünk javára szolgál. Megfelelő számú előfizető jelentkezése esetén a könyv ára körülbelül 80 Lei lesz.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

9067—1938.-IV. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Esperes és Lelkész valamint Segédlelkész és Lévíta Uraknak.* A vallás és művészetügyi miniszterium 51.069—1938. számú november 30-án kelt hozzám intézett rendeletét szözszerinti fordításban a következőkben közlöm:

Vallás és Művészetügyi Miniszterium, Könyvelőségi Igazgatóság. 51.069—1938. sz. 1938 november 30.

Ref. Püspök urnak Nagyváradon.

Az 1932 október 18. napján megjelent 244. sz. Hivatalos Lapban (Mon. Of.) kihirdetett vagyonellenőrzési törvény 42. szakasza rendelkezéseinek megfelelően, az állam, megyék és községek 1932 október 18. napján szolgálatban volt tisztviselői kötelesek voltak egy általuk irt és aláirt nyilatkozatban kimutatni ingatlan és ingó vagyonukat, az eszközöket, amelyekkel ezt a vagyont szerezték, — a másik házastárshoz tartozó vagyontárgyakat és aktívák és passzívák okmányokkal igazolt általános helyzetét. Hasonlókép az azután kinevezett tisztviselők is kötelesek voltak ilyen nyilatkozatot adni a kinevezés időpontjában birt vagyonukról.

A minisztertanács elnöksége megállapítva azt, hogy a fenti rendelkezéseket nem hajtották mindenütt végre, kéri, hogy az összes fizetéses alkalmazottak vagyonáról ily nyilatkozatok vétessenek ki, mely tényt egyébként folyó év szeptember 26. napján 40.685 sz. a. kelt megkeresésünkkel közöltük Önnel.

A fenti törvény és a minisztertanács intézkedéseinek végrehajtása céljából van szerencsénk mellékelten megküldeni 220 drb. egyöntetű nyilatkozat-nyomatványt a püspökség személyzete részére és kérjük, hogy sziveskedjék azonnal intézkedni, hogy ezeket minden egyes fizetéses alkalmazott töltse ki személyesen, s amennyire csak lehetséges, igazolja valamiképen a nyilatkozat adatainak valódiságát.

Az ekként kitöltött nyilatkozatokat olyan sorrendben kell elrendezni, mint amilyen sorrendben a személyzet a fizetési kimutatásban (stat) van felvéve, egy dosárt kell képezni azokból, összevarrva, parafálva és lapszámozva és külön átirattal legkésőbb 1939 január 1. napjáig fel kell küldeni a miniszteriumba.

Ezek a nyilatkozatok annak a megállapítását célozzák, hogy vajjon a tisztviselők életmódja megfelel annak a fizetésnek, amit kapnak, és annak a vagyoni helyzetnek, melyet ők tisztességesen megszerezhettek.

Amikor a tisztviselőnek az életmódja meghaladja a fizetés és a bevallott vagyon jövedelmének megfelelő mértéket, ez azt bizonyítja, hogy a többletet meg nem engedett módon kereste meg és akkor a hivatali főnök köteles közelebbről tájékozódni és a helyzet által kívánt megtorló intézkedéseket megtenni.

Ez a munka különlegesen nagyfontosságú úgy a fizetéses alkalmazottra, mint az in'ezményre nézve, — kérjük tehát, hogy szives-

kedjék az ügynek a legnagyobb figyelmet szentelni és gondoskodni arról, hogy az mielőbb befejeztessék és a miniszteriumnak felküldessék.

Csak a küldött nyilatkozat-nyomtatvány útján lehet nyilatkozatot tenni és azt a fizetéses alkalmazottnak sajátkezűen kell aláírni és nem meghatalmazott útján. Aláíráások.

Felhivom fenti rendelet alapján valamennyi érdekeltet, hogy az egyidejűleg posta útján eljuttatott s neveikkel ellátott nyilatkozatokat haladéktalanul s legjobb tudásuk szerint kitöltve, a rendelkezésre álló igazoló okmányok másolataival felszerelve hivatalomhoz e hónap 25-ig feltétlenül juttassák vissza, hogy azok összeállítására és további felterjesztésére intézkedéseimet megtehessem. A nyilatkozat kitöltésének könnyebbségére a továbbiakban közlöm annak magyar fordítását is:

NYILATKOZAT.

Alulírott:, kinek foglalkozása: (Itt megjelölendő az illető által betöltött hivatal, fokozat és az intézmény, mellynél működik), lakása:, a vagyon-ellenőrzési törvény 4. 6. és 42. szakaszai és ezen törvény életbeléptetési rendelete 23. és 57. szakaszai rendelkezéseinek megfelelően kijelentem a következőket:

A) 1914 augusztus 15-én

Kinevezésem időpontjában a következő vagyonnal bírtam: (Az 1914 augusztus 15. napján szolgálatban volt tisztviselők kihúzzák a »kinevezésem időpontjában« szavakat, az 1914 aug. 15.-e után szolgálatba lépett tisztviselők kihúzzák az »1914 augusztus 15-én« szavakat.)

1. *Ingó vagyonom*: (megjelölendő az országban vagy külföldön levő mindennemű ingó vagyontárgy: készpénz, állampapírok, részvények, különböző adósoktól járó követelések stb.)

2. *Ingatlan vagyonom*: (pontosan leírandó az országban vagy külföldön levő, mindennemű ingatlan vagyon: telkek, ingatlanok, birtokok, szőlők stb. azon helynek pontos megjelölésével, ahol ezek vannak):

B) 1914 augusztus 15.-e

Kinevezésem után a következő vagyont szereztem:

1. Vétel útján: (másolatban csatolandó az okirat, mellyel a vétel vagy más módon történő megszerzés történt):

a) *Ingó vagyon*: (ugyanugy jelölendő meg, mint az A) szakasz 1. pontjában, megjelölve azt az időt, mikor az illető vagyon szereztetett):

b) *Ingatlan vagyon*: (ugyanugy jelölendő meg, mint az A) szakasz 2. pontjában, megjelölve azt az időt, amikor az illető vagyon szereztetett):

2. Más úton: (ajándékozás, öröklés stb.), szerzett vagyon:

a) *Ingó vagyon*: (ugyanugy jelölendő meg, mint A) 1. alatt):

b) *Ingatlan vagyon*: (ugyanugy jelölendő meg, mint az A) 2. alatt):

C) Azok az eszközök, amelyek megengedték, hogy vagyont
szerezhessenek ^{1914 augusztus 15.-e} _{kinevezésem} után a következők voltak:.....

D) Az 1914 aug. 15.-e

Kinevezésem után szerzett vagyonomból ingyenesen vagy viszterhesen elidegenítettem a következő vagyontárgyakat: (Itt megjelölendő az ingyenesen (pl. ajándékozás) vagy viszterhesen (adásvétel) elidegenített vagyon megszerzőjének neve, valamint a rokonságnak vagy a sógorságnak az a foka, mely a nyilatkozatot tevőhöz fűzi. Csatolandók a jelen nyilatkozat szerint elidegenített vagyontárgyak elidegenítésére vonatkozó iratok másolata):

1. Ingó vagyon: (ugyanugy jelölendő meg, mint A) 1. alatt):

2. Ingatlan vagyon: (ugyanugy jelölendő meg, mint A) 2. alatt):

E) Férjemmel

Feleségemmel való házasságom ideje alatt a következő vagyont szereztem: (Megjelölendő a megszerzés időpontja is)

1. Ingó vagyon: (ugyanugy jelölendő meg, mint A) 1. alatt)

2. Ingatlan vagyon: (ugyanugy jelölendő meg, mint az A) 2. alatt):

F) Hiteleimnek és tartozásaimnak okmányilag igazolt általános helyzete a következő:

(Megjelölendő a különböző adósokkal szemben fentálló követelések végösszege és annak a végösszege, amivel különböző személyeknek vagy intézményeknek tartozik.) — Aláírás.

Oradea—Nagyvárad, 1938 december 9. Atyafiságos szeretettel:
Sulyok István sk. püspök.

8918—1938-IV. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű Esperes és Lelkész úrnak.* Folyó évi október 13-án 7428. számú — minden lelkészi hivatalhoz megküldött — körlevelemmel közöltem a Kultuszminisztérium 41.030—1938. sz. rendelkezését és azon mintát, amelynek alapján az egyházközségek hivatalos leveleiket portómentesen szállíthatják. Ezen rendelkezés folyamánként közlöm ezuttal a Kultuszminisztérium most kézhezvett 49.417—1938. sz. rendeletéből a következőket:

Ujabb intézkedések alapján a fennhatóságom alá tartozó esperesi és lelkészi hivatalok a »Cont No. 5.« számla terhére adhatják fel leveleiket, amely megjegyzés a nyomtatott vagy kézzel is vonalozható feladási jegyzék jobb felső sarkában levő e célra fenntartott helyre irandó s ezen megjegyzés után »P« jelzés is teendő, mint amely a postai levelezés jelzését szolgálja.

Értesitem az összes nt. esperesi és lelkészi Hivatalokat, hogy december hó 1. napjától kezdődőleg csak egyszerű levélküldemény portómentes feladásához van joguk. Ajánlott leveleket csak a portóköltség és ajánlási díj megfizetése ellenében adhatnak fel. Táviratok csak a rendes postai tarifa fizetése esetén, csomagok hasonlóképen csak készpénz fizetés ellenében küldhetők.

A hivatalos levelezések továbbra is a fent említett rendeletem

szerinti két példányu feladási kimutatás (Borderoul de expeditie) kapcsán adhatók postára. Ahol ezen nyomtatványok még ezideig nem szereztettek be, vagy újabbakra volna szükség, úgy az azokra vonatkozó igényléseket kérem hivatalomhoz lehetőleg postafordultával, de legkésőbb december hó 20-ig bejeenteni, mert kizárólag csak a megrendelt mennyiséget állítatom elő és azok előállítására is a szükségelt mennyiségtől függ. Közelebbi tájékoztatás céljából közlöm hogy ezen kimutatások 50 esetben használható, 100 lapos könyvek formájában jönnek forgalomba és egy oldalon 12 levél számára van megfelelő vonalzás.

Megismétlem ezuttal hangsúlyozottan azon rendelkezésemet, hogy az ily módon küldött hivatalos levelekben kizárólag csak hivatalos ügyek intézhetők és minden magántermészetű jelleg, avagy tartalom szigoruan mellőzendő. Az ügy természete vagy az ügyosztály megnevezése, amelyhez a jelentés vagy kérelem irányul, csak a levélpapír megfelelő helyén tüntetendő fel, nem pedig a külső borítékon. Abban az esetben, ha levél terjedelmét és nagyságát meghaladó a továbbítandó ügyirat, úgy azt csomag formájában küldje minden lelkészi hivatal, s ha esetleg fontos és pótolhatatlan iratokról van szó, úgy megfelelő értékkel láttassék el, amely bár kiadási többletet jelent, de megerkezésük biztosíttatik. Oradea—Nagyvárad, 1938 december 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök,

No. 8911—1938-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk alkalmával az a panasz merült fel, hogy a tanítók nem kapják kézhez a Reformátusok Lapját, egyházkerületünk hivatalos lapját, s ennek következtében nem olvashatják az abban megjelenő pedagógiai cikkeket s nem vehetik tudomásul az őket érdeklő rendelkezéseket. Az egyházkerületi közgyűlésen elhangzott panaszokat kiegészítik azok a nagy számban más uton hozzám beérkezett panaszok, hogy a tanítók különböző okokból nem olvashatják a hivatalos lapot.

Ennek a helyzetnek orvoslására elrendelem a következőket:

1. A lap kezelésénél szigoruan alkalmazkodni kell a 1931—32-4 ek. határozathoz. Ez a lelkészi hivatalokat kötelezi, hogy a hivatalos lapot az iskola igazgatójának áttanulmányozás és irattárba helyezés végett haladéktalanul adják át. Igazgató alatt értendő az egytanítós iskola tanítója is, az 1934—124. sz. egyházkerületi határozat szerint.

2. Ajánlom mindazon egyházközségeknek, ahol 2, vagy több tanítós iskola van, hogy a hivatalos lapot az iskola számára külön példányban rendeljék meg.

3. A tanítói értekezletek az egyházmegyei közgyűlésen keresztül tegyenek jelentést arra nézve, hogy nem volna-e indokolt a hivatalos lap járatására nézve az 1929 évi 26. sz. határozat 2. és 3. pontját visszaállítani.

4. Bármely konkrét panaszra, hogy a tanító nem kapta meg, vagy nem kapta meg idejében a hivatalos lapot, el fogom rendelni, rendbüntetésképen, a hiv. lap külön példányban való megküldését az iskola részére az ill. lelkész terhére.

5. Az iskola iktatójában minden az iskolára vonatkozó rendeletet a hiv. lap alapján iktatni kell, akkor is, ha a rendeletet az iskola más úton megkapta.

6. A tanügyre vonatkozó cikkeket a hiv. lap szerkesztősége örömmel veszi, és ha csak súlyos okok nem szólnak ellene, közli is. Azonban különösen kívánatosak: magyar vagy más nyelven megjelent pedagógiai munkák tartalmi ismertetése, a könyv beszerzésére vonatkozó adatokkal; külföldi tantervek ismertetése az új tantervvel párhuzamosan; az új tanterv gyakorlati alkalmazása körül szerzett tapasztalatok; gyakorlati útmutatás az új tantervtől hangoztatott csoportos tevékenységre és hasonlóak. Oradea—Nagyvárad, 1938 december 2. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

8962—1938.-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Több jelentés érkezett be hozzám, hogy a tanrendeket a revizorátusok nem hagyják jóvá, mert nem a legújabb tanterv szerint készültek. Tájékoztatásul közlöm, hogy a legutolsó tanterv megjelenését csak a napokban hirdették meg a Hiv. Lapban, a tantervet hivatalom a lehető legsürgősebben megszerzj, az év elején kiadott tantervvel szemben mutatkozó különbségeket hivatalos lapunkban közölni fogom, addig tehát a tanrendre vonatkozó minden intézkedéseket fel kell függeszteni. — A felsőbb tanügyi hatóságokkal az ügy állását közöltem, rámutatva arra, hogy iskoláinkat mulasztás nem terheli, nehogy a látogató közegek erre vonatkozó megjegyzései miatt az iskolákkal szemben alkalmazzanak rendszabályokat. — Oradea, 1938 december 5. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

8441—1938.-II. KÖRRENDELÉT. *Valamennyi Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Közlöm a vallás és művészetügyi miniszterium számvevőségi igazgatóságának 46.914—1938. sz. leiratát, amely a Letéti Pénztár számvevőségi hatóságának 156.120. sz. átirata alapján a következőket kéri betartatni. A különféle árlejtések folytán a Letéti Pénztárba letett biztosítékok visszafizetését olyanformán kéri, hogy minden egyes nyugta hátlapján jegyzik meg, hogy az összeg visszafizethető. A jövőben, hogy esetleges téves visszafizetéseknek eleje vehető legyen, azonkívül, hogy a nyugta hátlapján az összeg felszabadulására vonatkozó megjegyzés rávezettetik, egyidejűleg külön átirat is intézendő a Letéti Pénztárhoz, amelyben a biztosíték feloldása kérelmezendő a szóban forgó nyugta számának, értékének valamint annak nevének feltüntetésével, aki részére a biztosíték visszaadandó. Árlejtések esetén az el nem nyert munkálatok ajánlattevői részére a nyugta hátlapján jegyzett feloldási záradék a bizottság elnöke és titkára által is aláírandók. Tekintve, hogy a Letéti Pénztár csak hivatalos átirat alapján eszközli a biztosítékok felszabadítását, ennek a formaságnak ugyanazon napon kell megtörténnie, amikor az összeg szabaddá tétetett. A fentiek szemelött tartását minden érdekelt egyházközség megfelelő esetekben teljesíteni el ne mulassza. — Oradea, 1938 december 9. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad

Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadalmak el.

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

**Ref. Egyházkerületünk
kiadásában megjelent**

Kisbetűs

hangjegyes

Énekeskönyv

szines és fekete vászonkötésben

Ára 60 Lei.

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

Főszerkesztő: DEBRECZENI I. Felelősszerkesztő: KOVÁCS J.

A legfelségesebb és a legmegszokottabb.

A karácsony története kezdettől fogva a szent énekmondóknak, a hangulatos képiróknak, meg az idillikus versköltőknek kedvenc témája volt. Át- meg átszőtték azt ragyogó képzeletük aranyszálai-
val. Varázslatosan bájosá tették azt vele.

Akármilyen megejtően bájos legyen is azonban az a szent történet, a mélyenjáró lélek örök értelmet keres benne. Tudni óhajtja, van-e valami fundamentális jelentősége annak a jólesően boldog karácsonyi hangulatnak, aminek évszázadokon keresztül át- meg átadta magát az emberiség. Nemcsak megkapóan kedves jóérzés az, — a csodásfényű csillag, az istálló jászol-bölcsője, naiv lelkületű pásztorok, komoly napkeleti bölcsék, angyali énekszó, — a hitnek színes költészete, virágos gondolatai. Fundamentális nagy értelmet, boldog mennyei izenetet keres abban a szomjazó lélek; abban a betlehemi jászol-bölcsőben elébe táruló, mindenki előtt jól ismert, megszokott kedves családi jelenetben, amely előtt mégis az egész teremtett mindenség alázatosan térdre omol.

Az egész karácsonyi legendás poezist rideg prózára kell átfordítanunk, Ne ragyogó glóriás fejjel ábrázoljuk a szent Gyermecket, hanem úgy, ahogyan édesanyja látta Őt ott az egyszerű jászol-bölcsőben. Olyan bájos kis Csecsemőnek, akinek ártatlan tekintetében az örök élet üdvét érezte meg az anyai szív, akinek tökéletes tehetetlenségében magasztos anyai hivatását, élte legdicsőségesebb rendeltetését értette meg lelke. Minden igazi édesanya így érzi ezt. Ebben van a Nativitas örök értelme. Ha ugyanis igaz az, hogy valami csodás, emberi értelmén messze tuleső módon Isten jelent meg a legelső karácsony ünnepén, akkor ez az ünnep azt jelenti' hogy a legfelségesebbet kell nekünk észrevennünk a legmegszokottabbban: hogy a menyország elfér egy kicsiny szobában, — hogy valahol csak ártatlan csecsemő gügyög s mellette, érette minden áldozatra kész szülei szív dobog, ott a földi élet legmélyebb értelme kinyilatkoztatott.

Fejezzük ki ezt a mélyleges örök igazságot még egyszerűbb nyelven. Az őskarácsony eféle értelme arra bátorít fel, hogy az emberi élet és emberi szeretet isteniesítésének lehetőségéről beszélhessünk. Arról, hogy a vallás nem valami ámulatbaejtő, elszánt erőfeszítés emberfeletti szentség elérésére, nem is valami megrendítő nagy lelki átélés, hanem olyan élet élése, amelyben a legegyszerűbb, legmegszokottabb emberi tehetségeink és érzéseink tökéletes mértékben kifejezésre jutnak. Arról, hogy az örökkévaló Isten tisztán megismerhető a jólismert emberi szeretet, szolgálattétel és áldozatkészség megszokott cselekedeteiben. Csak isteniessé kell ezeket felmagasztosítani.

Ez a legendás őskarácsony legmélyebb értelme!

Összes istenadta tehetségeit, minden tudományát és művészetét a csecsemő-gyermek szolgálatába kell állítania az embernek, mert Istennek az a szent akaratja, hogyha a csecsemő felnőtt emberré lesz, ne bünfertőzte, csalódás, bűbánat megnyomorította keserű világba kerüljön, amelyben Istenbe és emberbe vetett hite meg-inogjon és összeomoljék. Mit ér ugyanis minden emberi nagyság, erő, hatalom, bölcsesség, birodalmak, kormányok, találmányok, felfedezések, hogyha nem képesek távoltartani a bünt, pusztulást, nyomort, kétségbeesést attól a kicsi családi otthontól, ahol egy ártatlan csecsemő szunnyad édesanyja ölén?!

Ilyen csecsemő az emberi természet. Atyai segítségre szorul. Krisztusban mennyei Atyja van. Égi eredetű. Általa kívánja a mennyei Atya megvalósítani örök akaratát. Egyedül Ő általa s egyedül az Ő javára. Legbensőbb lényében azért nem egyéb a vallás, mint gyakorlatba tett szeretet. Semmi tartozásával sem marad hátralékban az az ember, aki teljes szívével szereti embertársait. Ebben találkozik össze szent harmóniában a legfelségesebb és legmegszokottabb; az isteni és az emberi egybefoly. A legszivesebb ember a legisteniesebb. Az emberek legnagyobb jóltevője: az Isten legnagyobb tisztelője.

Ez az egyszerű, magasztos, világmegváltó nagy üzenete a szent karácsonynak.

Ekkor helyezett az örökéletű Isten közibénk olyan valamit, ami a legdrágább előtte a kerek világon: egy picit morzsáját az emberi életnek és atyai szerelme minden mennyei üdvösségét ígérte minékünk, ha úgy tiszteljük azt, mint az egyszerű pásztorok, ha úgy szolgáljuk azt, mint a napkeleti bölcsek, akik elébetérdeltek és dus kincseiket osztották elébe; mérhetlen világ legcsöppőbb, legtehetetlenebb, legerőtlenebb részének... egy parányi emberi életmorzsának!

Pár gondolat Jefft után.

Bokor Sándor.

Mi lett belőlük?

Hajdan, a gazdag évek során elindítottuk fiainkat a középiskolába mi középosztálybeliek, feltörekvő kisiparosok, gazdák s elindultak a nincsetlenek tehetséges fiai is és aztán megrostálta őket az iskola és még inkább az élet. Amelyik feljutott az érettségiig, az, ha javítókon és pótvizsgákon át is, de végül megkapta a bizonyítványt s választhatott pályát. Munkát kapott, felszívta a nemzettest és alkotó tagja lett a közösségnek, Tudtuk, hogy egyéni képességei, szorgalma, munkabírása, tudása meghozták számára a méltányos részesedést az élet javaiból. Nem kellett tovább törődnünk velük, aggódunk értük.

De ma más a helyzet. Ma sokkal kevesebben is indulnak el a fiaink közül s nagyon kevesen érkeznek meg. Másféle rostán hullanak keresztül. Nagyon sokan vannak, akik felvergődnek a nyolc osztály lépcsőjén, de a baccalaureatus gátfutásában ötszöri induláson is elvéreznek, ott maradnak elterülve. Husz év óta hány ilyen ifju van és mi lett belőlük? Nézzük meg csak kerületünk egyetlen főgimnáziumának végzettjeit. Az utóbbi két évben a juniusi vizsgák 100 százalékos bukással zárultak s nem sokkal jobb a pótvizsgák eredménye sem. Mi lett ezekből a fiatal emberekből? Számon tartja-e valaki? Gondol-e velük valaki? Az apa, a család igen! Akik vérző szívvvel és kétségbeesetten látják ez ifju életek romlását, tehetetlen vergődését. De vajjon csak a családé az az ifju? Vajjon nem a nemzeté, egyházé is? Vajjon nem veszít-é, nem pusztul-é ezen az uton lassan, de biztosan népünk jövője is?

Hiszem és vallom, hogy nem azért hullottak ki mindnyájan, mert értéktelenek, hitványak. Amelyik ifju ma, különösen nyilvánossági jog nélküli középiskolában, évenként kétszer idegen bizottság előtt vizsgázva feljut az érettségiig, az már ezzel bebizonyította, hogy keményen dolgozott és nem értéktelen. Tehát valahol másutt kell az okot keresni. És nemcsak keresni, hanem meg is kell találni és orvosolni kell a bajt, mert ez így nem mehet sokáig. Tönkre mennek a fiaink, de tönkre megy vele az iskola és végül népünk is?

Ha nem volna, fel kell állítani egy szervet, amely számba vegye ifjainkat, figyelemmel kísérje haladásukat, számontartsa az érettségi eredményét és a pálya választásnál tanáccsal, utmutatással szolgáljon.

Nem lehet és nem szabad ma tisztán egyéni dolognak minősíteni középiskolát végzett ifjaink sorsát, elhelyezkedését. Meg kell szervezni és irányítani, míg nem késő, valósággal leltárba kell fog-

alni meglevő értékeinket s ezek között fiainkat és nem szabad őket szem elől téveszteni. Mindenikre szükségünk van. Épen ezért fájdalommal látjuk azt is, hogy sok derék, kiváló fiatal emberünk kénytelen vándorbotot venni a kezébe, elszakadni tőlünk, mert nem bírta megszerezni az érettségi bizonyítványt. De még nagyobb szomorúsággal tölt el, amikor elkallódott, szétporlott életeket látunk emiatt.

Szeretném, ha jelen soraim kellő figyelmet váltanának ki megfelelő helyeken. Dehát ki olvassa e sorokat? Sokszor tapasztaltam már, hogy ezt a lapot a világi tanácsbírák és más vezető férfiak egyáltalán nem olvassák, holott mindeniknek éppoly olvasni kellene, mint a lelkészeknek. Lehet, hogy nyomtalanul tűnnek el e szavak az enyészet papirkosarában, pedig ezek egy fájdalmas sikoltást öltöztetnek betükbe, amelyhez nekem okom és jogom van. Itt állok a semmibe meredve a fiam mellett, ki szatmári főgimnáziumunkban úgy végezte a nyolc osztályt, hogy soha nem bukott, sőt egyik legjobb tanuló volt. Juniusban ő egyedül ment át az írásbelin, 8-as médiával, a szóbelin elbukott. Harmadszorra. Igen, de: mi lesz belőle?!

Boruzs Lajos.

Tanügyek a közgyűlés előtt.

A folyó évi közgyűlésen a tanítóságot négy új képviselő, névszerint Szőke József, Kilin Sándor, Herczegh Kálmán és alulírott képviseltük. Feladataink végzéséről, a gyűlésen tárgyalt tanügyekről e helyen beszámolunk. Célunk az egyházi hatóságot és tanítóinkat lelkileg is összébhozni s a még mindig létező különböző felfogásokat, vagy kiküszöbölni, vagy lehetőleg áthidalni.

Hogy megbízatásunknak kellőképpen megfelelhessünk, az ügyek helyes ismerete céljából, — nem lévén kerületi értekezletünk — a tanítóegyesületek elnökeivel, valamint a bizottságok tanító-tagjaival előzetes értekezletet tartottunk. Ügyrendszerkezeti hiba, hogy a tanítóképviselek nem tagjai a bizottságoknak s a közgyűlés tanügyi tárgyait az elnököktől tudtuk meg. Miután kialakult a közös vélemény, a bizottsági gyűlések után újból értekezletet tartottunk a további teendők megbeszélésére. Később felvilágosításokat kértünk a tanügyi előadó urtól is, ki készséggel tájékoztatott bennünket a hivatalos felfogásról s azok indokairól. Be kellett látnunk, hogy hiányos ismeretekkel kellett a közgyűlésen megjelennünk. A jövőben igyekezni fogunk ezt a hibát kijavítani és áthidalni.

A tárgysorozaton szerepeltek a következő ügyek:

1. Memorandum szerkesztése s ennek küldöttségileg eljuttatása a kisebbségi ügyek miniszteréhez államsegély elnyeréséért, mely küldöttségben tanító is legyen.

Közgyűlés a főtiszt. Püspök úr vezetésével küldöttséget küld a Minisztériumba, memorandumba foglalja az összes egyházi sérelmeket, ugyanakkor a tanítók számára államsegélyt és vasuti kedvezményt is kér.

Herczeg Kálmán azon javaslatát, hogy a 20 évi elmaradt államsegély kárpótlásaként vegyék fel a tanítókat az állami nyugdíj-intézetbe, közgyűlés jogfeladás miatt nem találta teljesíthetőnek, mert, ha az állam ezt akarná, meg se kérdezné tőlünk, hanem elrendelné. A küldöttség tagjairól nincs tudomásunk.

2. A tanítók szolgálati évei szerinti inkadrálására, közgyűlés elrendelte a kimutatás elkészítését és évenkénti leközlését a hiv. lapban.

Herczeg javaslatát, melyben központi elrendelését kérte újabb korpótlék esedékessége esetén, közgyűlés nem találta szükségesnek, mivel a korpótlék kérése a tanító kötelessége s különben is benne lesz a hiv. lapban.

3. Tanügyi lap szerkesztése a kerület kiadásában. Közgyűlés elfogadta tanügyi bizottság javaslatát, mely szerint a Reformátusok Lapja rendelkezésre álljon a tanároknak és tanítóknak tanügyi cikkek számára. Alulírott javaslatára. Ft. püspök ur erélyes támogatásával sikerült elfogadtatni, hogy a hivatalos lap az egy-tanítós iskola kivételével, az iskoláknak is megküldessék.

4. Tanítófizetés minimumának felemelése. Közgyűlés, tekintettel a közel 400.000 Lei fizetéshátraléokra és a reménybeli államsegélyre, nem találta az időt alkalmasnak a minimum emelésére, ellenben ismételten felhívta a Nt. Esperes urakat a hátralékok rendeztetésére. Az első értesülésre haladéktalanul intézkedjenek, nem várván a hátralékok felszaporodására.

5. Tanító-iskolafelügyelői állás szervezése a kerületi tanügyi előadó mellé. Tanügyi bizottság javaslatára ezt az ügyet kiadják az egyházmegyéknek, hogy mutassanak rá a költségek fedezeti forrására is.

6. Tanítói körök számának leszállítása. A tanító-körök összjövedeleinek számát az egyházmegyék indokolt esetekben leszállíthatják a tanítók kérésére. Alulírott felszólalására azt a felvilágosítást nyerte, hogy reánk a kerületi szabályzat érvényes és az állami hasonló körülmények reánk nem vonatkoznak.

7. Kerületi tanító-értekezlet. Tanügyi-bizottság javaslatára közgyűlés elrendelte a tanító-értekezletek alapszabályának megszöve-

gezését és azok leadását az egyházmegyékhez. Tanügyi-előadó ur ígerte az azonnali intézkedést.

8. Közgyűlés elfogadta azt a javaslatot, mely a haladási napló hátlapjára statisztikai rovatok nyomtatását kérte.

9. A nyugdíj-ügy új bizottság elé utaltatott, melyben az elnökségen és jegyzőkön kívül egy lelkész, egy tanító és a kerületi tisztviselők vesznek részt. A tanító-tag csekélységem lett. A tárgyalásról annakidején beszámolok.

10. Egy kántori díjlevél tárgyalása során főtiszt. Püspök úr állásfoglalása győzött, mely szerint kerületünkben önálló énekvezér csak tanítói oklevéllel bíró egyén lehet az őt megillető fizetéssel.

A közebeden az új tanítóképviselőket Nt. Csernák Béla egyházkerületi főjegyző úr köszöntötte, melyre részünkről Szőke István válaszolt.

A memorandum szerkesztéséhez alulírott már összeállított egy kérés-sorozatot, mely felöleli a tanítók személyi és iskolai kívánságait. Ezt az értekezlet egyhangulag magáévá tette és kiegészítette, ugyanakkor megbizta alulírottat az irat elkészítésével. Az elkészített iratot eljuttatjuk a tanügyi előadó urhoz és az összes tanítóegyesületekhez. Szintén közölni fogjuk.

Ezeknek az ügyeknek részletesebb ismertetésére visszatérek.

*Kósa Károly,
tanító-képviselő.*

Külmissziói munkánk a válaszüton.

Beszámoló-előadás a VII. külmissziói konferencián.

(Folytatás.)

Kétségtelen, hogy ez az alakulás hátráltatja a mi önálló munkánk kibontakozását részint idehaza se fejlődik úgy a dolog, hogy erre képesek lennénk, (előbbvaló feladata lenne skót testvéreinket felmenteni a fele-költség hordozásától, amitől már magában is elég távol állunk), részint vigasztaló az, hogy a huláni körzet az ásihőinek szomszédságában van, tehát szintén északon s így nem messze Mutankiangtól. Az előkészítő munkát tehát az új területen innen is be lehet indítani.

Az első nehézség, hogy misszionáriusunk egyre inkább a skót támogatásra lévén utalva, pótolni kénytelen itt is, ott is hiányzó munkaerőket. A második nehézség, hogy az egyre több befolyással bíró japán kormányzat nem nézi jószemmel ezt a munkát s ahol csak lehet, hátráltatja. Harmadik nehézség a hol itt, hol ott jelentkező háborús veszély. Végül, hogy misszionáriusunknak nincs kellő segítsége biztosítva.

Örvendetes jelenség, hogy Babos testvérünk változatlan odaadással s most már nyelvi nehézség nélkül, sőt felesége révén kiegészítve szolgál és ebben az évben egy kisfiúval is megáldott családja sok erőt, nyugalmat s igazán otthont jelent neki a távoli és nyugtalan idegenségben.

II. A helyzet idehaza.

Az igazi válság itt van. Statisztikai adatokban nincs nagy esés, a külmissziót támogató itthoni hátvéd külső képe nem változott sokat, bár a munkával lépést tartó fejlődés s nyomait hasztalan keressük. Nagy esés van azonban az adományok összegében, az adminisztrációban s általában az életjel-adásban.

De beszéljenek a számok.

Romániai ref. egyházunk összes gyülekezeteinek száma 783 (600 erdélyi és 183 királyhágómelléki), ezek közül, 299 erdélyi és 46 királyhágómellékiben, összesen 345 gyülekezetünkben vannak állandó barátai az ügynek. Gyülekezeteinknek tehát az erdélyi kerületben 57.5 %-a, a testvérkerületben 25.13 %-a vállalt eddig részben vagy egészen, állandó felelősséget. Természetesen a felelőség a mindnyájunké, azért egyházi külmisszió a munkánk.

A Külmisszió Barátai közé belépettek megoszlása ez:

Csoportok :	Erdélyből :	Királyhágómellékről :	Összesen :
Gyülekezet	111	6	117
Férfiszövetség	1	—	1
Nőszövetség	39	8	47
I. K. E.	13	4	18
R. L. SZ.	28	8	36
Vasárnapi Isk.	61	8	69
Iskola	17	1	18
Más csoport	19	4	22
Csoportok összesen :	290	38	327
Egyének (családok):			
Lelkipásztor	180	26	200
Más egyén	1419	243	1662
Egyének összesen :	1599	269	1868
Barátok összesen :	1889	307	2196

Ez eddig elég biztató képet ad: még mindig a haladásról beszél: az elmúlt év alatt az erdélyi kerületben 97-től, a királyhágómelléki kerületben 61-gyel nőtt a barátok serege. Azonban ha elmondom, hogy a múlt évi adomány begyűléséről a 345 hely közül mindössze 73 helyről kaptam értesítést máig, megdöbbenve tűnik szemünkbe az itthoni hátvéd válsága. Természetesen a többi 272

helyről semmi életjel. Ki tudja, barátok-e még ott a külmisszió barátai? 345 lelkészi hivatal közül mindössze 52 erdélyi és 9 királyhágómelléki, összesen tehát 61 küldött az adományok beküldéséről jelentést a múlt évet illetően, rajtuk kívül közvetlenül hozzám küldött adományt még 11 erdélyi és 1 királyhágómelléki barát. Nem küldött tehát jelentést (s nagy részében bizonyára adományt se) 1937-re 247 erdélyi és 37 királyhágómelléki lelkészi hivatal, tehát az összes érdekelt egyházközségek 82,31 százaléka. (345-ből 284.)

Csak következtetni tudunk a fenti adatokból arra a valóságos helyzetre, amelyben van a Külmisszió Barátai tábora. S ebben a szomorubb nem is az anyagi, hanem a lelki helyzet. Ilyen megdöbbentő hanyagság mellett az embernek fel kell tennie a kérdést: egyáltalán alkalmas és méltó-e a mi református egyházunk s abban a külmisszió barátok tábora, hogy Isten világhódító missziói munkájában része legyen?

Isten még nem vette el tőlünk ezt a munkát. Még vannak, akik a régi vagy éppen fokozott hűséggel állanak mellette. A missziói mezőn se kényszerültünk hátrálásra, nagy adósság terhel: Babos Sándoréknak egy év óta nem tudtunk ugyan semmit kiküldeni, (a külmissziói számla 1938. VII. 8-án 59,556 lei tiszta bevételt mutat), de hogy mégis fenntarthatják magukat, most már családosan is, az jórészt skót református testvéreink meg nem lankadó segítségének köszönhető. Odakinn még nincs hátrálás, csak biztató előrelendülés. Itt a tizenkettedik órája, hogy komolyan szembenézzünk a kérdéssel: vállalják-e a munkát és helyt állanak-e érte minden vonalon egyházunk külmissziói barátai? És itt a tizenkettedik órája, hogy döntsön egyházunk, annak hivatott lelkészkepviselői elsősorban: kész-e, készek-e teljes szívvvel az ügy mellé állani, hogy eltűnjön a deficit és a miénknek mondható legyen külmissziói munkák? Meg kell szünnie annak a lekicsinylésnek és ellenzésnek, amivel annyian nézik még mindig köztünk ezt az Istentől ránk bízott feladatot.

Sajnos, mindmáig nem adhatott kezembe egyházunk külmissziói számlakezelése világos képet arról, hogy tulajdonképpen, hogy állunk mekkora is a deficit. Bizonyos azonban, hogy a külmissziói számla az adományok alakulása tekintetében 1926. nov. 3-tól, mikor külmissziói számlánk megnyitott s 3919 lejjel zárult az év végén, egy évtizeden át gyors emelkedést mutatott, mert 1935 végén 156,434 lei 25 bani összegig szökött fel, ettől kezdve azonban nagyon visszaesett, ahelyett, hogy az évi kb. 200,000 lei szükségletet elérte volna. Menthetjük ezt a perselyes gyűjtés körüli zavarokkal, a sűrűn változó személyekhez kötött s ki nem bontakozha-

tott külmissziói utazótikári szolgálat hátrányaival, de a tény rideg tény marad.

A külmisszió közvetlen szolgálatába még be nem kapcsolt gyülekezetek bevonása érdekében meg nem szünő lankadással folyt az elmúlt évben is az ügy ismertetése konferenciákon, a sajtóban és az utazótikári szolgálat rendjén. Különösen jelentős e téren a haladás a Testvérkerületben, ahol azonban ez csak a sajtóra maradt egyedül.

A Testvérkerület szívvvel áll a munka mellett, de kerületileg sem közelebbi részvételt, sem konferencia rendezését nem vállalja, míg a zsinat a külmisszió ügyét véglegesen nem szervezi. Várjuk!

Miután Hegyi István utazótikárunk e munkaévben több, mint negyed évig helyettes lelkészi minőségben szolgált s azután szülőfaluja, Petek, lelkipásztorául hívta el, ismét új utazótikárunk van: Jenei Sándor. Abban a meggyőződésben bucsuzunk Hegyi István testvérünktől, hogy amennyire ideje engedi, a külmisszió szolgálatában marad új őrhelyén is s rövid szolgálatának, a hunyadi, gyulafehérvári és nagyenyedi egyházmegyékben tett utazásainak áldott gyümölcsei nem maradnak el. Az új utazótikárra vár, hogy legalább félévvel előre elkészített terv szerint dolgozva, új gyülekezeteket és barátokat kapcsoljon be a külmisszió szolgálatába s a régi helyeken is felmérje a helyzetet, begyűjtve lehetőleg a hátralékokat.

Az évi külmissziói nap, Istennek hála, a mai nappal tetté ért. Ebben a formájában kell évről évre megtartanunk.

A külmissziói sajtónk, iratterjesztésünk is a megoldás útján van az Egyház és Misszió kiadásában megjelenő traktátus-sorozattal, amit Sipos Géza segéd-lelkész intéz nagy agilitással. Ugyan ő van megbizva a külmisszió javára gyűjtött használt bélyegek értékesítésével is. Ne feledjük ezt a munkát se! Az Egyház és Misszió 2300 példányban szolgál.

Még mindig csak imádságunk tárgya a zsidómisszió. Újólág kérem azokat, akiknek e tekintetben kezdeményezéseik, tapasztalataik vannak, hogy közöljék azt a lap útján másokkal is, indításul!

A szórvány- és regáti misszió munkájában konferenciánkon és sajtóban igyekeztünk szolgálni azzal, hogy nem szüntünk meg rámutatni a kül- és belmisszió egységére.

(Vége köv.)

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Imre Árpád volt csávosi lelkész, 69 éves korában elhunyt. Mint mult számunkban felesége halálával kapcsolatban közöltük, rablógyilkosság áldozata lett és bár a gyilkosok kegyetlensége után nem vesztette el nyomban életét, de egy percre sem tért egészen eszméletre s folyó hó 11-én reggel bevégezte életét. Mint temesvári s. lelkészt Szigetfalura választották meg rendes lelkésznek, honnan rövid szolgálat után Csávosra ment át. Régebbi idő óta betegeskedett s Gátalján csendesen éledegelt feleségével, családtalanul. Hűséges szolga, jó pásztor és mintaszerű adminisztráló egyházkormányzó volt. Temetése dec. 13-án — halála helyén Temesváron ment végbe a gyülekezet nagy és mély részvéte mellett. Az igét **Debrece**n; **István** hirdette fölötte, **Keresztes** József resicai lelkész imádkozott, a sirnál **Kiss Géza** jelenlegi csávosi lelkész végezte a szertartást, **Nits István** pedig az egyházmegye lelkészi kara nevében bucsuzott tőle. A szomorú vég után az Úr adja meg a hű szolgájának a helybenhagyás jutalmát.

HIREK

Az evangéliumi világalliansz egyetemes imahetének tárgysorozata. Az 1846. óta évenként megtartott *egyetemes imahét* a jövő évben január 1-től (vasárnap) január 8-ig lesz a következő tárgysorozattal:

1939 jan. 1. Vssárnap. Alapigék prédikációk és alkalmi beszédek számára. »Hogy mindnyájan egyek legyenek!« (Ján. 17, 21.) »Legyenek teljesen egyek.« (I. Kor. 1, 10.) »Vesztek erőt minekutána a Szentlélek eljő reátok,« (Csel. 1, 8.) »Elmenvén e széles világra, hirdesétek az evangéliumot.« (Márk. 16, 15.) »E világnak országai a mi Urunkéi lettek.« (Jel. 11, 15.)

Január 2. Hétfő. Hálaadás, bűnvallomás és könyörgés. Bibliaolvasásra ajánlott helyek: Zsolt. 96; 121; Dán. 9, 3—10, 20—23. Luk. 1, 68—79.

Január 3. Kedd. Az egyetemes egyház. — Bibliaolvasásra ajánlott igék: Zsolt. 133.; Ef. 4, 1—3.; Jel. 7, 9—17.

Január 4. Szerda. Nemzetek és uralkodók. — Bibliaolvasásra ajánlott igék: Zsolt. 2.; És. 64 r. Róm. 13. r.

Január 5. Csütörtök. Missziók. — Bibliaolvasásra ajánlott igék: Zsolt. 72.; És. 60, 11—2.; Máté 28, 18—20.; I. Thess. 1. r.

Január 6. Péntek. Itthoni élet és nevelés. — Bibliaolvasásra

ajánlott igék: V. M. 6, 1—13.; Márk. 10, 13—31.; Mát. 18, 1-14.

Január 7. Szombat. Belmísz-
szó és zsidók ügye. — Bibliaol-
vasásra ajánlott igék: Joél 2,
23—32.; Róm. 10, 1—13.; I. Kor.
15, 1—11.

Január 8. Vasárnap. Külön-
leges alkalmi beszédek tartatnak
számos egyházban a keresztyén
egységről, az együttes és közös
urvacsora-vételre szolgáló alka-
lom nyújtásával. »Hogy tökéle-
tesen eggyé legyenek... hogy
megismerje a világ, hogy Te
küldtél engem.«

Az erdélyi egyházkerület
lelkészi értekezlete 1939. január
hó 11—16. napjain Kolozsváron
theologiai tanfolyamot és lelkészi
konferenciát tart. A megnyitó
áhitatot 11-én, szerdán d. e. 9
órákor *Vásárhelyi* János püspök
végzi. A többi napokon ebben
az időben bibliaóra lesz, melyek-
nek tárgyai: Ján. ev. és 5. ré-
szei. 10—1-ig tudományos elő-
adások lesznek a következő tár-
gyakról és előadókkal: A theo-
logiai ethika legujabb kérdései,
3 óra, tartja dr *Tavaszy* Sándor
theol. professzor, püspökhelyet-
tes. A dialektikai theologia szol-
gálatára a gyakorlati theologia ter-
én, 3 óra, tartja dr *Imre* Lajos
theol. professzor. A Bibliáról
való felfogás az erdélyi refor-
mátus theologia történetében, 2
óra, tartja dr *Nagy* Géza theol.
professzor. Az ó-szövetségi exe-
gézis jelentősége és szolgálata
az igehirdetés terén, 2 óra, tartja
Maksay Albert theol. professzor.
A gyülekezet megismerése mint
theologiai kérdés, 2 óra, tartja
László Dezső theol. m. tanár. —
D. u. 4—6-ig lelkészi konferen-

ciák lesznek, melyeknek tárgyai
a lelkészeket és gyülekezeteket
érintő gyakorlati kérdések. Egyik
konferencia tárgya az igehirde-
tés ellenőrzése az egyházme-
gyéktől beérkezett javaslatok
alapján. Este 6—7-ig áhitatok
lesznek, melyeknek tárgyai a
lelkipásztor magánélete, kísér-
tése, lekipásztor társaihoz való
viszonya. 16-án tartja az érte-
kezlet közgyűlését d. u. 4 orai
kezdettel, mely után követke-
zik a tanfolyam és konferencia
bezárása. A résztvevők dec. 20-ig
jelentkezhetnek László Dezső
titkárnál. Napi ellátás díja 40 lei.

Értesítés. Ezuton értesítjük
az összes nt. lelkészi hivatalo-
kat, hogy az egyszerű kötésű
100 leis áru hangjegyes nagy-
betűs énekeskönyvek teljesen
kifogytak. Ezidőszerint kizárólag
csak 130 leis finom, fehér biblia
nyomó papíron előállított, puha
vászon-fedelű és 150 leis kemény
vászon-fedelű, aranyozott szélű
példányok vannak raktáron. —
Börkötésű, aranyozott nagy-
betűs 300 lei, s ugyanolyan ki-
vételű kisbetűs zsolttárok 250.—
leiért kaphatók. — Az újonnan
kinyomtatandó nagybetűs zsol-
ttárok (100 leis árban) csak a
jövő év tavaszán lesznek kap-
hatók.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

*Előfizetőinknek, olvasóink-
nak áldott és békességes kará-
csonyi ünnepet kívánunk!*

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül

„Reformátusok Lapja” a Piatr. Craiului Ref. Egyházker. Hivatalos Közlönye

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nagyt. Lelkész uraknak szives figyelmébe ajánlom

REFORMÁTUS papi szabóságomat

Fele'össéggel készíték ORLE. (Szánthó) palástot; palást-
átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palástárak fő-
veggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítik. Esetleges infor-
mációért a helybeli le k. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel: **CSAPÓ LAJOS** papi szabósága
Satu-Mare, Ștefan Cel Mare 7.

Alapítási év 1897.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETŰS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

423

REFORMÁTUSOK LAPJA

1938. ÉVFOLYAMÁBAN MEGJELENT
HIVATALOS RENDELETEK

BETÜRENDES

TÁRGYMUTATÓJA

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
8850	—	»Abc« (Czina-féle) átdolgozásáról és új kiadásáról	11
—	3135	»Abc« (egységes) szerkesztésének egyed- árusága csak az állami iskolák szá- mára szóló felállításáról	146
—	5287, 5381	»Abc« és tankönyv kötelező használatáról	300, 318, 343
—	3647	Abszolváló (el. isk.) vizsgáról	182
—	4279	Abszolváló vizsgákról (nyilvánossági jogú elemi iskolai)	218
—	3989	»Act de angajament«-ek 1·40 %-os illeték- mentességéről	219
—	2916	Adó (állami) kiszámításáról	120
—	2980	Akadémia (Román) könyvtárnak isk. nyom- tatványokból 2 pld.-ban leendő kül- déséről	135
—	—	Alapszabály (új ny. int.) módosításáról . .	137
—	5769	Alkohol ellen Mértékletességi Szövetség felhívásáról	307
—	1847	Alkotmányért (új) márc. 13-án tartandó istentiszteletről	80
—	8328	Altanfelügyelői megbízatásokról	415
—	6361	Állami iskolai igazgatók beiratkozási bir- ságairól	341
—	1472	Állami szállítók (rossz) névjegyzékéről .	71

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	2916	Államsegély pótlékokról	120
—	8441	Árlejtések (különféle) folytán Letéti Pénz- tárba letett biztosítékok visszafizeté- séről	443
—	—	Árvaházi képes naptári 1939. évi pályázati hirdetéséről	159
—	6205	Árverésekről (nyilvános)	379
—	—	Batizi lelkészi állás betöltéséről	353
—	5381	Bedelean Diomed-féle tankönyv kötelező használatáról	300, 318
—	—	Belényesujlaki k.-tanítói állásra pályázati hirdetés	267
—	2245	Bélyegzőknek és pecséteknek Nemzeti Pénzverde által leendő készítéséről	92
—	1302	Biblia-órák tartásáról	57
—	5707	Biharvajdai lelkészi állásra pályázat	307
—	23. eln.	Borsos lelkészre vonatkozó akvi adatok köz- léséről	94
—	5381	Cali Sándor-féle tankönyv kötelező hasz- nálatáról	300, 318
—	2906	Câmpulung la Tisa-i iskolai román-magyar feliratról	219
—	5090	C. F. R. csoportos utazások megkönnyíté- séről	267
—	6718	C. F. R. kedv. vasuti igazolványok felbé- lyegzéséről (biztosítási bélyeg)	341
8550	—	Czina S.-féle »Abc« át- és kidolgozásáról	11
—	5381	Czina S.-féle »Abc« és könyv köt. haszn.	300, 318
—	2916	Családi pótlékokról (új)	120
—	—	Csere-hirdetés lelkészi állásra	255
—	—	Csuka Ferenc apátkereszturi lelk. elhunytja	327
—	6447	Csütörtök délutáni heti szünetről	343

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	796	Dékanlátogatási (isk.) jegyzőkönyvek ki- küldéséről	46
—	2949	Diakonissza-nap megtartásáról és a füze- tek árának beküldéséről	147
—	2838	Dinu Elena min. inspektori megbízásáról	415
—	4529	»Egészségügyi hét« rendezéséről	242
—	5493	Egészségügyi (vidéki) csoport szervezéséről	278
—	8188	Egyházak vagyonának és jövedelmének bevallásáról	424
—	2305	Egyházi ingatlanok tűzbiztosítási díjának fizetéséről	95
—	5533	Egyházkerületi járulékok fizetési teljesíté- séről	278
—	5353	Egyházkerületi járulékok (hátr.) befiz. . . .	331
—	2895	Egyházkerületi jegyzőkönyvek árainak be- fizetéseiről	123
—	4276	Egyházkerületi konfirmációs kátéről . . .	366
—	8918	Egyházközségek portómentes hivatalos le- velezéseiről	441
—	3647	Elemi iskolai abszolváló vizsgáról	182
—	6361	Elemi iskolai birságolásokról	341
—	6447	Elemi iskolai csütörtök d. u. szünetről . . .	343
—	8829	Elemi iskolai felügyelők beosztásáról . . .	424
—	5574	Elemi iskolai fizikai eszközök küldéséről .	306
—	6074	Elemi iskolai irattárak kezeléséről	330
—	7445	Elemi iskolai kirándulási 50 és 70 száza- lékos vasuti kedvezményekről	378
—	6447	Elemi iskolai magyar órákról	342
—	2370	Elemi isk. növendékek színházba, moziba, korcsolyapályákra való járás megtil- tásáról	106
—	6447	Elemi iskolai országőri oktatásról	343
—	6447	Elemi iskolai órabeosztásról	343

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	6447	Elemi iskolai órarendek alkalmazásáról .	343
—	5850	Elemi iskolai (1938—39.) tanévi beiratko- zásokról	302
—	4072	Elemi iskolai tanítás befejezéséről . . .	205, 231
—	6354	Elemi iskolai tanítás kezdetéről	329
—	6486	Elemi iskolai új tantervek kiküldéséről .	341
—	6209	Elemi iskolai új tantervekről	329
—	2214	Elemi iskolai vallástani kézikönyvek en- gedélyezéséről és használatáról . .	94, 330
—	989	Elemi iskolák (IV. alsó) elvégzéséről szóló igazolványok kiállításáról	47
8754	440	Elemi iskolák nyilv. jog ir. kérvényekről .	9, 35
—	4279	Elemi iskolák (nyilv. jogú) végzett VII. o. növendékek abszolváló vizsgájáról .	218
—	2916	Emelkedő (uj) áll. adóról	120
—	5574	Ercse Miklós el. isk. fizikai eszközök meg- küldéséről	306
—	2459	Erdei és gyümölcsfák ültetésének napjáról	107
—	—	Európa térképe megrendeléséről	379
—	—	Evangéliumi világi alliansz egyetemes ima- hetének (1939 jan. 1.) tárgysorozata .	454
—	1231	Énekeskönyvek (kisbetűs) megrendeléséről	59
—	—	Érendrei II. tanítói állásra »Pályázat« . .	343
—	—	Értarcsai kántortanítói állásra »Pályázat«	291
—	4072	Évvégi statisztikai jelentések beküldéséről ¹	205, 231
—	3989	Felekezeti iskolák kinevezési okmányainak 1·40 százalékos illetékmentességéről .	219
—	2916	Felsőbb iskolai végzettségi pótlékokról . .	120
—	5381	Ferenczy Gábor-féle tankönyv kötelező használatáról	300, 318
—	1302	Férfiszöv. gyűlések tartásáról	57
—	2916	Fizetési liszták (Stat) készítéséről . . .	120

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	5574	Fizikai eszközök (Ercse Miklós-féle el. isk.) megküldéséről	306
—	8578	»Flacára tineritii« (»Sextenerii«) című film látogatása iskolai növendékektől való eltiltásáról	427
—	2916	Fokozati idő pótlékról (uj)	120
—	2223	Földrajzi térképek használatáról	94
—	2459	Gyümölcs- és erdei-fák ültetésének napjáról	107
—	—	Hegyközszentimrei kántor-tanítói állásra »Pályázat«	343
—	—	Hiripi org. kántor-tanítói állásra »Pályázat«	291
—	2370	Hitfelekezeti iskoláinkban vasárnap és ünnepeken bármely iskolába járó növendékek szini és mozielőadásokra vagy korcsolyázni csak az istentiszteleteken kívüli időben való menetelükről . .	107
—	8918	Hivatalos levelek (egyházi) portómentességéről	441
—	8911	Hivatalos lapnak (»Ref. Lapja«) tanítók kezéhez való juttatásáról	442
—	2906	Hosszúmezői iskola román-magyar szövegű iskolai feliratáról	219
—	2083	Husvétii szünidőről	123
—	5091	Ifjusági koloniák és táborok működési engedélyéről	299
—	—	Ifjusági konferenciákról	159
—	3490	Illeték egyenérték-adó fizetéséről	182
—	—	Imahétről (egyetemes) tárgysorozat	5
—	—	Imahét (nov. 13—19.)	366
—	—	Imahét (1939 jan. 1—7.) tárgysorozata	454
—	—	Imre Árpád csávosi lelkész és neje rablógyilkossági elhunytá	454

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	7304	Inspektor iskolalátogatási jegyzőkönyvi ki- fogásokról	367
—	8328	Inspektori megbízatásokról	415
—	8328	Inspektori (sub) megbízatásokról	415
—	8829	Inspektorok beosztásáról	424
—	7623	Inspektorok kinevezéséről	403
—	5850	Iskolai (elemi) beiratásokról	302
—	5374	Iskolai feliratok (román-magyar) vissza- állításáról	290
—	5574	Iskolai (elemi) fizikai eszközök megküld.-ről	306
—	6074	Iskolai (elemi) irattári szabályzatról . .	330
—	7445	Iskolai kirándulásokon engedélyezett 50 és 70 százalékos vasuti kedvezményekről	378
—	—	Iskolai muzeumok megszervezéséről . .	180
—	2370	Iskolai növendékeknek színházba, moziba, korcsolyapályákra való járás megtil- tásáról	106
—	8578	Iskolai növendékeknek »Sexterin« (Flacăra tinereții) című film látogatásától való eltiltásáról	427
—	5479	Iskolai nyomtatvány rendeletekről . . .	290, 319
—	2459	Iskolai padminták beküldéséről	107
—	2906	Iskolai román-magyar fe iratokról	219
—	4072	Iskolai (el.) tanítás befejezéséről	205, 321
—	6354	Iskolai (el.) tanítás kezdetéről	329
—	6209	Iskolai (el.) új tantervről	329
—	6486	Iskolai (el.) új tantervek kiküldéséről . .	341
—	2214	Iskolai (elemi) vallástani kézikönyvekről .	94, 330
—	2916	Iskolai (felsőbb) végzettségi pótlékokról .	120
—	8691	Iskolából azokat a tanulókat, akikről kide- rül, hogy a törvény által betiltott szervezetekben vesznek részt, azonnal eltávolítandók	427
—	1669	Iskolák helyiségeiben politikai jellegű ösz- szejövedetek szigorú eltiltásáról . . .	83

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	3989	Iskolák (felekezeti) kinevezési okmányai- nak 1.40 százalékos illetékmentessé- géről	219
8574	440	Iskolák nyilvánossági jog ir. kérvényeiről	9, 35
—	4279	Iskolák (nyilv. jogu el.) VII. o. t. végzett növendékek abszolváló vizsgáiról . .	218
—	796	Iskolalátogatási (dékánlátogatási) jegyző- könyvek kiküldéséről	46
—	2895	Jegyzőkönyv (egyh.-ker. közgy.) árának befizetéséről	123
—	7946	Jókai Mór: »Szegény gazdagok« című re- gényének román lefordításáról . . .	402
—	8188	Jövedelmek és vagyonok (egyházi) be- vallásáról	424
—	3602	Junius 8-iki országőri ünnepélyről . . .	182
—	5976	Karánsebesi lelkészi állásra »Pályázat« .	319
—	8692	Katonai (tanítók) jelentkezésekről . . .	426
—	3989	Kinevezési (felekezeti isk.) okmányok 1.40 százalékos illetékmentességről . . .	219
—	3058	Királyi család ünnepei alkalmával tartandó istentiszteleteken azok neveinek meg- említéséről	147
—	—	Kiskereki tanítói állásra Pályázati hird. .	403
—	—	Kiskolcsi kántor-tanítói állásra Pályázati hirdetés	242
—	—	Kisszántói kántor-tanítói állásra »Pályázat«	291
—	5091	Koloniák, táborok (ifjusági) működési en- gedélyéről	299
—	4276	Konfirmációs (egyh.-ker.) Kátéről . . .	366, 379
—	2916	Kongrua-pótlékokról	120
—	6352	Közalapi járulékok befizetéséről	330
—	989	Középiskolai beiratkozásokhoz szükséges igazolványok kiállításáról	47

A R E N D E L E T			
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	7697	Középiskolai kimutatások beküldéséről . .	391
—	7445	Középiskolai kirándulási 50 és 70 százalékos vasuti kedvezményről	378
—	6483	Középiskolai növendékeknek színházba, mo- ziba, korcsolyapályákra való járás meg- tiltásáról	106
—	2214	Középiskolai vallástani kézikönyvek enge- délyezéséről és használatáról (1939— 1940. tanévre)	94, 330
—	6483	Középiskolai (I—VII. o.) vallástani köny- vek használatáról	341
—	7304	Községi 14 százalékos kvótáról	367
—	979	Középiskolák IV. oszt. vallástankönyveinek (Székely-féle) átdolgozásáról és tani- tásáról	47
—	1160, 1660	Köztisztviselők politikai párti kilépéseiről, megtiltásáról	59, 69,
—	9067	Köztisztviselők vagyon bevallásairól . .	439
—	5	Kultuszminiszteri újévi Körleveléről. . .	9
—	—	Külmisziói munkák beszámoló előadásai.	450
—	—	Külmisziói konferenciára (kolozsvári, he- tedik) meghívó	326
—	8441	Különféle árlejtések folytán Letéti Pénz- tárba letett biztosítékok visszafiz.-ről	443
—	2916	Lakbér pótlékokról	120
—	1160, 1660	Lelkészek politikai párti kilépéseiről, meg- tiltásairól	59, 69
—	—	Lelkészi állásra cserehirdetés	255
—	—	Lelkészi konferencia	455
—	886 p.	Lelkészképesítő vizsgálatokról	415
—	5673	Lelkészi nyugdíjintézeti (rég. orsz. magyar ref.) tagsági iver beküldéséről . . .	290
—	—	Legációkról »Tájékoztató«	180

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	8441	Letéti Pénztárba (különféle árlejtések foly- tán) letett biztosítékok visszafizetéséről	443
8587	2886	Légvédelmi (passzív) rendelkezésekről . . .	8, 123, 132
—	5381	Lőrinczy Ferenc-féle tankönyv kötelező használatáról	300, 318
—	6447	Magyar nyelv órákról	342
—	5381	Magyar nyelvű tankönyvek használatáról	300, 317
—	5673	Magyar Országos Ref. (rég) Lelkészi Nyug- díjintézeti tagsági ivenk beküldéséről . . .	290
—	—	Magyar reformátusok világgyűlése	159, 217 254, 266
—	1847	Március 18-án az új alkotmányért tartandó istentiszteletről	80
—	—	Makláró Károly tiszántuli ref. püspök el- hunytáról	251
—	8338	Mária királyné elhunytáról	266
—	3042	Márásésti frontharcosok egyesületének a rokkant Otthon létesítésére szóló téglá- jegyeknek iskolás növendékek közt való árusíthatásáról	147
—	7623	Megyei tanfelügyelők kinevezéséről . . .	378
—	5769	Mértékletességi Szövetség alkohol ellenes felhívásáról	307
—	—	Micskei tanítónői állásra »Pályázat« . . .	243
—	2370	Moziba, színházba, korcsolyapályára bár- mely iskolába járó növendékek meg- tiltásáról	106
—	—	Muzeumok (iskolai) megszervezéséről . . .	180
—	1302	Műkedvelői előadások eltiltásáról ill. en- gedélyezéséről	57
—	—	Nagyenyedi ref. tanítóképzőintézet V. o. készülő liceumi és gimnáziumi tanulók részére »Tájékoztató«	183
—	—	Nagyváradai ref. Leánygimnázium tanári állásra Pályázati hirdetés	242

A R E N D E L E T

1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	1302	Nemzeti népének eltiltásáról ill. engedélyezéséről	57
—	2245	Nemzeti Pénzverde által leendő bélyegzők és pecséték készítéséről	92
—	1302	Nemzeti táncok törvényes engedélyezéséről	57
—	2916	Nemzetvédelmi pótdóról	121
—	1302	Nőszövetségi gyűlések tartásáról	57
—	1472, 6205	Nyilvános árverésekről	71, 379
8574	440	Nyilvánossági jog ir. kérvényekről	9, 35
—	4279	Nyilvánossági jogu el. isk. VII. o. t. végzett növendékeinek abszolváló vizsg.	218
—	1660	Nyilatkozati minták politikai párti kilépésekről	69
—	552	Nyilvántartási lapok kiküldéséről	35
—	5479	Nyomtatványok (iskolai) rendelésekről	290, 319
—	—	Nyugdíjintézeti Alapszabály (új) módosításról	137
—	7939	Nyugdíjintézeti fentartói járulék (1938 évi) befizetéséről	391
—	5673	Nyugdíjintézeti (rég. magy. orsz. lelkeszi) tagsági iver beküldéséről	290
—	5673	Országos (rég. magy. ref.) lelkeszi Nyugdíjintézeti tagsági iver beküldéséről	290
—	6447	Országöri oktatásról	343
—	3602	Országörök (srtájerek) jun. 8-i ünnepeiről	182
—	6447	Órabeosztásról (el. isk.)	343, 403
—	6447	Órarendek alkalmazásáról	343, 403
—	8962	Órarendek jóváhagyásáról	443
—	7848	Óraterv- és órarendek (el. isk.)	403

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	5381	Ösz Sándor-féle tankönyv kötelező használatáról	300, 318
—	2459	Padminták (el. isk.) beküldéséről	107
—	1160	Papok politikai megtiltásáról	59
—	3308, 4369	Parokhiális könyvtárak »Ref. Lelkipásztorok Kézikönyve« II. kötetének beiktatásáról és megrendeléséről	181, 231
—	5702	Pályázati hirdetés biharvajdai lelk. állásra	307
—	—	Pályázati hirdetés érendródi II. tan. állásra	343
—	—	Pályázati hirdetés értarcsai kántor-tanítói állásra	291
—	—	Pályázati hirdetés hegyközszentimrei org. kántortanítói állásra	343
—	—	Pályázati hirdetés hiripi org. kántortanítói állásra	291
—	5976	Pályázati hirdetés karánsebesi lelk. állásra	319
—	—	Pályázati hirdetés kiskolcsi kántor-tanítói állásra	242
—	—	Pályázati hirdetés kisszántói kántor-tanítói állásra	291
—	—	Pályázati hirdetés pankotai helyettes tanítói állásra	255
—	—	Pályázati hirdetés siteri k.-tanítói állásra	279
—	—	Pályázati hirdetés vetési lelkészi állásra	278
—	367	Pályázati hirdetés végvári helyettes tanítói állásra	307
—	—	Pályázati hirdetés tanári állásokra	242, 267
—	—	Pályázati hirdetés kiskereki ktanítói állásra	403
—	2245	Pecséteknek és bélyegzőknek Nemzeti Pénzverde által leendő készítéséről	92
—	1669	Politikai jellegű összejövetelek megtilt.-ról	83
—	1660	Politikai párti kilépésekről	69
—	2916	Pótadókról (nemzetvédelmi)	121

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	7946	Pop Ionel nváradi törvényszéki jegyző és író »Fața neagră« c. művének ajánlásáról	402
—	8918	Portómentes hivatalos levelezésekről (egyházi)	441
—	1302	Presbiteriumi gyűlések tartásáról	57
—	—	Presbiteri Világszövetségi gyűlésekről	218
—	2916	Progressziv (emelkedő) állami adóról	120
—	—	Püspöki egyházi vizsgálat	212
—	—	Püspökség által való összejövedelek garantálásáról	57
—	—	Püspök Urunk üdülése	266
—	—	Püspök-választásról (Dunáninneri ref. egyházkerületben)	266
—	—	Rablógyilkosság miatt történt Imre Árpád csávosi lelkész és neje elhunyt	454
—	8328	Radu Sofia inspektori megbízásáról	415
6298	706, 1706	Rajzkiállításról (»Új Cimborá«-i)	46, 83
—	3308, 4369	»Református Lelkipásztor Kézkiönyve« II. kötetének Parokhiális Könyvtári beiktatásáról és megrendeléséről	181, 231
—	8911	»Reformátusok Lapja«-nak tanítók kezeihez való eljuttatásáról	442
—	3308	Reformátusok (magyar) világgyűlése	159
—	7623	»Revizorat Scolar«-i megyei tanfelügyelők kinevezéséről	378
—	2980	Román Akadémiának iskolai nyomtatványokból 2 pld-ban leendő elküldéséről	135
—	8577	Romániai térképnek (új, tartományi besosztással) használatáról és megrend.-ről	427
—	—	Romániai új politikai térképnek beszerz.-ről	391
—	2223	Románia világháboru előtti régi térképek használatának eltiltásáról	94

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	8578	»Sextenerin» Flacăra tineriții c. filmek látogatásának isk. növendékektől való eltiltásáról	427
—	3661	Siremlékek (sirok templomkörüli) áthelyeztetéséről	195
—	3928	Siteri tanítói állásra Pályázati hirdetés .	279
—	2916	Supracota adóról	121
—	2916	Státok (fizetési liszták) készítéséről . .	120
—	3602	Strájerek (országörök) junius 8-iki ünnepségéről	182
8589	945, 3265, 3396	Szatmári ref. fiu-liceumi ünnep másodnapi perselypénzek elküldéséről	23, 47, 147, 299
—	3928	Szakiskolákban (kereskedelmi, ipari, gazdasági) való érdemes fiuk taníttatásáról	207
—	—	Szatmári ref. fiu-főgimn. tanári állásokra pályázati hirdetés	242, 267
—	979	Székely-féle középisk. VI. o. egyháztörténelem átdolgozásáról és tanításáról .	47
—	7946	»Szegény gazdagok« c. Jókai Mór művének »Fața neagră« c. regény fordítás ajánlásáról	402
—	2370	Színházba, moziba, korcsolyapályára bármely iskolába járó növendékeknek megtiltásáról	106
—	2683	Szünidőről (husvéti)	123
—	1660	Tanárok, tanítók politikai párti kilépéseiről	69
—	1160	Tanítók politikai megtiltásáról	59
—	8328	Tanfelügyelői (al) megbizatásokról . . .	415
—	8692	Tanítók katonai jelentkezéseiről	426
—	7623	Tanfelügyelők (megyei) kinevezéseiről .	378
—	8692	Tanítók kezeihez »Ref. Lapja«-nak leendő eljuttatásáról	442

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	5557	Tanítók megválasztásáról	305
—	3927	Tanítóképző V. oszt.-ba való növendékek felvételi (admitere) vizsgáiról	207
—	5381	Tankönyvek (magyar nyelvű) használatáról	300, 317
—	3928	Tanonc-otthonba való fiuk irányításáról .	207
—	8962	Tanrendek jóváhagyásáról	443
—	6209	Tantervről (el. isk. uj.)	329
—	8691	Tanulókat, akikről kiderül, hogy a törvény által betiltott felforgató szervezetek- ben vesznek részt, azonnal eltávolí- tandók	427
—	—	Tanügyek e.-ker. közgyűlés előtt	448
—	—	Tájékoztató legációkról	180
—	—	Tájékoztató a nagyenyedi ref. tanítóképző intézet V. oszt.-ba készülő liceumi és gimn. tanulók részére	183
—	5091	Táborok, kolóniák (ifjusági) működési en- gedélyéről	299
—	3661	Templomkörüli sirok (siremlékek) áthelyez- tetéséről	195
—	1302	Templomi ünnepélyek tartásáról	57
—	2223	Térkép (világháboru előtti régi) használa- tának eltiltásáról	94
—	—	Térkép (Románia, uj) beszerzéséről . . .	391
—	—	Térkép rendelésről (Európa)	379
—	8577	Térképek (új, tartományi beosztással) hasz- nálatáról és rendeléséről	427
—	9067	Tisztviselők vagyonbevallásairól	439
—	—	Theológiai tanfolyam	455
—	2223	Tiszántuli egyházkerületi térképe használa- tának eltiltásáról	94
—	2370	Törvényes ünnepeken és vasárnapokon bár- mely iskolába járó növendékek szülei- k kíséretében vagy az igazgatóság en- gedélyével mehetnek színi és mozi- előadásokra vagy korcsolyázni	107

A R E N D E L E T			
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	979	Tökés-féle elemi és gimn. tankönyv tanításáról	47
—	2305	Tűzbiztosítási díjjal (1938. évi) hátralékos egyházakról	95
6298	1706	»Új Cimborá«-féle rajzkiállításról	46, 83
—	6209	Új tantervről (el. isk.)	329
—	2916	Utadóról	121
8589	945, 3265, 3396	Ünnep II. napi szatmári főgimn. perselypénzek elküldéséről	23, 47, 147, 299
—	2916	Üresedésben levő állásokat tartalmazó kimutatás készítéséről	122
—	9067	Vagyonbevallásról	439
—	8188	Vagyonok és jövedelmek (egyházi) bevallásáról	424
—	2214, 5381	Vallástani kézikönyvek (1939—40. tanévre) engedélyezéséről és használatáról	94, 300 330, 317
—	1302	Vallásos értekezések tartásáról	57
—	—	Vasárnapi-iskola munka Szabályzata	21
—	—	Vallástani kézikönyvek megírásáról	32
8578	1302	Vasárnapi iskolákról és tartásáról	33
—	2370	Vasárnapokon és törvényes ünnepeken bármely iskolába járó növendékeknek szülei kíséretében vagy az igazgatóság írásos engedélyével mehetnek szini, mozielőadásokra és korcsolyapályára	107
—	6718	Vasuti utazási kedvezményes igazolványok újabb felbélyegzéséről (bizt. bélyegek)	341
—	7445	Vasuti utazási kedvezményekről (isk. kirándulásokon 50 és 70 %-os)	378

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1937. évi hiv. sz.	1938. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	2916	Városi kongrua pótlékról	120
—	—	Vetési lelkészi állásra »Pályázat«	278
—	—	Vetési lelkész-választás (dr Koronka Pál adorjáni lelk.)	365
—	367	Végvári tanítói állásokra »Pályázat« . . .	243, 307
—	2223	Világháboru előtti régi térképek haszná- latáról szóló eltiltásról	94
—	886 p.	Vizsgálatokról (lelkészképesítői)	415
—	3647	Vizsgáról (elemi isk, abszolváló)	182
—	2223	Zászló (román) normális méretéről	94
—	1231	Zsoltárrendelésekről (kisbetüs)	59